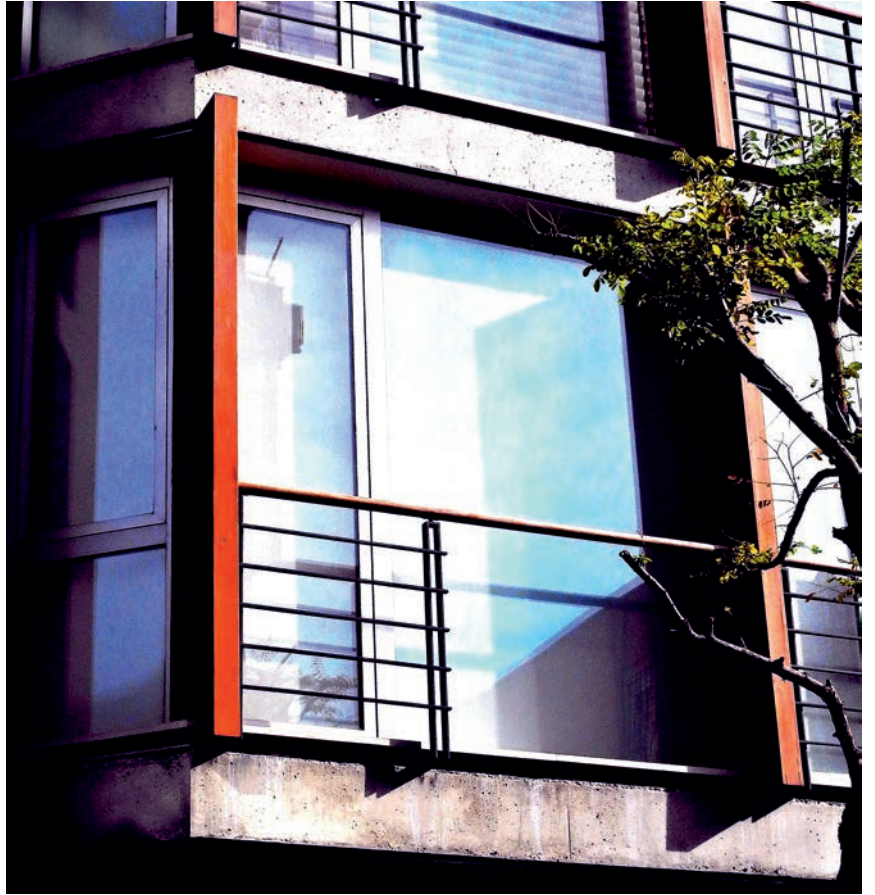

MİMARLIK

GÜNEY

SAYI: 23
ŞUBAT 2017

ISSN 1309-9639 23
9 771309 963006

ÇOK
BEĞENİLDİ!

ÇALIK DEKOR

İLERİA

İNŞAAT

Farklı mimari çizgilere sahip İleria Line;
modern mimarisi, mükemmel yerleşim planı, enerjik ve yenilikçi detaylarıyla
sizleri, evde olmanın keyfini yaşamaya davet ediyor.

Ali Özkan SAYIN - Hüseyin Cem GÜLAY
Mehmet Celalettin ANDIRIN

0322 227 0 717

| www.ileriainsaat.com

| [ileriainsaat](https://www.facebook.com/ileriainsaat)

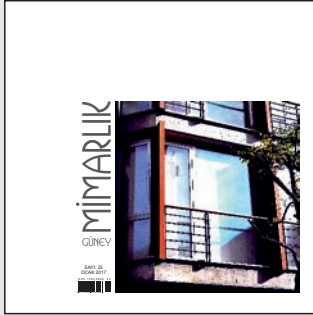
terra|suites

ziyapaşa

www.cdryapi.com
+90 532 77 07 237 / CDR
Kurtuluş Mah. / Ziyapaşa

ISSN 1309-9639 ŞUBAT 2017 SAYI: 23

İÇİNDEKİLER

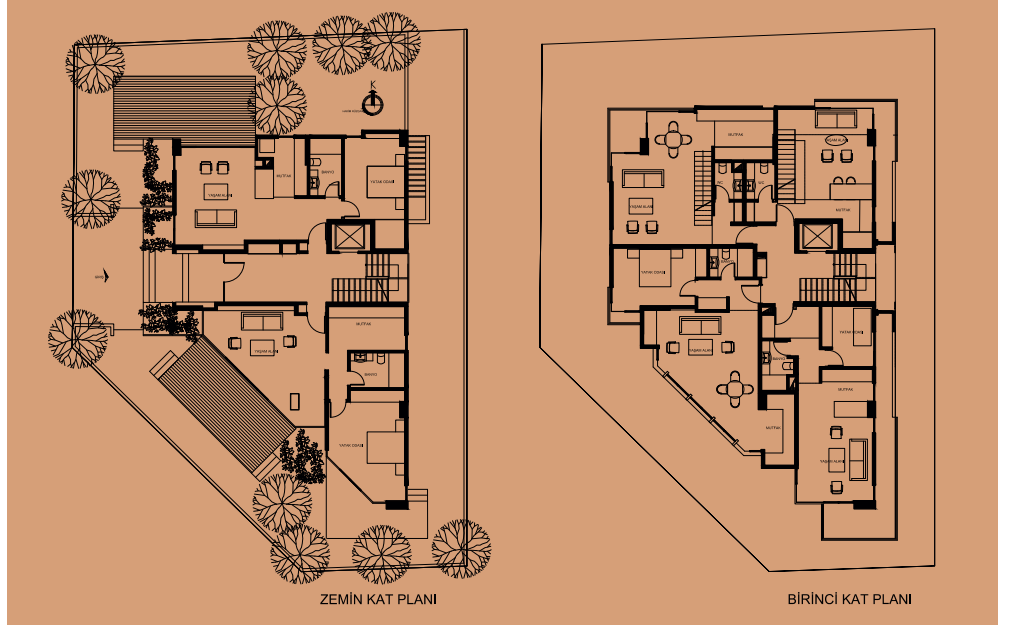
AKILDA KALAN BİR TASARIM

Ertaç ÖZAL

Ali ÖZLER

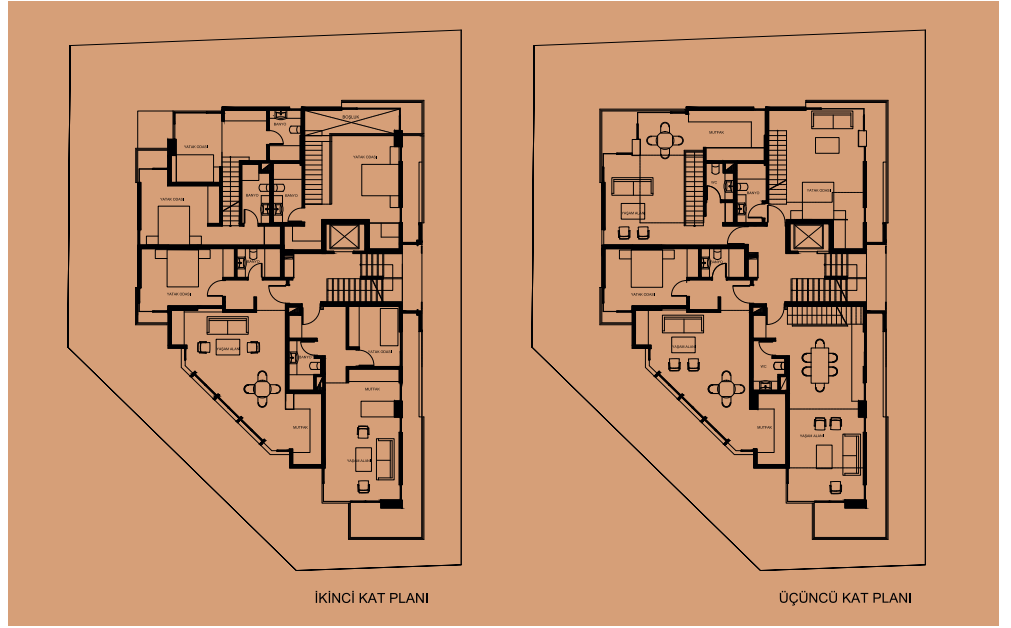
BİR BİNA, ONİKİ DAİRE, DOKUZ PLAN

Beyazevler 7328 Ada 477 m2 olan 1 numaralı parselde bulunan 1+1 dairelerin yapıldığı; imar durumu kütle nizamı olan Elif Başak Apt. 2012 yılında tamamlanmış olup, yapımı yaklaşık 1,5 yıl sürmüştür. Yapının tasarım aşamasında, yüklenici firma ile hangi büyüklükteki konutların bu arsada uygun olacağı konusunda yapılan toplantılar sonunda, dairelerin o zamana kadar sürekli talep edilen fakat uygulamasına sıklıkla rastlamadığımız 1+1 şeklinde daireler olması kararlaştırıldı. Kütle nizamı imar durumu nedeniyle; tasarımın şekilleneceği hamur miktarı belli olduğundan, yüklenicinin istediği, emsal problemlerine girmeden doğru tasarımın uygulanmasıydı.

Tasarım ekibi olarak bizim de matematik hesaplarına girmeden, enerjimizi binanın metrekaresinden (alan) çok, hacminin (mekan) nasıl olacağına harcamamız binanın başarısını arttıran bir etken olmuştur. 972 m2 inşaat izni olan projede 12 adet daire yerleştirirken 9 farklı plan kurgusunun ortaya çıkması yüklenicinin aklındaki 'Bu küçük şekilsiz parselde ne kadar farklı tasarım yapılabilir ki' endişesinin yersiz olduğunu gösterdi. Tasarım enerjisinin küçük hesaplar ile dağılmadığı ve hedefinin net olduğu durumlarda çözümlerin de ne kadar alternatifli olabileceğini deneyimledik.

9 plan tipinin 4 adedi dubleks olmak üzere; her plan, binanın hangi noktasında konumlandığı esas alınarak şekillenmiş, bulunduğu konumunun avantajlarını ön plana çıkarması hedeflenmiştir. Bu sayede, üst katlarda daire: çatı boşluğu, tepe ışıklılığıyla, çatı arasından ulaştığı geniş terasıyla; bahçe katında: yeşille bütünleşmesiyle; binanın merkezinde olduğu durumlarda panoramik geniş cam yüzeyler ile daha ferah daire hissine kavuşmasıyla; kütlenin ucunda yer aldığı durumlarda ise geminin burnu gibi dışarı uzamasıyla mekanlar kendilerine ait nitelikleri bulmuştur.

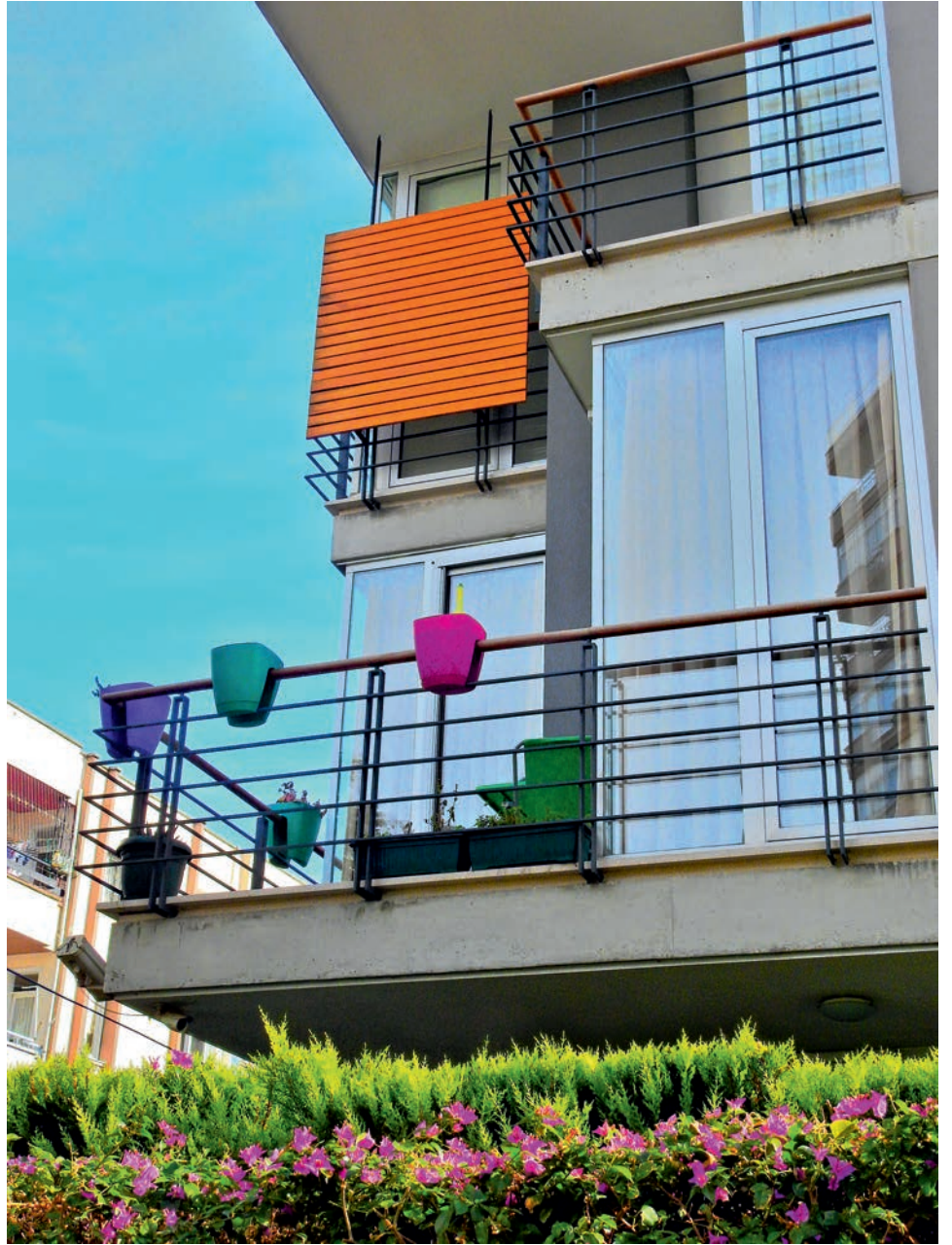

Neredeyse bir ada görünümünde ki parselin (üç tarafı yol) ön ve yan cephesi.

Zemin kattaki ofiste teras ve bahçe kullanımı.

Bütün bu mekanları özelleştirmeye çalışmamızın esas nedeni; binanın potansiyelini bularak kullanıcının kendini özel hissetmesiydi. Biliyorduk ki kullanıcısını özel hissettiren bina, zaten özel olacaktı. 'Beyazevler'de KÜÇÜK bir bina var, onu siz mi tasarladınız? Çok beğendim'i ya da 'Tebrik ederim'i duymak BÜYÜK bir mutluluk.

ÜYELERİMİZE DUYURU

Dergimizin "Akılda Kalan Tasarımlar" bölümünde yer almasını istediğiniz tasarımlarınızı yayın komisyonumuzun önseçimine sunabilirsiniz.

Hakan KISACIK

Y. Mimar

Ertuğrul Arf; Selanik’li bir ailenin ortanca çocuğu olarak (Cahit, Ertuğrul, DüNDAR Arf) 1913 yılında İstanbul’da doğdu. Lise öğreniminden sonra İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Dahili (İç) Mimarlık Bölümü’nden derece ile mezun oldu. 1938 Yılında Almanya’ya giderek önce Stuttgart sonar Münih Güzel Sanatlar Akademisinde Mimarlık eğitimine başladı. 1942 yılı, savaşın şiddetinin arttığı, Alman ordusunun askere gereksinim duyduğu bir yıldı ve o yıl üniversite öğrencilerine erken diploma verilip askere alındığı yıl oldu. SömeStr sonunda Yüksek Mimar diplomasını alan Ertuğrul Arf Türkiye’ye döndü.

ERTUĞRUL ARF

Türkiye’ye dönüşünde İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi’nde bir Alman hocanın asistanı olarak göreve başladı. Daha sonar yedek subaylık görevini tamamlayan Ertuğrul Arf, İstanbul Ziraat Bankası inşaat dairesinde çalışmaya başladı. Ankara Sergi Evi binasının opera yapısı olarak fonksiyon değiştirmesi projesini üstlenen Alman mimar Prof. Paul Bonatz’ın isteği ile Ankara Opera Binası projelendirme ve yapımında çalışmaya başladı. Binanın 1948 yılında bitiminden sonra ek tesislerinin projelendirilmesinde ve yapımında çalıştı. Bu dönemde birçok sahne eserinin dekorlarını ve kostümlerini de hazırladı.

Ertuğrul Arf’ın kendisi gibi mimar, halen mesleğini Adana’da sürdürmekte olan bir oğlu ve Adana’da doğan matematik öğretmenliği ve sonrasında bankacılık yapan bir kızı vardır. Yüksek Mimar Ertuğrul Arf, 01 Eylül 1985 de Adana’da öldü.

Hiç birşey değişmemişti, zira yılların birikimini içeri girdiğinizde hissettiren ofisin tavana kadar uzanan kitaplığı daha da yoğunlaşmış bir şekilde yerli yerinde duruyordu. En son ne zaman geldiğimi hatırlamasam da masaların üzerindeki eskizler ve 2B yumuşak uçlu 0.9 kalemleri hatırlayabiliyordum. Aynı sevecenlik ve alâka ile karşılandık. Sevgili Zeki Yüzüak ne kadar iyi bir AutoCAD öğrencisi olduğunu ispatlayan bir anısını anlatıverdi: "Hakan Beyciğim, hiç unutmam: AutoCAD komutunu verdikten sonra objenin neresinden tutacaksınız? Diye bize sorardınız o soru hep aklımdadır." Diye başladı sözlerine... Taptaze ve berrak hafızası ile birlikte anlatmaya başladı. Ertuğrul Arf ile çok yakın olduğunu ve amansız Alzheimer hastalığının eşiğindeken bile kendisini ziyarete geldiğini, ancak eşinin ölümünün onu âdeta yıktığını hüznüyle ifadelerle anlattı. Adana'ya geliş öyküsünden başladı. 1952 yılında Sabancı ve Sapmaz ailelerine ait konutların yapımı için Adana'ya gelen Ertuğrul Arf o günden sonra Adana'lı oldu. Konu Ertuğrul Arf olunca konu doğal olarak Hipodrom yolundaki eski Elvan-Coca Cola fabrikasından açıldı. İmalat tesislerinden ve üst katı lojman olan bir idari bina yapısından oluşan; Özdemir Akverdi ve Ertuğrul Arf ortaklığında yürütülerek tasarlanmış olan yapıyı o günlere dönmüşçesine, öyle detaylı anlatıyorduk ki not almayı unutup kendimizi dinlemeye veriyorduk.

İdari binadaki orta avluya bakan merdivenin korkuluk detaylarının güzelliğinden ve kolonların yüzeyindeki seramiklerden bahsediyordu. Uzun zamandır görmeyi istediğim bu orta avlu ve merdiven çıkışını fotoğraflamak için Fabrika alanına gittimde maalesef izin alamadığım gibi biçimsiz bir şekilde orayı terketmem söylendi. Üzüntü verici olansa yapının günümüzdeki hali biryana, onu fotoğraflama çabalarının da bu şekilde reddedilmesi çok daha kötüydü. Neyseki Ertuğrul Beyin oğlu Mimar Bülent Arf'in arşivinden çıkan bu fotoğrafların varlığı içimize su serpti.

Zeki Bey, Elvan isminin tesis sahibi Kemal Has'ın kızının isminden geldiğini söylediğinde çok şaşırdık. Yapının uygulamasını yapan İbrahim Öngen, ihale şartnamelerini tam olarak okuyup değerlendirmemesinden kaynaklanan nedenlerle büyük zararlar ederek inşaatı tamamlamış.

İnşaat sürecinde âdeta ofisini şantiye alanına taşıyarak tüm aşamalarını takip eden Ertuğrul Arf, dönemin Güney Sanayi fabrikasının bir bloğundaki döner merdivenin çizimlerini 1 ayda tamamlamış. İncelik ve sanatçılıktan hiç taviz vermeyen Yüksek Mimar Ertuğrul Arf; Yüksek Mimar Ulvi Özdemir, Yüksek Mimar Demirtaş Ceyhan, Yüksek Mühendis Mimar Zeki Yüzüak ve Yüksek İnşaat Mühendisi Yalçın Yüreğir gibi saygın meslektaşları ile birlikte çalışarak Adana'da bir çok önemli eser bırakmıştır: Talip Aksoyevi, Emin Gökçe evi, Özbek Özler evi, Sun Sineması, Arı Sineması, Bossa apartmanı, SASA Fabrikası, Güney Sanayi Fabrikası, Ç.Ü. Kültür Müdürlüğü binası, Mithat Özsan Amfisi içmekan tasarımı...

Müşteri profilinin günümüzde olduğu gibi o gün de mimarın performansını oluşturduğunu söyleyen Zeki Yüzüak, Ertuğrul Arf'in o dönemde çok iyi demir, seramik, döşeme vb ustalarla çalıştığını ve onları âdeta yetiştirdiğini ancak günümüzde bu tür ilişkilerin maalesef kalmadığını belirtti.

Mimar Bülent Arf arşivinden. Sağdan sola: Kemal Has, Abdullah Öngen, Ertuğrul Arf ve fabrikanın satış müdürü Oğuz Siphai.

Yalçın Remzi YÜREĞİR'in kaleminden:
 "Ertuğrul Arf önemli matematikçimiz, Cahit Arf'ın ağabeyi. Aslında Adanalı değiller ama 1924 yılında babaları Yusuf Arf Bey Adana'ya posta müdürü olarak atanınca aile Adana'ya yerleşmiş. Yani Adanalı olup çıkmışlar. Evleri şimdiki Vakıflar Sarayı olan yere gelmeden bir küçük çıkmaz sokak vardı, ordaymış. Ertuğrul Bey İkinci Dünya Savaşı yıllarında, Almanya'ya mimarlık okumaya gitmiş ve Stuttgart kentindeki okulu bitirmiştir. Ziyapaşa Bulvarı'ndaki Talip Aksoy Konağı, şu an faal olmayan Coca Cola- Elvan Fabrikası, Tarsus'da Ekenler'in konağı ve maalesef şimdi yıkılan Sun ve Alsaray Sineması onun eseridir. Eserlerindeki zerafet ve titizlik hemen farkedilir. Ertuğrul Bey aynı zamanda bir akustik uzmanıydı. Sun ve Arı sinemalarının dışında, İstanbul'da Kenter Tiyatrosu ve Çukurova Üniversitesi'nde Mithat Özsan Amfisi onun eseridir. Akustikçi asla gelişi güzel halletmez, sesin hareketlerini çizerek, nereye emici, nereye yansıtıcı yüzey koyacağını masada hallettikten sonra uygulamaya geçerdi." Yalçın Yüreğir Bey de, Ertuğrul Arf'ın çizdiği projelerin betonarme uygulamalarını yaparmış. Ertuğrul Arf mı onu müziği bildiği, sesi tanıdığı için tercih etmiş, yoksa Yalçın Yüreğir mi mühendislikle, müziği birleştirecek projelere yönelmiş bilemiyoruz ama sonunda iyi bir ikili oluşturdukları ve Yalçın Bey'in onun deneyimlerinden yararlandığı aşikar.

Arş. Gör. Gamze ATAY

Avrupa'nın Akdeniz kıyısındaki en büyük kenti... Dünyanın en güzel turistik şehirlerinden biri... Katalonya özerk topluluğunun merkezi: Barcelona...

Orta Çağ mimarisine ait en güzel sokakların görüldüğü ve eski kentin merkezi Barri Gotic ile Barcelona...

Sagrada Familia, Park Güell, Casa Mila ve Casa Batllo gibi Gaudi dokunuşları ile Barcelona...

Mies van der Rohe, Richard Meier, Calatrava, Frank Gehry, Arata Isozaki gibi modern çağın ünlü mimarları ile Barcelona...

Picasso, Joan Miro, Dali, Katalan Ulusal Sanat ve Barcelona Çağdaş Sanat (MACBA) gibi müzeleri ile Barcelona...

Futbol ve coşku, Messi, Neymar, Arda ve Camp Nou Stadyumu ile Barcelona...

BARCELONA

Uçağımız Barcelona'ya doğru alçalırken fotoğraflardan aşına olduğumuz Sagrada Familia'yı görmek müthiş bir duygu. Kent dokusunu Google earth yerine canlı görmenin heyecanını yaşarken uçak çoktan piste inmişti bile. Havalimanından şehir merkezine ulaşım için toplu taşıma otobüsleri (aerobus), hafif raylı sistemi veya taksileri tercih edebilirsiniz. Tabi en ucuz ve yerel halk ile kaynaşmanın en iyi yolu olan hafif raylı sistemi kullanmak birinci önceliğimiz oldu. Bu arada raylı sistemden ana istasyonda inip metroya aktarma yaparak şehir merkezine hızlı bir giriş yapmış olduk :) Şehrin çok gelişmiş bir metro sistemi olduğundan ulaşım oldukça kolay sağlanabilmektedir (Fotoğraf 1). Ancak metro hattını kullanırken yer üstünde kentin dokusunu ve sosyal yaşamını kaçırdığınızı unutmamalısınız. Bir diğer önerim ise kenti tur şirketleriyle değil halkın içinde yaşayarak keşfetmeniz yönünde olacak.

Fotoğraf 1 - Barcelona metro haritası

Şaşırtıcı bilgi verecek olursak; Barcelona'nın 1990'lara kadar 25 bin olan yıllık turist sayısı, 1992 olimpiyatları kapsamında şehrin yeniden yapılanması ile günümüzde yılda yaklaşık sekiz milyona kadar çıkmış ve Avrupa'nın da en çok tercih edilen şehirlerden biri olmuştur. İnanılır gibi değil...

Haziran ayındaki gezimizden aktarımlar yapmaya ilk olarak La Rambla caddesinden başlamak istiyorum. Bu öyle bir cadde ki, hareketliliği günün hiçbir anında azalmıyor. İlginç olan "La Rambla"nın aslında orta bölümün yani refüjün yayalara ayrıldığı, kenarlardan trafik akışı olan cadde biçimine verilen genel bir ad olmasıdır. Yani Barselona'da pek çok La Rambla olmasına rağmen ilk akla gelen ve turistik olanı burasıdır. Bu yaya yolu hediyelik eşya dükkânları, çiçekçiler, yeme-içme birimleri, sanatçılar, sokak performansçıları ve yeşil dokusu ile bizi Katalunya meydanından alıp liman bölgesine götüren keyifli ve güçlü bir arter olduğunu söyleyebilirim. Sadece 1.2 km uzunluğundaki bu caddeyi 10-15 dakikada da yürüebilirsiniz, ya da tavsiyem tadını çıkararak yavaş yavaş saatlerinizi de harcayabilirsiniz. Bu tamamen sizin ilgi ve alâkanıza bağlı bir durumdur. Liman bölgesine doğru ilerlerken sağ ve soldaki ara sokaklarda güzel sürprizler sizi bekliyor olacaktır.

Bu caddeden limana doğru yürürken, caddenin hemen başından sağ tarafında kalan ara sokağa girdiğinizde Richard Meier tarafından tasarlanmış olan Modern Sanat Merkezi ile karşılaşabilirsiniz. Önünde bulunan meydanda sürekli etkinlikler, şovlar yapılırken keyifli dakikalar geçireceğinizi söyleyebilirim. (Fotoğraf 2, 3). La Rambla'da biraz daha ilerlediğinizde ise yine sağ tarafta uğramadan geçmemeniz gereken bir yer var: La Boqueria.

Fotoğraf 2, 3: Barselona Modern Sanat Merkezi

La Boqueria, La Rambla üzerinde rengârenk bir kapalı halk pazarı. Bilmezdim deniz ürünlerinin bu kadar canlı, meyvelerin bu denli davetkâr olduğunu La Boqueria'yı görene kadar :) Bizdeki pazar kavramının ötesinde bir şey, daha çok görsel şölen diyebilirim. Pazarda aklınıza gelecek her şey var ama benim en çok ilgimi çeken hazır soyulup doğranmış, dilerseniz sadece suyu çıkarılmış meyveler oldu. Sunumlar harika... Üstelik fiyatları da gayet uygundu. Ayrıca alışveriş esnasında acıırsanız bir şeyler atıştırabileceğiniz ek birimler de düşünülmüş (Fotoğraf 4, 5, 6). La Rambla'nın geri kalanına buradan aldığımız taze meyveleri yiyerek devam etmek beni ekstra mutlu etti. La Rambla'da ilerlerken sol taraftaki sokaklara girince muhteşem bir tarihi kent dokusu karşımıza çıkıyor. İşte bu bölge Barselona'nın en turistik merkezi olan Barri Gotic bölgesidir. Picasso ve Miro'nun da yaşadığı bu bölgeyi, duyduğuma göre haftada 1 milyon turist ziyarete geliyormuş.

Fotoğraf 4,5, 6: La Boqueria

Gotik yapılara karşı ayrı bir ilgilim olduğundanmıdır bilmem ama Barri Gotic dar ortaçağ sokakları, bu sokaklardaki küçük kafeleri, dükkânları, vintage butikleri ile Barselona'da beni en etkileyen bölge oldu diyebilirim (Fotoğraf 7,8).

La Rambla'dan sahile doğru indiğinizde bu cadde Colomb Meydanı ile sonlanmaktadır (Fotoğraf 8). Adını burada bulunan Christophe Colomb'un heykelinden alan meydanda ise yine sokak sanatçılarının şovlarını görebilirsiniz. Bu arada Christophe Colomb Heykelinin eliyle nereyi işaret ettiği ise hala bir merak konusu. Meydanın önündeki Port Vell olarak adlandırılan liman bölgesine gelmişken de Maremagnum alışveriş merkezinde yer alan dondurmacılardan muhteşem leziz dondurmalarınızı alarak sahilde dolaşmanızı tavsiye ederim (Fotoğraf 9).

Fotoğraf 9: Colomb Meydanı

Fotoğraf 7, 8: Barri Gotic Bölgesi

Kent dokusuna dair genel bir bakıştan sonra artık nokta atışları ile biraz ertelemiş olduğum Gaudi ve eserlerinden bahsetmeye başlayabilirim. Antoni Gaudi'ye hak ettiği özel başlığı açmak istiyorum. Hakkında yapmış olduğum okumalardan kendisinin doğayı referans aldığını, dolayısıyla dik açılı çizgiler kullanmadığını biliyordum. Burada gördüğüm zanaatkârlık ve tekniğin muhteşem birleşimi, Gaudi'nin farkını tekrar tekrar ortaya koymaktaydı. En beğendiğim yapısı ise Casa Mila oldu. Gaudi tarafından tasarlanan en büyük sivil yapı olduğunu söyleyebiliriz. Etrafındaki yapılara bakınca aykırılığı ile döneminde almış olduğu eleştirileri sonuna kadar hak etmiş diye düşünüyorum. Gerçekten de kentin dokusu içinde bambaşka bir dile sahip olduğunu görüyoruz. Cephedeki yapı nişlerinin ve demir ferforje balkonlarının her birinin birbirinden farklı oluşu ile yapı, Gaudi'nin özgün çizgisini gözler önüne sermektedir (Fotoğraf 10, 11). Casa Mila'nın özenle tasarlanmış olan çatısı ise yapının en ilginç parçalarından biridir diyebiliriz. Buradaki bacalar bizim bildiğimiz yapı elemanları olmaktan çıkıp, sanki bilim kurgu filmlerine ilham veren heykellere dönüşmüş gibidir.

Fotoğraf 10, 11. Casa Mila'nın cephesi ve iç mekânı

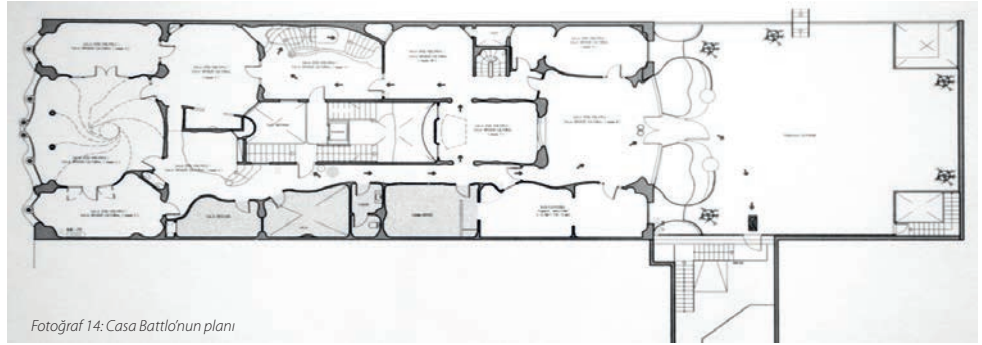

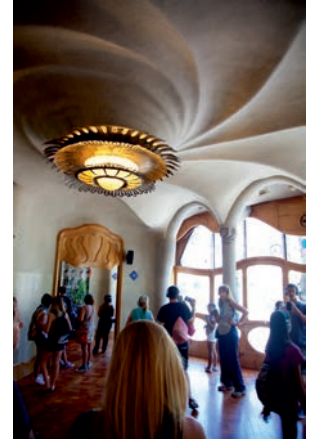
Fotoğraf 12, 13: Sagrada Família'nın cephesi ve taşıyıcı sistemi

Aynı etki Sagrada Familia için de geçerlidir. Barselona denilince akla ilk gelen Gaudi, Gaudi denilince ise tabi ki Sagrada Familia. Yaklaşık 150 yıldır bitirilemeyişi ile turistlerden ve yerel halktan "Bitmeyen kilise" namını almaya hak kazanmıştır. Öyle ki yapımda kullanılan kule vinçler adeta yapı silüetinin bir parçası haline gelmiş durumdadır (Fotoğraf 12). Turistler arasındaki en yaygın dedikodu ise bu kilisenin özellikle bitirilmediği yönünde. Katalanlar ise bitiş tarihi olarak "2026 - Gaudi'nin ölümünün 100. yıl dönümü"- diye belirtmektedirler. Silüete baktığımda Gaudi'nin kendi elleriyle, kumdan bir maket gibi, yaptığı bölüme kıyasla sonradan eklenen bölümlerin biraz acemice gibi durduğunu söylemeden geçemeyeceğim (Fotoğraf 13).

Casa Battlo ise var olan bir evi yıkmadan Gaudi'nin tasvirine göre 'ufak dokunuşlar' ile sıra dışı bir sanat eserine dönüştürmüş olduğu yine bir konut projesidir (Fotoğraf 14, 15, 16). Gaudi'nin tüm yapılarında olduğu gibi burası da benim için oldukça farklı bir deneyim oldu. İçeri girerken sizlere sunulan mobil cihazlar yardımıyla, Gaudi'nin tasarımında kullandığı doğa öğelerinin nasıl biçime dönüştüğünü görebilirsiniz: Unutulmaz bir görsel anlatım ve sunum tekniği. Yaklaşık 20 Euro verip içeri girdiğinize kesinlikle değer. Bu bina anlatılmaz... Tecrübe etmenizi tavsiye ederim.

Fotoğraf 14: Casa Battlo'nun planı

Fotoğraf 15, 16: Casa Battlo'nun cephesi ve iç mekandan görünüş

Gaudi'nin rengârenk mozaiklerinden oluşan Park Güell'i de unutmamak gerekir. Başlangıçta 60 konuttan oluşması düşünülen sitenin kentten uzaklığı nedeniyle sadece iki tanesi tamamlanabilmiştir. Sahibinin ölümünden sonra ise park olarak halkın ziyaretine açılmıştır. Hem parkın hem de Barselona'nın simgesi haline gelen dragon görünümlü renkli kertenkelenin boyutlarını görünce şaşırdım: beklediğimden oldukça küçüktü (Fotoğraf 17). Parkın en üst kotundaki terasının kıvrımlı banklarında oturup muhteşem bir Barselona manzarası eşliğinde gün batımını izlemek ise paha biçilemez idi (Fotoğraf 18, 19).

Fotoğraf 17: Park Güell'in simgesi

Fotoğraf 18, 19: Park Güell'in terasına genel bakış

Gün batımından bahsetmişken diğer bir Barselona manzarasına doyamadığım yer Katalan ulusal Sanat Müzesinin de bulunduğu Montjuic Tepesiydi. Tüm Barselona'yı ayağımız altında hissettiğimiz muhteşem bir panoramik manzaraya sahiptir. (Fotoğraf 20).

Fotoğraf 20: Montjuic tepesinden şehre bakış

Montjuic Tepesi'ne kadar çıkmışken Santiago Calatrava tarafından 1992 Olimpiyatlarının simgesi olarak tasarlanmış olan Kominikasyon Kulesi'ni de görmenizde fayda var. Aynı zamanda bu kule, kominikasyon sisteminin de bir parçasını oluşturmaktadır. İşin doğrusu bir televizyon vericisi, göğe doğru yükselirken bu kadar zarif ve estetik olabilirdi. Kuleyi bir kominikasyon sisteminden ziyade bize farklı perspektifler sunan çok güzel bir fotoğraf nesnesi olarak gördüğümü itiraf etmeliyim. (Fotoğraf 21, 22).

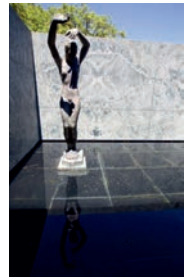
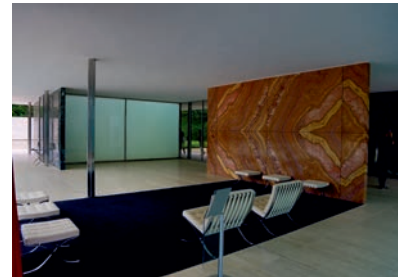

Fotoğraf 21, 22: Kominikasyon Kulesi perspektifleri

Başka bir hedefimiz ise: Barselona Pavilyonu olarak bilinen Alman Pavilyonuydu. Modern mimarinin sembolü olan, üzerinde çokça yazı yazılıp tartışılan bir yapıyı hiç bu kadar küçük hayal etmemiştim doğrusu. 1929'da Expo Fuarı için Mies van der Rohe'nin tasarladığı bu Alman Pavilyonu aslında 1930'da yıkılıp, yer ile yeksan olmuştur. Başarılı bir imitasyon örneği olan bu Pavilyon, her detayın inceliği ve zarıflığıyla insanı heyecanlandırıyor (Fotoğraf 23, 24, 25). Barselona'da okuyan mimarlık öğrencilerinin ne kadar şanslı olduğunu düşünerek pavilyondan ayrılıyoruz.

1929'daki sergi kapsamında tasarlanan bir başka projeye bakalım; Poble Espanyol (İspanyol Köyü). Beklentilerin aksine bu köyün tarihinin pek de eski olmadığını gezerken öğrendim. Sadece 6 ay kalması planlanırken gördüğü ilgiden dolayı Katalanlar burayı açık hava müzesi olarak değerlendirmiş.

Fotoğraf 23, 24, 25: Barselona Pavilyonu

İspanya'nın geçmişini ve kültürel çeşitliliğini bir minyatür ölçeğinde gözler önüne seren farklı üslûplardaki yapılarını, dar sokaklarını, meydanını ve kilisesini burada bir köy mantığı ile yaşayabilirsiniz (Fotoğraf 26, 27). Tâbi ki taklit bir köy! Fakat İspanya'ya ait köy dokusunun içinde gezerken alışveriş yapıp tapasların, sangriaların tadına bakmanızı tavsiye ederim.

Fotoğraf 26, 27: Poble Espanyol'un sokakları

Barselona'nın mimari dokusunu, yaşam ve kültürünü keşfetmek, sokaklarında kaybolmak muhteşem bir deneyimdi. Ancak Barselona'nın üç günde gezme ile bitirilebilecek bir şehir olmadığını söylemeliyim. Buradan ayrılırken izlenimim şu ki, Barselona'yı her ziyarette sizleri farklı bir yönüyle karşılayacaktır.

Yeni Üyelerimiz

Ali GÖZÜKARA

Alperen ÖZKAN

Bahri TÜMEN

Betül GÜL

Burak ERŞİK

Vedat AĞCA
Mimar

Adana İli Kozan İlçesi
163 Ada 4 Parselde
160 Ada 3 Parselde
180 Ada 5 Parsellerde Bulunan
Tescilli Taşınmazların
Rölöve ve Restorasyon Projeleri

Proje Ekibi:

Vedat AĞCA Mimar
Sefa GÖRGÜN Mimar
Özgür BAYER Restoratör
Göksel GÖKSU Tekniker
Selin İNCEOĞLU Mimarlık Öğrencisi
Serkan CILGA Tekniker
Ercan ÖZTÜRK Tekniker
Esra ILGAR Sanat Tarihçi
Yılmaz ÇAKIRLI

KOZAN'DA EV RESTORASYONU

Kozan'ın tarihi oldukça eskilere dayanmakta olup M.Ö.XV. Hitit Federasyonundan Asurlularının hakimiyeti altında bulunuyordu. Kozan Kalesi'nin de bir Asur eseri olduğu tarihi birkaç kitabeden anlaşılmaktadır. M.Ö. VI. Y.Y'da Medlerin ve Perslerin, M.Ö. 333 yılında Büyük İskender'in eline geçmiş, onun ölümünden sonra da Selefkosların hakimiyetine girmiş, bu Hanedan ile Mısır Batlamyos Hanedanı arasında büyük mücadelelere sahne olmuştur. M.Ö. 66-64 yıllarında Pompe İmparatorluğunun eline geçmiştir. Çukurova Bölgesi ve dolayısıyla Kozan yöresine ilk İslami akınların VII. Asrın ilk yarılarında başladığı, asıl fetih hareketinin de Emeviler döneminde gerçekleştiği görülmüştür. Yöreye ilk Türk akını ise Abbasiler devrinde yapılmıştır. Bölge X.asırda Rumların, XI. asırda Selçukluların hâkimiyetine girmiş daha sonra Bizans İmparatorluğuyla Kilikya Ermeni Prensi arasında nüfuz mücadelesine sahne olmuştur. Miladi 1200 yılında Kilikya Prensi II.Leon tarafından yaptırılan büyük Katedral ile kent, Krallığın Tarsus'tan sonra önemli ruhani bir merkez olmuştur. Bu dönemde şehir kalesi Ermeniler tarafından yenilenerek bir takım ekler yapılmıştır.

Çukurova ve yöremiz XIV. Yy ortalarından itibaren Mısır Memlûklularına ve bunlara bağlı Türkmenlerin Yüreğir koluna mensup Ramazanoğulları'nın eline geçmiştir. Bu devletin hâkimiyetine Yavuz Sultan Selim 1517 yılı Mısır seferiyle son vererek bölgeyi tümünden Osmanlı topraklarına katmıştır. Sis, Adana ve Tarsus şehirleriyle birlikte sancak halini almıştır. Sancak, 1610 yılından itibaren Kıbrıs Beyler Beyliğine bağlanmıştır.

Burcu UZUN

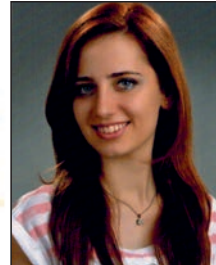
Duygu ŞAŞMAZ

Ebru GECE

Ebru PEKDAŞ

Eda HALLAÇELİ

Aramıza
Hoş
Geldiniz...

Osmanlı döneminde Müslüman Türklerle Ermeniler yörede bir arada iyi ilişkiler içinde yaşamlarını sürdürürken I. Dünya Savaşından sonra Kozan ve yöresi 7 Mart 1919'da Fransızlar tarafından işgal edilmiştir. Fransız işgali ile birlikte bu güçler tarafından Ermeniler silahlandırılarak şiddet hareketlerine girmişler ve önemli ölçüde Müslüman kanı dökülmüş. Daha sonra Saim bey ve Osman Tufan bey idaresinde teşkilâtlanan mukavemet güçleri 2 Haziran 1920'de Kozan'ı, Fransız işgalcileri ve Ermeni güçlerinden temizlemiştir. Bu tarihten itibaren Sise "Kozan" adı verilmiştir. 1865-1923 yılları arasında Mutasarrıflık olan Kozan, Cumhuriyet döneminde bir ara (1923-1926) yılları arasında Vilayet hali almış, 1926 yıllarından sonra Vilayetiği lağvedilerek Adana İli'ne bağlı İlçe haline getirilmiştir. 1920 yılında Kozan, Türkiye Büyük Millet Meclisine Mareşal Fevzi Çakmak'ı Milletvekili olarak göndermiştir.

KOZAN İLÇESİNİN MEKÂNSAL ÖZELLİKLERİ

Kozan şehrinin (Şehir iken) ilk planı 1950 yılında Y. Mimar Orhan Ersan tarafından hazırlanmıştır. Y. Müh. Mimar M. Ali Topaloğlu tarafından hazırlanan ikinci imar planı 1969 yılında, İller Bankası tarafından hazırlanan ilave imar planı 1977 yılında, yine İller Bankası'na emaneten yapılan dördüncü imar planı ile 1981 yılında onanmıştır. Son imar planı ise 1986 yılında Y. Mimar Bülent Berksan tarafından yapılmıştır. Kale eteğinden başlayarak zaman içinde aşağıya doğru gelişen Kozan'da farklı dönemlerin ürünü anıtsal ve sivil mimarlık örneği yapılar bulunmaktadır. Kent silüetine egemen bir unsur olan Kozan Kalesi, kalenin doğu yönünde yer alan Büyük Manastır kompleksine ilişkin kalıntılar, önemli bir dini yapı olan Hoşkadem Camii, Kozan Köprüsü, çarşı bölgesinde tonozlu dükkân dizilerinin arasında yer alan Bedesten başlıca anıtsal yapılarıdır. Büyük bir kısmı 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başına tarihlenebilecek sivil mimarlık örnekleri ise daha çok kalenin eteğinde gelişmiş olan tarihi doku içinde yer almaktadır. Çoğunlukla alt katları kâgır, üst katları ise ahşap karkas sisteminde inşa edilmiştir. Cepheler bağdadi üzeri sıvalıdır. Yüksek bahçe duvarlarının arkasında yer alırlar. Üst kata taş merdivenlerle çıkılmaktadır. Çıkmaları taşıyan payandalar genellikle ahşaptır. Üst katta orta sofalı hayatlı çıkma ve/veya Açık Sofa'ların yer aldığı, dolayısıyla mevsime ve güneşe göre farklı yaşama alanları oluşturulmuş, ferah mekânlardır. Avlular ahşap dikme ve kemerlerle oluşturulan balkonumsu yarı açık çıkımlar (Açık Sofalar) ile hareketlenerek, dışı doğru taşar. Bazı yapılarda hayat etrafında dolaşan ahşap kafesler gölge-ışık oyunları ile içeride yarı şeffaf zengin bir mekan oluştururlar. Çarşı içindeki konutlarda alt katlar dükkân olarak düzenlenmiştir. Bugün sayıları az olmakla birlikte Kozan' da rastlanan bir başka konut tipi de tümü ile kâgır olarak inşa edilmiş olanlardır. Bu yapılarda sadece kat döşemeleri ahşaptır. Cepheler anıtsal yapılardakilere benzer biçimde, üçgen alınlıklar, kat kornişleri, silmeler ve bezeme öğeleri ile zenginleştirilmiştir. Plan şeması cephe biçimlenişi ve malzeme kullanımı açısından özgün bir mimari karaktere sahip olan ve Kozan'ın tarihsel geçmişinin zenginliğini burada da sürdürmüş olan yaşamın düzeyi ve niteliğine tanıklık eden bu yapıların kentin kimliğinin önemli bir parçası olarak korunmaları büyük önem taşımaktadır.

Yeni Üyelerimiz

Ekin KOCA

Elif TAŞTAN

Enes Cemil YAĞCI

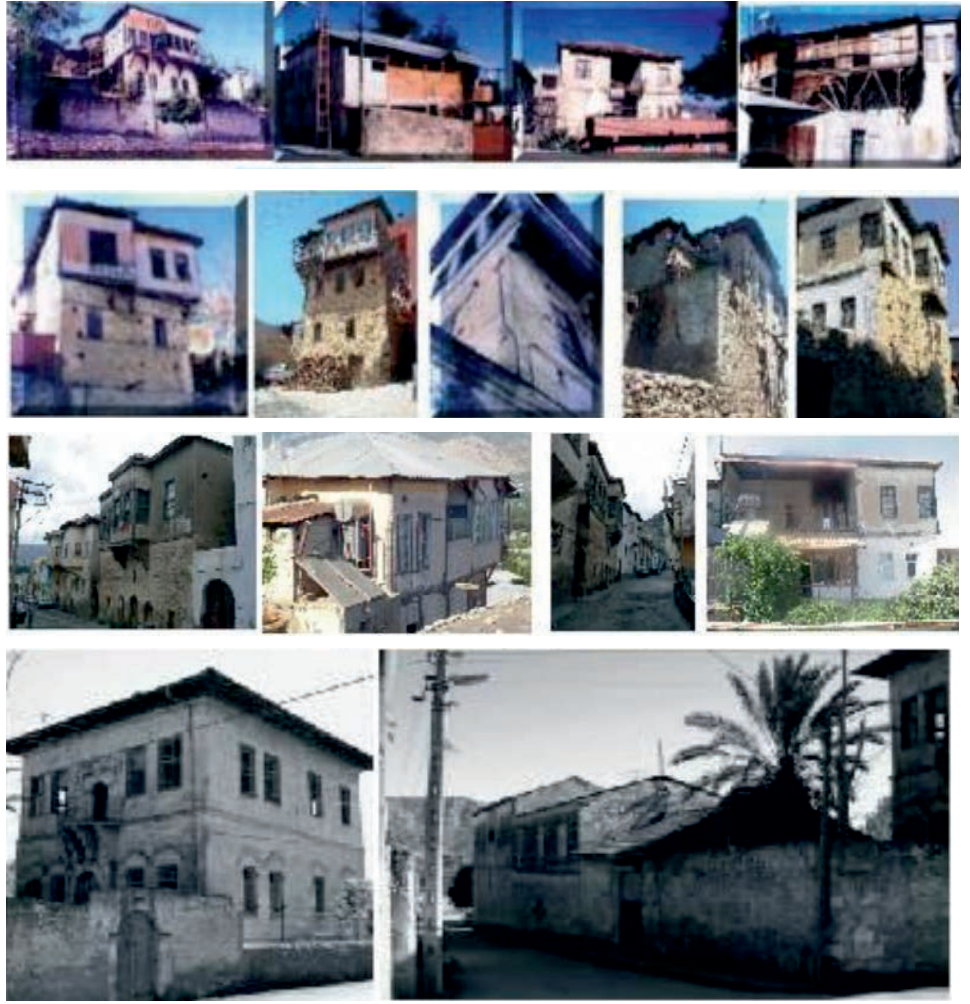

Enise MİRCİ

Erman TAP

Bu kapsamda olmak üzere kentteki sivil mimarlık örneklerinden bir kısmı 2863 sayılı yasa kapsamına giren özellikler taşımaları nedeniyle Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 1993 yılında korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. 1991 yılında ise dükkanlarla anıtsal yapıların belli bir yoğunlukta bir arada bulunduğu Aşağı Çarşı Caddesi, Yukarı Çarşı Caddesi, Hoşkadem Camii ve Bedesteni içine alan bölge kentsel sit alanı olarak belirlenmiştir. Bu alanda yer alan tonozlu dükkanlar da tekyapı olarak tescil edilmiş; tescilli yapılara getirilecek müdahaleleri belirlemek için yeni yapılacak binalarda uyulması gerekli koşulları tanımlamak üzere 1994 yılında da (Geçiş dönemi yapılanma koşulları) belirlenmiştir. Bölgenin sit alanı ilan edilmesinden günümüze kadar geçen sürede kentin koruma amaçlı imar planının hazırlanamamıştır. Kozan'da eski yapıların olduğu mahallelerde, parseller ve yapı yükseklikleri fazla bir değişikliğe uğramamıştır.

Fatma GÖBELEK

Fatma Zehra SARI

Feyzullah Emre ARDIÇ

Hamit Koray ATALAY

Hatice Kübra İNCE

Aramıza
Hoş
Geldiniz...

YAPININ YERİ KONUMU TANIMI

Adana İli Kozan İlçesi Hacıuşağı Mahallesi Pafta 27-29-0-D 180 Ada 5 parselde 195 m2 arsa üzerindedir, taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunca tescilli yapı "Arioğulları'nın konağı" olarak bilinmektedir T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.11.1993 tarih ve 1611 sayılı kararı bir grup yapı ile birlikte tescil edilmiştir. Hacıuşağı Mahallesinde, Hakan Sokak, Arioğlu Sokak ve Bilgehan sokaklarının oluşturduğu üçgen alanda bulunmaktadır.

ADANA İLİ KOZAN İLÇESİ 180 ADA 5 PARSELDE BULUNAN TESCİLLİ TAŞINMAZIN RÖLÖVE VE RESTORASYON RAPORU

Parsel arazi eğimine uygun olarak taş duvarlar üzerinde bulunmaktadır. Yapı yol cephesinde 4 katlıdır 3 katı moloz yığma duvarlı ve avluludur son kat ahşap çatıklı bağdadi sivalidir. Bodrum kat, zemin kat ve ara kat kesme taş arası moloz taş dolguludur Ahşap payandalı, cumbalı ara katın bir kısmında biriket örgülü çıkmalar yapılmıştır. kırma çatılı ve sonradan kaplanmış Marsilya tipi kiremitler daha sonra oluklu çinko levhalarla değiştirilmiştir.

Hakan sokağa bakan cephesinde ahşap payandalı çıkma bulunmaktadır. Görünen pencereleri özgündür, Yapının avludan ve yoldan iki girişi bulunmaktadır girişi Cepheyi kaplayan sıvalar dış etkenlerden oldukça yıpranmıştır. Zemin oturumu 86 m2 dir 1. kat 86 m2 2. kat 91 m2 son kat 100 m2 kadar olup Yapı Toplamı 363 m2 dir.

Yeni
Üyelerimiz

Hilmi ÇUHADAR

Huriye Gizem ÜNLÜ

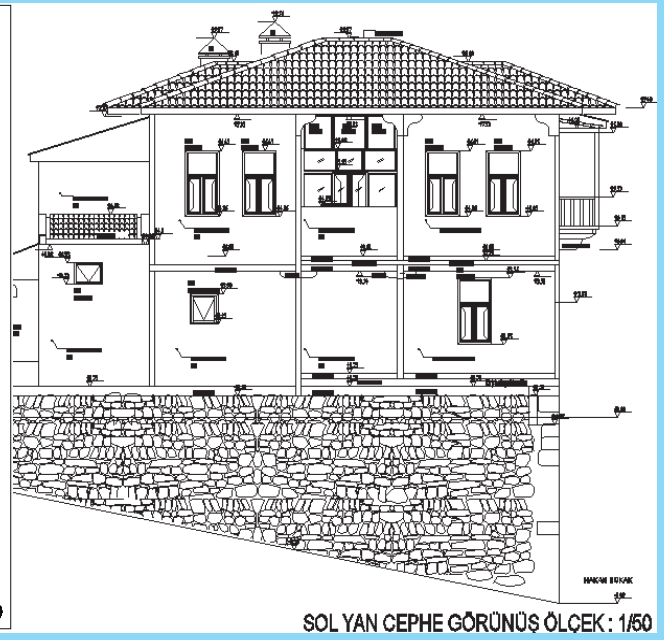
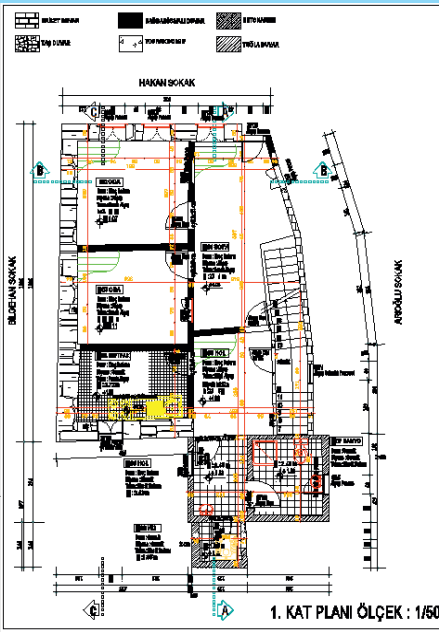
İlyas YETİŞMİŞ

Mehmet Zahir ASLAN

Melis DİCLE

Melis Ece PELİT

Merve MEKE

Muhammet KABCI

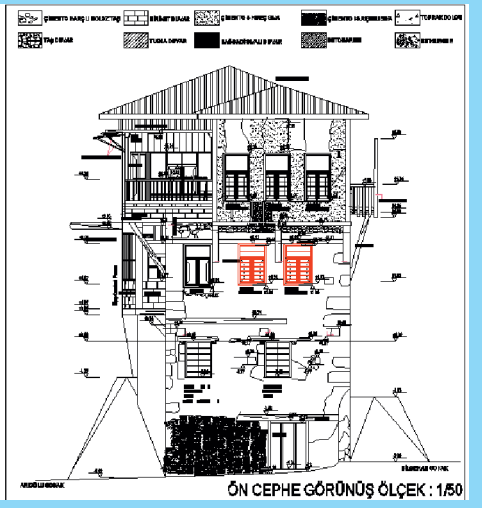
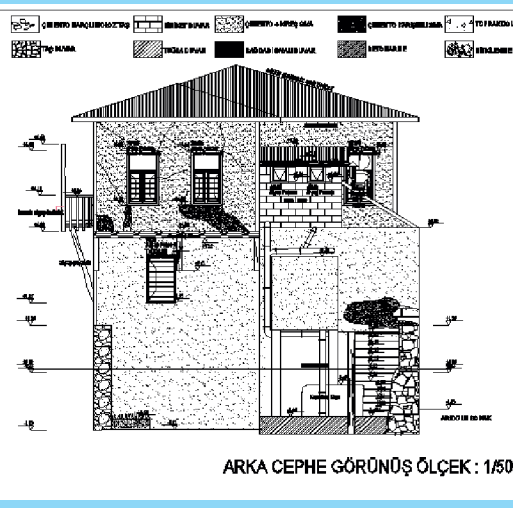
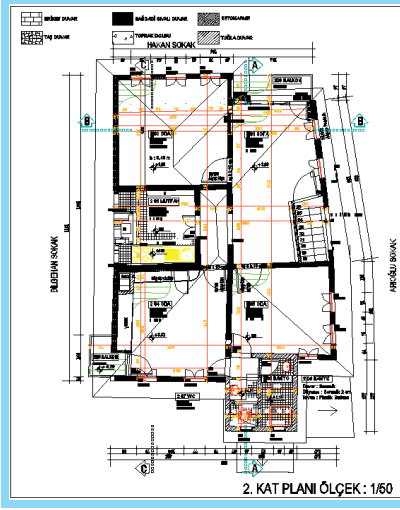

Muhammet Sefa ERDEVE

Murat ÇOLAKOĞLU

*Aramıza
Hoş
Geldiniz...*

Yapının Bilgehan sokağından avlulu bir girişi bulunmaktadır. Avludan girişteki bu kat aynı zamanda ara kata isabet etmektedir. Avluya çift kanatlı demir bir kapıdan girilmektedir. Duvarlar yüksektir, Avlunun tam karşısında üst kata çıkan merdivenler bulunmaktadır. Avlu arazi eğimine uygun olarak kademelendirilmiştir. Üst kademede kümes hayvanları beslenmektedir. Bu merdivenlerin son basamakları daha önceleri ahşap iken beton basamaklarla değiştirilmiştir. Yine avluda su temin etmek için merdivenin hemen yanı başında bir sarnıç yer almaktadır. Bu sarnıçın üst kısımları wc ve banyo yapılmak üzere beton kolonlar üzerine yapılmış özgün olmayan ilave betonarme eklentiler bulunmaktadır.

Kesra MANSURI

Mustafa ELBİSTAN

Mustafa KATANALP

Onur KİLİSLİ

Ökkeş KARSLI

Rahime YILMAZ

Avlu girişinin hemen solunda asma kat kısmına geçilmektedir. Bu kısımda bir ara bölüm ve bu bölüme açılan iki oda bulunmaktadır. Bu odalardan yola bakanı tek penceresidir. Tavanı ve döşemesi ahşap kirişler üzerine tahta kaplamalıdır. Ayrıca ahşap kepenkli bir pencere ara boşluğa açılmaktadır. Bu ara boşlukta bodruma inen ahşap kapaklı bir iniş bulunmaktadır.

Yapının üst katlarına ahşap merdivenle çıkılmaktadır. Ahşap merdivenin ilk sahanlığı ara kata diğer sahanlığı üst kata ulaşmaktadır. Her katta ayrı bir aile barınmaktadır.

Ara katta sahanlıktan ara bölmeye girilmekte bu aranın sağ tarafında Hakan Sokağa bakan kısımda bir sofa ve bu sofaya açılan iki oda bulunmaktadır. Ara bölmenin hemen karşısında mutfak olarak kullanılan kısım bulunmaktadır. Bu bölümün hemen solunda ise banyo ve wc olarak kullanılan ve sonradan betonarme olarak ilâve edilmiş kısımlara geçilmektedir.

Oda pencereleri özgün olmayan demir parmaklıklarla yapılmıştır. Duvarları taş ve kalındır, odaya daha çok ışık almak için duvarları içeri doğru genişletilmiştir.

Rifat BERKTAŞ

Seher KURT

Serbest AKBAŞ

Seyfettin ACET

Kasım ÇAKAR

Müge KENİŞ

Aramıza Hoş Geldiniz...

Üst kata merdivenin devamındaki sahanlıktan ulaşılmaktadır. Merdivenin sol tarafında camlı bölmeler bulunmakta sağ tarafında sokağa bakan kısımda ise biriket malzemeden sonradan yapılan duvarlar yer almaktadır. Bu sonradan eklemeler bina özgünlüğünü bozmuştur.

Sofaya açılan üç oda ve mutfak olarak kullanılan bir kısım bulunmaktadır Odaların Hakan sokağa bakan duvarında üç adet pencere vardır. Bu pencereler özgündür. Odaların tavanları çitallı ahşap, döşemeleri ahşaptır. Ahşap tavanlar beyaz yağlı boya ile boyanmıştır. Mutfakta sol duvarda tezgah ve evye bulunur, kapı karşısına rastlayan duvarda ise ocak yer almaktadır. Ocağın her iki yanında yüksekte tavan pencereleri yer alır.

Sofada merdivenin karşısında Hakan sokağa cepheli gömme bir balkon bulunmaktadır. Balkon döşemesi oda zemin döşemesine göre yüksektir ve ahşaptır. Çatı saçacağı balkon üzerini örtmektedir. Sonradan yapılan saç örtü ile özgün saçak biçimleri bozulmuştur.

Bir duvarı arka avluya bakan diğer kenarı Bilgehan Sokağa bakan odanın balkonu bulunur, Binaya göre sokağa doğru çıkma yapmış bir kısmı ise gömülmüştür. Balkon alttan payandalarla desteklenmiştir. Korkulukları ahşaptır.

Yapının avluya bakan kısmında ahşap payandalarla desteklenmiş çıkma bulunmaktadır. Bu kısımda avluya bakan özgün iki pencere bulunmaktadır.

RESTORASYON ÖNERİLERİ

Yapı yine özgün konumunu koruyacak şekilde konut olarak kullanılacaktır. Yapılacak onarım ile Restorasyon projesinde de görüldüğü gibi yapının tüm özgün mekânları muhafaza edilecek. Avlu girişinde bulunan demir doğramalı kapı sökülecek yerine ahşap işlemeli dönemini yansıtan ahşap kapı konacaktır.

Girişte bulunan bölüm ahşap döşemeye kadar mevcut halinde bırakılacak Ahşap bölümün çürüyen kısımları değiştirilecektir. Odaların mevcut döşeme kaplamaları muhafaza edilecek çürüyen kısımları değiştirilecektir. Tavanlar mevcut haliyle korunacaktır.

Bu kısımda bulunan odaların pencere doğramaları yıpranmış olduğundan değiştirilecek özgün şekline göre yeniden yapılacaktır. Pencere önlerindeki korkuluklar sökülecektir. Yukarı çıkan bir kısmı beton diğer kısımları ahşap olan merdiven yenilenecek beton kısımları ahşap yapılacaktır.

Kaynaklar:

- 1.(T.C Kültür Bak. Yayınlar Dairesi Başkanlığı Gravürler ile Türkiye/Anadolu-Anatolia 1.cilt))
- 2.1. "Türk Evi Osmanlı Dönemi"(1984) Mimar Sinan Üni. Yay.
- 3.Sedat Hakkı Eldem'in Türk Evi ilgili saptamaları, görüşleri ve düşünceleri itü mimarlık fak. yay. (1968)
- 4.Medeniyetler Şehri Kozan (Adana Valiliği 2002)
- 5.Kozan'ın beşeri ve ekonomik coğrafyası Ankara: [yayl. y.], 2002
- 6.Kütük, A., 1.Kozan Sempozyumu
- 7.1966 Adana il analitik etütleri

1.kattan sofaya girişte bulunan ahşap bölümler aynen muhafaza edilecek, sadece çürüyen ahşaplar yenileri ile değiştirilecektir. Bu katta bulunan mutfahın döşemeleri ve bir kısım duvarları seramikle kaplanacak, mutfak tezgahı yenilenecektir. Tavanlarda bulunan kontraplak kaplamalar sökülerek yerlerine çıtalı ahşap tavan yapılacaktır. Bu katta bulunan pencere doğramaları restorasyon projesine uygun olarak yenileri ile değiştirilecektir. Sonradan yapılan camekan görünümlü ahşap doğramalar özgün pencere ölçülerine göre değiştirilecektir. Pencereelerde bulunan özgün olmayan demir korkuluklar sökülecektir.

Sonradan ilave edilen banyo ve wc kısımları muhafaza edilecek, bu bölümlerin döşemeleri ve duvarları seramikle kaplanacaktır. Banyo ve wc aksesuarları günümüz koşullarına uygun olacak biçimde yenileri ile değiştirilecektir. Banyo ve wc pencere doğramaları projedeki ölçülerine göre yeniden yapılacaktır. Banyo ve wc tavanlarında bulunan kontraplak levhalar sökülecek, tavanlar sıva üzeri plastik badana ile kaplanacaktır.

2. katta bulunan sofa, ve üç odanın tüm ahşap döşemeleri muhafaza edilecek boyalı kısımların boyaları sökülecek ve ahşap cilası ile kaplanacaktır. Yine Tavan kısımlarında bulunan çıtalı ahşap tavan korunacak boyaları sökülerek ahşap cilası ile kaplanacaktır.

Merdivenden çıkarken sol tarafta bulunan camekân muhafaza edilecek boyalı kısımları sökülerek ahşap cilası ile kaplanacaktır. Bu katta bulunan tüm pencereler özgün şeklini koruyacak şekilde yenileri ile değiştirilecektir. Ön yola bakan ve sofaya açılan balkon döşemelerinin tümü değiştirilecek. Korkulukları ise yeniden yapılacaktır.

Mutfak döşemesi tezgah üstü seramikle kaplanacak, Tezgah yenilenecektir. Mutfakta bulunan ocağın yıpranan bölümleri onarılacak özgün haline getirilecektir. Pencere doğramaları yenileri ile değiştirilecektir.

Odada bulunan ahşap dolaplar onarılacak özgün haliyle kullanılacak şekle getirilecektir. Bu odaya açılan balkon döşemesi ahşap olarak değiştirilecek mevcut karolar sökülecektir. Balkon korkulukları ise aslına uygun olarak yenilenecektir.

Sonradan ilave edilen Banyo ve wc kısımlarının döşeme ve duvarları seramikle kaplanacak, Mevcutta kontraplak olan tavanlar sökülecek yerlerine sıva üzeri plastik badana olacaktır. Bu kısımlarda bulunan tüm pencereler projedeki ölçülere göre yenilenecektir. Banyo ve wc de kullanılan aksesuarlar günümüz koşullarına uygun olarak yenilenecektir.

İş iskelesi kurularak bütün iç ve dış sıvalar raspalanacak, bozulan ve çürüyen yerler onarılacak. Üst katların dış kısımları bağdadi sıva iç kısımlara alçı sıva kaplanıp üzerlerine dışta silikon esaslı, içte ise plastik esaslı boya ile boyanacaktır. Alt kısımlardaki taş duvar derzleri temizlenerek yapıldığı dönemine uygun derzle yenilenecek, yıpranan taşlar çürütülerek yenileri ile değiştirilecektir.

Ahşap kat silmeleri, Ahşap dikmeler ve cumba altındaki ahşap kaplamalarla saçak altındaki ahşap kaplamaların tamamı değiştirilecek ahşap koruyucu cila ile cilalanacaktır.

Ahşap çatının çürüyen elemanları değiştirilerek sağlamlaştırılacak ısı yalıtımı, su yalıtımı yapıldıktan sonra alaturka kiremit ile kaplanacaktır.

Binaya yapılacak olan iç ve dış aydınlatma elemanları binanın yapıldığı dönemi yansıtacak öğelerle oluşturulacaktır.

Kaya ARIKOĞLU

Bundan evvelki yazımda Adana'da kamusal açık alan eksikliğinden bahsederken kent merkezinde yayaların rahat, sakin ve sağlıklı şekilde dolaşabilmeleri çevrelerindeki kentsel dönüşümü teşvik edeceğini belirtmiştim. Adana'yı canlandırmak için kent merkezinin motorlu araçlardan arındırılmasını ön koşul olarak görürken "özel otomobil karşıtı" olduğum sanılsın istemem. Ben otomobili hayatın ayrılmaz parçası olarak kabul ederken kent merkezinde motorlu araçlar ve yayalar arasında ilişkinin daha sağlıklı kurulmasını vurgulamak isterim.

Motorlu araçlar ve yayalar arasında sağlıklı ilişki şöyle tanımlanabilir: Otomobiller hızlı hareket eden kapalı araçlar oldukları için yayalarla aynı alanları paylaşamazlar. Bu sebepten dolayı, yayalara ayrılmış alanlarda motorlu araçların hareketi ve hızı yavaşlatılmalıdır. Otoyollarda yayaların engellenmeleri şart olduğu kadar, kent merkezinde motorlu araçların dolaşımı sınırlanmalıdır.

ADANA'NIN YAYALAŞTIRILMASI İÇİN "KİLİT PROJE"

Bu aralar uygulaması başlayan İstanbul Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesinde motorlu araçların genelde zemin altına alınmaları planlanmıştır. Bu plan ilk bakışta doğru gibi görünse dahi, araçlardan inenlerinde yaya olduklarını düşünürsek, böyle bir radikal ve kesin ayrımın doğru olmayacağını düşünebiliriz. Neticede araçlardan indikten sonra meydanın altında kalan yayaların zemine ulaşmaları zorlanacaktır. Araç ve yayayı böyle bir radikal ayrım ile soyutlamak yerine, aralarında ki ilişkiyi birbirlerini zorlamayacak şekilde, sağlıklı kurmak gerekir. Dolayısıyla, yayalar yoğunlaştığı kentsel alanlarda araçların hızı, yönü ve miktarı minimize edilmeli ve kontrol altına alınmalıdır.

Ne yazık ki Adana'da sürekli motorlu araçları rahatlatmak amacıyla planlama sürdürülmektedir. Kentin ortasından trafiğin hızlı geçmesi için yeni rampalar ve tünellerin yapılması E-5 in halen akışkan bir "karayolu" olarak düşünüldüğünü gösterir. Bu düşünce yanlıştır çünkü sağlıklı planlanmış bir kentin ortasından akıcı bir otoyolun geçmesi doğru olamaz. E-5 in transit otoyol olarak kenti ikiye bölmeye kabul edilemez. Bu bölünmeyi gidermek için E-5 in arka arkaya trafik ışıklarıyla ağırlaştırılması ve uslandırılması gerekir. E-5 trafiğinin ağırlaşması araçların alternatif kullanmalarını zorlayacak ve yaya dolaşımını rahatlatacaktır. Adana'nın kente girişi güzelleşmesi için E-5 in bolağaçlı, geniş kaldırımlı şerefli bir bulvara dönüştürülmesi gerekir.

Adana merkezinin tekrar canlanmasını istiyorsak kilit noktalarda yaya dolaşımını rahatlatarak teşvik etmemiz gerekir. Çevreden kent merkezine direkt bağlanan önemli aksların genelde motorlu araçlardan arındırılmaları ve yaya ulaşımına uygun planlanmaları gerekir. Yaya dolaşım rahatlırsa bu yollar üzerinde ticari kullanımlar da tekrar canlanarak çevrelerindeki kentsel dönüşümü sağlayacaklardır.

Adana merkezinin en önemli dolaşım aksı olan Abidinpaşa Caddesi (Tarihi Roma Yolu) Taş Köprüden başlar, 5 Ocak Meydanına (Küçük Saate) uzanır ve oradan da Çakmak Caddesi ile devam edip İnönü Parkının yanından geçerek Atatürk Caddesine kadar uzanır. Bu önemli aks Seyhan Nehir kıyısını kentin merkezine kadar bağlar. Adana için "1 No.lu Kilit Proje" bu ana dolaşım aksının, yani kentin "omurgası"nın, yayalaştırılması olmalıdır. Zaten yayaların yoğun kullanımıyla Çakmak Caddesinde araç trafiği zorlanmaktadır. Abidinpaşa Caddesi (Bankalar Caddesi) de aynı potansiyele sahiptir. Burada bankaların tekrar faaliyete geçmesiyle caddenin kentin finans merkezi haline gelmesi sağlanabilir. Ticaret Odası binası yenilenerek burada kalırsa ve diğer sivil kurumların da buraya zamanla dönmeleri teşvik edilirse, Abidinpaşa Caddesi çok bakımlı ve nitelikli bir kent caddesi haline gelebilir.

Abidinpaşa Caddesinin yenilenmesiyle Taş Köprü üzerinden gelen yayaların Küçük Saat'e kadar rahat yürümeleri kolaylaşacaktır. Bu aksın nitelik kazanmasıyla Karşıyaka tarafından Adana'ya çok önemli bir yaya girişi sağlanmış olacaktır. Karşıyaka da oteller ve İş merkezleri planlandığına göre Hilton Oteli yanından başlayan ve Taş Köprü üzerinden gelen yaya bağlantısının önem kazanması tartışılmaz. Abidinpaşa Caddesinin İstanbul İstiklal Caddesi benzeri şekilde estetik kazanması ve bir alışveriş caddesi haline gelmesi tüm çevresi için önem taşır. Caddede ticaretin tekrar canlanması tüm Tepebağ Mahallesini pozitif olarak etkileyecek ve enerjisiyle restore edilmesini sağlayacaktır.

Abidinpaşa Caddesinin itibar kazanması aynı zamanda Ulu Cami ve Büyük Saatin çevresini de etkileyecektir. Günümüzde Büyük Saat gibi tarihi bir çarşının içinden akan minibüslerin "delice" sürat yapmaları hangi kentsel planlama mantığına uyabilir? Orada trafik yoğunlaşması Adana'nın tarihi Ulu Camii çevresindeki kapalı çarşı ve hamama yaya olarak ulaşmayı adeta imkansız hale getirmiştir. O bölgenin negatif enerjisine halen dayanabilen esnafın yok olmaması için bir an evvel araç trafiğinin yavaşlatılması ve yaya dolaşımının rahatlatılması gerekir.

Adana kent merkezini rahatlatmak için "Abidinpaşa Caddesini Yenileme" benzeri "Kilit Projelerin" seçimlerinde çok yönlü düşünmek gerekir. Önerilenler projeler radikal olmadan, geniş katılımın desteğini alarak, kaldıraç benzeri dönüşümü sağlayacak şekilde olmalarıyla, Adana kentinin dönüşümü âdilce gerçekleşebilir. Tepeden inme, büyük ölçekli kentsel dönüşüm projelerinin acele uygulamaları yerine, kentliyi dışlamayan, sosyal adalete önem veren bir süreç tercih edilmelidir. Amaç Adana'yı canlandırırken oraya sahip olanların da projeye sahip çıkmalarına, yatırım yapmalarına ve neticede daha kaliteli yaşam yaratmalarına imkân sağlamak olmalıdır.

Örnek proje olarak Abidinpaşa Caddesi'nin yayalaştırılması çok büyük bir yatırım gerektirmez. Cadde ve kaldırım zemininin aynı seviyede ve düzgün olması ve akşamları gözü rahatsız etmeyecek şekilde aydınlatılması dönüşümünü başlatmakta yeterli olacaktır. Cadde üzerinde bireysel yapı cephelerinin temizlenmeleri ve estetik şekilde yenilenmeleri cadde değerinin artışıyla teşvik edilecektir.

Neticede biz talep edersek ve Adana Belediyeleri desteklerse Abidinpaşa Caddesi'nin zaman içinde Nişantaşı, Teşvikiye Caddesi gibi nitelik kazanması hayal olmayabilir. Benzer şekilde Adana da Ziyapaşa Bulvarı'nın güzelleşme süreci kentlinin sahiplenmesiyle sağlanan kentsel dönüşümün en iyi bir örneği olarak aklımızda kalmalıdır.

Ayşe DURUKAN KOPUZ

Namık Kemal Üniversitesi,
Çorlu Müh. Fak. İnşaat Müh. Bölümü

Ayşe Durukan Kopuz Kadırlı doğumludur. 1995 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık bölümünde lisansı öğrenimini bitirmiştir. 1999 yılında Çukurova Üniversitesinde Yüksek lisans eğitimini, 2007 yılında da İstanbul Teknik Üniversitesinde doktora eğitimini tamamlamıştır. Çalışma alanları Modern Mimarlık, Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı ve Halkevleri'dir. Bu konularda pek çok makale ve bildirileri bulunmaktadır. 2015 yılında Berlin Technical University, Architectural Department'da araştırmacı olarak bulunmuştur. Şu an Namık Kemal Üniversitesi Çorlu Mühendislik Fakültesinde Yrd. Doç. olarak görev yapmaktadır.

MODERNLEŞME PROJESİNİN TEMSİLİ MEKÂN LARI; ADANA ŞEHİR STADYUMU

ÖZET

Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı, Cumhuriyet yönetiminin sosyal ve kültürel eğilimlerini açıkça ortaya koyan etkili bir dile sahiptir (Alpagut, 2010). Bu ortamda özellikle 30'lar boyunca uygulanan Modern Mimarlık üslubunun Türkiye'ye yerleşmesinde, az sayıda da olsa, bazı Türk mimarlarının önemli katkıları olmuştur. Bunlardan Apdullah Ziya Kozanoğlu (1906-1966) Türkiye'nin birçok kentinde ve özellikle Adana'da, modern konut alanında önemli çalışmaları ve kamu bina tasarımları ile modern üslubun öncü mimarların biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu makalede, Apdullah Ziya'nın Adana'da gerçekleştirdiği Adana Şehir stadyumu özgün projeleri ile tanıtılmış ve değerlendirilmiştir.

Ayrıca, son yıllarda modern döneme ait yapıların sıklıkla yıkılmaya veya yok edilmeye çalışıldığı bu günlerde, birçok spor aktivitesine tanıklık eden ve bu anlamda kent hafızasında önemli bir yere sahip olan şehir stadyumunun kent belleğinde bıraktığı izlerin sürdürülebilmesi için bu yazı kaleme alınmıştır.

GİRİŞ

1930'lu yıllarda Cumhuriyet modernliğinin kentsel ve mimari ikonları haline gelen stadyum ve spor tesisleri birçok şehirde inşa edilmiştir. Bu yıllarda stadyum ve açık spor alanlarının yapımının anlatıldığı yazılara dönemin popüler dergilerinde sıklıkla rastlanır. Özellikle Belediyeler Dergisi'nde bu konuda çeşitli yazılar yazılmıştır. "Urbanik ve Finansal Meseleler" başlığı altında, 1938 yılında spor inşaatı uzmanı Bay Maurice Aubert'in, stadyumlar hakkındaki yazılarının o dönemde etkili olduğu düşünülmektedir. Çünkü yapılması düşünülen inşaatların mimari detaylarının anlatıldığı bu yazılar, oldukça detaylandırılmıştır. Örneğin, şehirci, mimar ve mühendis Topçubaşı'nın (1938) kaleme aldığı yazıda, stadyumlarda; vestiyer, duş ve wc'lerin trübin içinde yapılmasını, tenis ve top sahasının yakınlarda olmasını ve tüm sahanın çeşitli ağaç ve çiçeklerle süslenerek spor sahasına neşeli bir manzara verilmesi gerektiğini ifade eder. (Topçubaşı, 1938)

Yine 1937 yılında, dönemin başbakanı İsmet İnönü'nün Ankara stadyumunun açılışında yaptığı söylev dikkat çekicidir; "Türkiye'yi idare edenler, stadyumu en kıymetli mektep gibi her yerde kurmaya çalışacaklardır. Türkiye'nin istiklalini idare edecek olan genç nesil, açık havada, açık meydanlarda yetişecektir." (Anonim, 1937, s.5). O yıllarda, stadyum böylelikle bir okul olarak, bedensel ve ahlaki davranışların geliştiği mekânlar olarak görülmektedir.

Ayrıca, stadyum komplekslerinin kent içindeki konumları, kurguları ve sağlıklı insan yetiştirme programlarının gereklerine uygun tasarım ilkeleri ile Erken Cumhuriyet Dönemi'nin önemli nesneleri oldukları anlaşılmaktadır. Bu anlamda, Adana kenti özelinde de, Şehir Stadyumunun "Modernite Projesi"nin önemli bir hattı olan Reşatbey mahallesi konumlandırılması dikkat çekicidir.

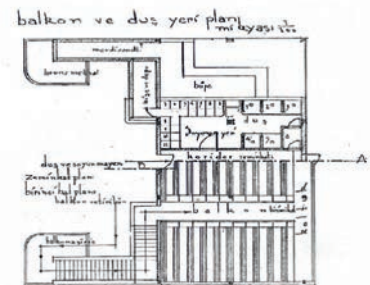
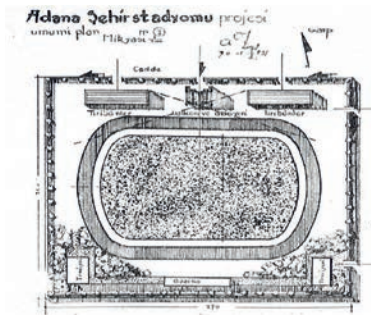
ŞEHİR STADYUMU

Adana Şehir stadyumu, bugünkü adıyla "5 Ocak Fatih Terim Stadyumu", Erken Cumhuriyet dönemi yapılarının yer aldığı, Reşatbey mahallesinde, Valiyolu caddesi ve Stadyum caddesi arasında bulunmaktadır. Yapının çevresinde, "Adana Merkez Öğretmenevi", "Adana Sağlık İl Müdürlüğü" ve "Adnan Menderes Kapalı Spor Salonu" yer almaktadır. Yapı kompleksi, Mimar Abdullah Ziya Kozanoğlu tarafından 1931 yılında tasarlanmış ancak 1938 yılında uygulanmıştır. Abdullah Ziya, eğitime Mühendis Mektebi İnşaat Şubesi'nde başlar, fakat bilinmeyen bir sebeple oradan Sanayi-i Nefise'ye geçerek 1929 yılında mezun olur. Mezuniyetinin ardından 1931 yılında Adana Fen Müdürü olarak atanır ve 1933 yılında Ankara'ya müteahhitlik yapmaya gider (Tanyeli, 2007). Adana'da çok kısa bir zaman kalmasına karşın önemli eserler bırakmıştır. Mimar, Fen Müdürlüğü görevindeyken, bugün hâlâ aynı işlevle kullanılan Adana Şehir Stadyumu'nun tasarlar.

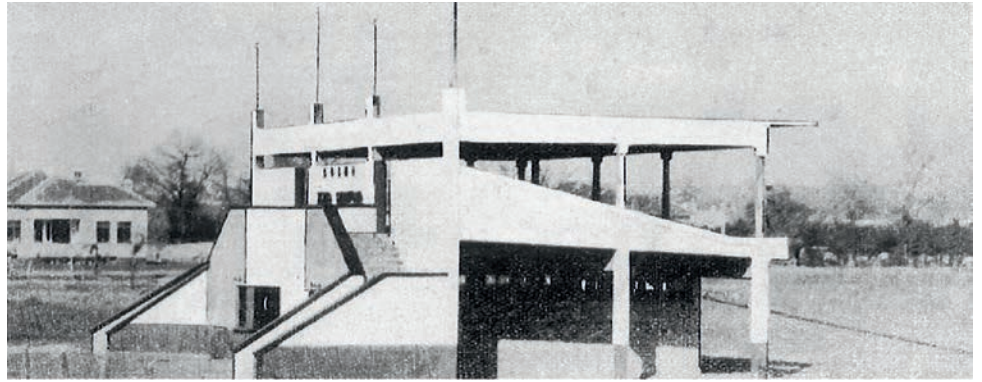
Adana'daki sporcu gençlerin bir araya gelip; futbol, atletizm, güreş, boks, tenis ve voleybol oynamaları için etrafı kapalı ve gerekli binalar ile birlikte yapılmasına karar verilmiştir. Mimar Abdullah Ziya bu eserini, stadyum örneği olarak değil, Türkiye şehirlerinde spor ihtiyacına cevap veren bir tesis olarak görür. 1932 yılında Mimar dergisinde yayınlanan projeler incelendiğinde, projenin teknik bir dille betimlendiği, tasarımın belirleyenleri olarak program, inşaat ve ekonomi ölçütlerine ayrıcalıkla değinildiği görülmüştür. Stadyumun arsası ve inşaat maliyetleri belediye tarafından karşılanmıştır. İnşaatın, hem maliyet hem de zaman açısından bir yılda tamamlanamayacağı düşünüldüğünden, yapının üç bölümde yapılmasına karar verilmiştir. İlk yıl, duş ve soyunma mekânları, futbol sahası, ağaçların dikilmesi ve balkon bölümünün yapılmasına, ikinci yıl sahanın çevre duvarları, drenajı, koşu parkurları ve tribünlerin yapımı ve son yılda tenis, voleybol sahaları ve küçük bir gazinonun inşa edilmesi planlanır. Bununla beraber ilk yıl, sahanın zemin düzenlenmesi, duş mekânları ve yağmur sularını uzaklaştırmak için hendekler açılması ve balkonun yapımı tamamlanmıştır. (Kozanoğlu, 1932)

Sporculara ait, tam oyuncu sayısı kadar 11 dolaplı iki soyunma mekânı ve 5 duş ve 1 tuvalet yapılmıştır. Duşlar yarım tuğla ve naylon perdelidir. Projeden anlaşıldığı kadar minimum ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır. Balkonun betonarme döşemesi %7 eğimli ve üzerinde yer alan ahşap tribünden 12 metre uzaklığı görebilecek şekilde planlanmıştır. Tribünlerde oturma ve ayak koyulacak yerler birbirinden ayrı ve ahşap olarak düşünülmüştür. Genel tribünler ise sahanın batı tarafında, üstü açık, zemini beton ve %40 eğime sahiptir. Batı tarafında yapılmasının nedeni, yazın sıcak olan bu bölgede, seyircilerin güneşi arkalarına almaları ve rüzgârın güney batıdan esmesidir. Manzaralarına engel olmaması için balkon binasından 40 mt uzağa yerleştirilmiştir. Stadyumun girişi kuzey bölümünde yer alan ana caddeden verilmeyip, binadan çıkan halkın kalabalık bir durumda yolu kapatmaması için batı tarafındaki caddeden verilmiştir. Türbinlere ve balkona ortadan verilen bir kapı ile geçilirken, çıkışları ayrı kapılardan verilir. 1937 yılında hazırlanan Jansenn planında stadyumun yeri belirlenmiştir. Giriş kapısı, Malarya (sıtma) enstitüsü ile karşı karşıya konumlanmıştır. Bugün Malarya Enstitüsü'nün binası, Adana Halk Sağlığı Müdürlüğü olarak kullanılmaktadır.

Genel vaziyet planında tüm sahanın etrafına 10 mt ara ile okaliptüs ağaçları dikilmiştir. Projede, doğu bölümünde yer alan tenis kortlarının etrafı portakal ve mimoza ağaçlarıyla bir koru halinde tasarlanmıştır. Sahanın etrafına 25 mt ara ile drenajlar açılıp giderleri hendeklere bağlanmıştır.

Yapıldığı yıl, 105x70 ebadında 60 kulvarlı 2.000 kişilik kapalı, 7.600 kişilik açık olmak üzere toplam 9.600 kişilik olarak yapılarak hizmete girer. Stadyumun zemini çimdir. Tesis bünyesinde; 5 adet amir odası, muhasebe, saha komiseri, personel odası, 2 adet kazan dairesi, depo, ışıklandırma kumanda odası, artezyen ve trafo odası bulunmaktadır. Kapalı tribünde, ses düzenlenmesi, canlı yayın, medya bölümleri bulunmaktadır. 4 adet sporcu 1 adet hakem soyunma odaları, WC ve duşları mevcuttur(Kozanoğlu, 1932).

Apdullah Ziya'nın devleti temsil eden diğer yapılarında olduğu gibi bu yapıda da simetriden kopmadığı görülmektedir. Ancak mimar, bütüncül tasarım yani "gesamkunswerk" anlayışını yapı kompleksinde hissettirmiştir. Cepheler 30'lu yılların kamu yapılarında olduğu gibi edelputz sıva ile kaplanmıştır.

Günümüzde, ne yazık ki başka örneklerde görüldüğü gibi yapı kompleksinin özgün kümlüğüne değişiklik veren bazı eklemeler yapılmıştır. 1975 yılında 700 kişilik maraton tribünü, 1988 yılında 5000 kişilik kapalı tribün inşaatı tamamlanarak hizmete girerek kapasitesi 14.085'e çıkarılmıştır. Maraton tribünü altında 23,90x15,45 ebatlarında 4 adet çok gayeli antrenman salonları bulunmaktadır. Işıklandırma sistemleri mevcuttur. 2,10 x 1,80 kesitli betonarme box sistemli 2 adet sporcu çıkış tünelleri ve akordeon sistemli açılır, kapanabilir hakem çıkış tüneli bulunmaktadır.

25 Ocak 2014 tarihinde stadyumun ismi, 5 Ocak Stadyumu'ya, Adana 5 Ocak Fatih Terim Stadyumu olarak değiştirildi. Tenis kortlarının ve gazinonun da düşünüldüğü, tüm tasarımın iklim koşullarına uygun olarak yapıldığı bu spor alanı, Cumhuriyet döneminin spora verilen önemle birlikte tasarlanan nadir yapılarından biridir. 2013 yılında stadyumun yerine konut ve ticari alanlar yapılmasına karar verilmiş çeşitli itirazlar karşısında 2015 yılında Adana 1. İdare mahkemesi tarafından yürütmesi durdurulmuştur.

SONUÇ

Adana Şehir Stadyumu örneğinde açıkça görüldüğü gibi, Erken Cumhuriyet Dönemi mimarlığı, kendisini ifade edecek nesnel ve görsel kimliği yapılar yolu ile bulmakta, bu nedenle mimarlık uygulamalarını yeniden kurgulamakta, yeni Türkiye vatandaşına, modern ve ilerlemeci söylemler barındıran yeni bir anlayış sergilemeyi amaçlamaktadır (Alpagut, 2010). Yapıldığı dönemde stadyum kompleksi; modern Adana kentinin sağlıklı insanlar ve sporcular yetiştiren ayrıcalıklı kimiği, yeni mimari kurgusu ve Reşatbey üzerindeki çevre binalarla birlikte etkili konumuyla, Adana kentinin modernleşme odağı olmuştur. Eğitim ve sağlık yapılarının yanında, oldukça merkezi bir konumda, kente ve kentliye mimari açıdan olduğu kadar, modern sağlıklı bireylerin yetişmesi için de önemli bir katkı sağlamış, Cumhuriyet kimliğinin “sağlıklı bireyler yetiştirme” misyonuna vurgu yaparak kentin etkili araçları arasında görülmüştür.

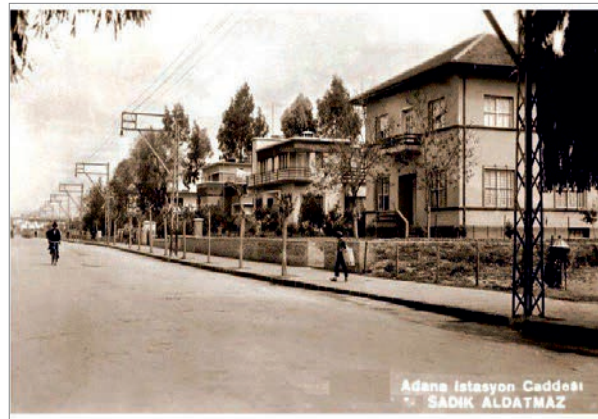
Ayrıca yakın zamanda stadyumun yıkılarak yerine farklı amaçlı binalar yapılması kararının her ne kadar durdurulması sağlanmışsa da, böyle bir konunun gündeme gelmemesi için yapı kompleksinin acilen tescillenmesinin iyi olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Alpagut, 2010, Modernleşme Prj. Temsilinde Önemli Bir Yapı: İsviçreli Mimar Ernst Arnold Eglive NAKARA Siyasal Bil. Okulu, Alternatif Politika, Cilt.2, sayı.2, s.126-150
- Anonim, I., 1937, Ankara Stadyumu, Belediyeler Dergisi, Yıl.II, İkincikânun 1937, Sayı, 18, s.5-10
- Kozanoğlu, Apdullah Ziya Adana Şehir Stadyumu, Mimar 1932/02 (14) s. 39-40
- url 1. https://tr.wikipedia.org/wiki/5_Ocak_Fatih_Terim_Stadyumu
- Tanyeli, Uğur, 2007, Mimarlığın Aktörleri Türkiye 1900-2000, Garanti Galerî Yayınları, İstanbul, s.148-161
- Topçubaşı, Cemil, 1938, Urbanik ve Finansal Meseleler, Spor Sahaları, Stadyumlar (Mart, Paris), Belediyeler Dergisi, Yıl. III, Nisan 1938, Sayı, 32, s.29-35

ADANA'NIN ESKİ

FOTOĞRAFLARI

Dr. Nimet ÖZGÖNÜL
Kemal NALBANT
Doğan Zilan ÖZCAN

SİMONOĞLU - MİLLİ MENSUCAT FABRİKASI'ndan ADANA'nın YENİ MÜZESİ'ne Şehrin İzleri

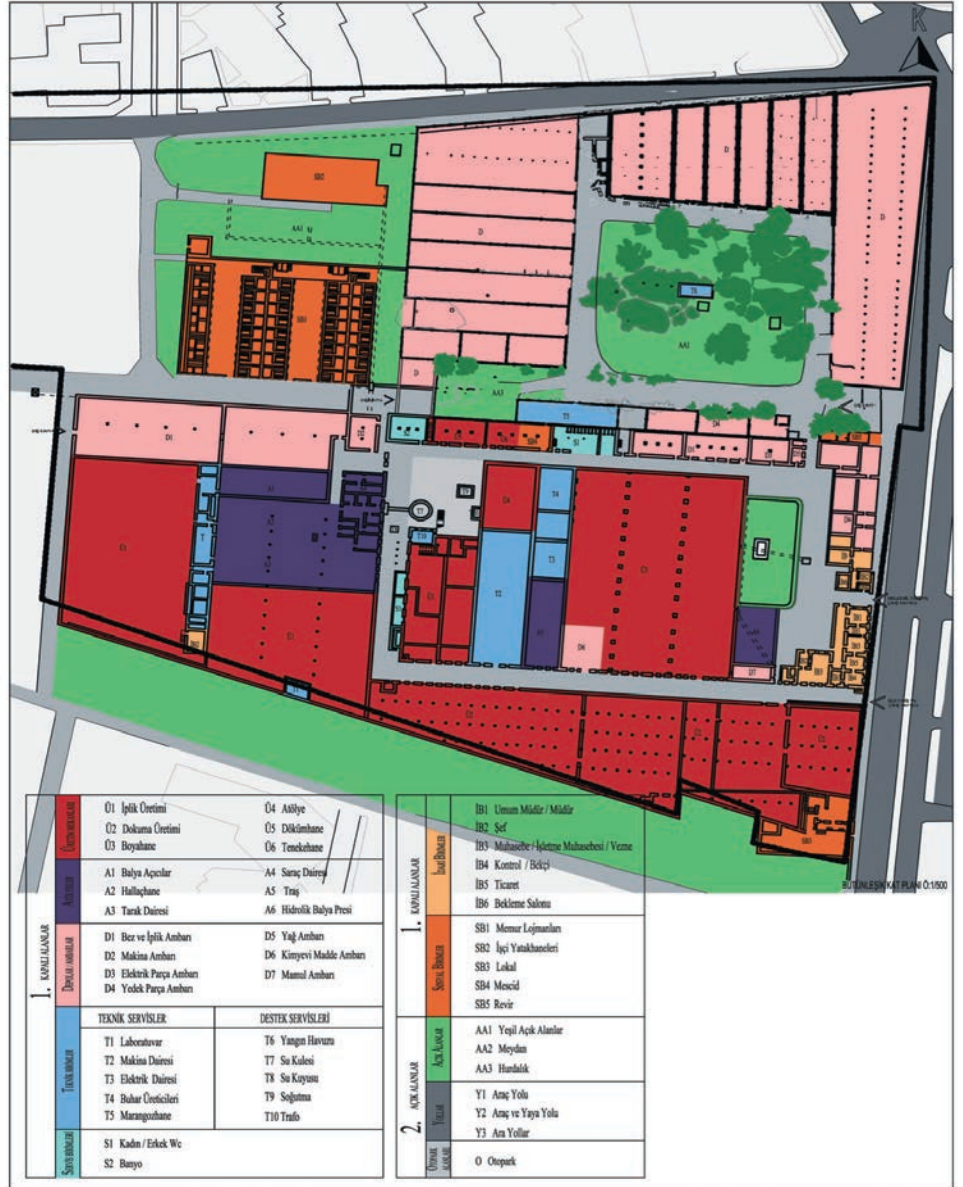
İkinci Bölüm

MİMARİ VE YAPISAL ÖĞELER

Fabrika Alanındaki yapılarda yığma tuğla duvarlar, ahşap, metal ve betonarme kolonlar, bunları bağlayarak çatıyı taşıyan ahşap ve metal makas sistemleri yapılarıdaki ana yapısal öğelerdir. Duvarlarda ve çatı alınlarında kullanılan tuğlaların boyutları farklılaşmaktadır. Bazı yapılarda taşıyıcı duvarların bir bölümünde ince tuğla (3-3.5 cm.) izlenirken bazı bölümlerinde farklı boyutta (4.5-5 cm.) tuğla kullanılmıştır. Malzeme kullanımındaki farklar ve yapım tekniği, yapıların dönemlerine ilişkin müdahale sürecini aktaran bilgiler olmuştur. En erken dönem yapıların taşıyıcı ve mimari öğelerinde 3-3,5 cm kalınlığında ince tuğlalar kullanılmıştır.

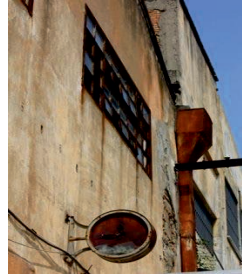
Metal ya da betonarme dikmeler daha çok geniş açıklıkların olduğu iplik, dokuma üretim mekanları ve ambar bölümlerinde kullanılmış. Betonarme sistem, yığma tuğla ve betonarme öğeler ile yaratılan karma sistemler fabrika gereksinimlere göre eklenmiş ve değiştirilmiş bölümleri oluşturmaktadır.

Dr. Nimet Özgönül, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Restorasyon
Ana Bilim Dalı Öğretim Görevlisi
Y. Mimar Kemal Nalbant, Mijar Mimarlık Ltd. Şti. (M.S.Ü)
Y. Mimar Restorasyon Uzmanı, Mijar Mimarlık - Sema Proje Ltd. Şti. (Ç.Ü)

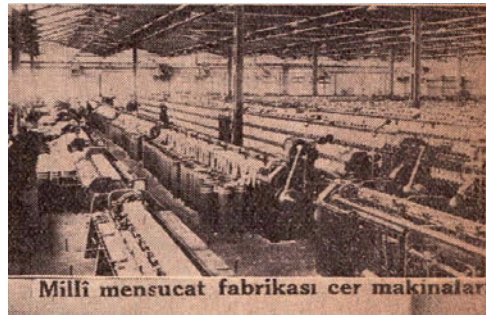

İşlevleri farklı olan mekanlarda mimari öge çeşitliliği sınırlıdır. Üretim / çalışma alanlarında tanımlanabilen mimari öğeler kapı, pencere, niş, merdiven, çatı ışıklıkları (şed) ile çalışanların konfor koşullarını sağlamaya yönelik mekanik donanımdır. Yerleşkede tarihsel olarak, erken dönem yapılarındaki pencere ve kapılarda yarım daire ve basık kemer kullanılmıştır. Bunun dışında yatay ve dikeyde dörtgen formlu pencereler bulunmaktadır. Ambar bölümlerinde metal elemanlarla taşınan büyük boyutlu metal kayar kapılar, kırma çatılardaki suyu zemine aktaran ahşap taşıyıcı su hazneleri ve olukları cephelerdeki diğer önemli mimari öğelerdir.

Mimari öge çeşitliliği sınırlı olan mekanlarda üretim amaçlı makineler çeşitlilik sunmaktadır. Ürünün türüne (iplik, kumaş) ve üretimin biçimine göre (buhar, sıcak hava üfleme, boyama, vb.) farklılaşan mekanik aksamın çoğu söküldüğü için bu amaçlı öğelere yönelik yapıdan gelen bilgi eksiktir.

Millî mensucat fabrikası cer makineleri

Millî mensucat fabrikası çile dairesi

MALZEMELERDE VE YAPISAL DÜZEYDE GÖZLENEN SORUNLAR

Üretim türünün değişimi, gelişen teknolojiler, siyasi iradelerin tercihleri ile zaman içinde değişerek günümüze kadar gelebilen, zaman zaman da üretimin durduğu Milli Mensucat Fabrikası'nda bugün izlenen sorunlar; sorunların kaynakları ve sorun türleri olmak üzere iki bölümde tanımlanmıştır. İzlenen sorunların kaynakları; zaman içinde malzemenin ve taşıyıcı sistemin yaşlanması, doğal koşullar, yapım tekniği, kullanım ve yanlış onarım, terk edilmişlik, çevre uygulanan imar müdahaleleri olarak gruplanabilir. Tüm bu sorun kaynakları, alanda ve yapılarda; çatlak ve ayrılmalar; deformasyon ve sehim gibi yapısal sorunlara; malzemede yok olma, yıpranma/deformasyon, derz boşalması, metal elemanlarda paslanma gibi malzeme bozulmalarına; bitkilenme, kirlenme, birikimler gibi yüzey birikimlerine, üst örtü malzemesi ve drenaj sistemindeki yetersizlikler ve detay hata ve bozulmaları nem vb. sorunlara neden olmuştur. Özellikle de çatı sistemlerinde ve nihai çatı kaplama malzemelerindeki bozulma ve kayıplar yapıların üst bölümlerinin hızla yok olmasına yol açmıştır.

MÜZEYE DÖNÜŞÜMDE FABRİKA KİMLİĞİNİN KORUNMASINDA İLKELER, YAKLAŞIMLAR

Uygurlik tarihi M.Ö. 5000li yıllara uzanan Çukurova'nın merkezi olarak Adana'nın bugün sahip olduğu kültürel miras, bir yandan antik dönemleri, diğer yandan Doğu Roma, Beylikler ve Osmanlı Döneminin yapıtlarını kapsarken sunarken, Türkiye'nin yakın dönem modernleşme çizgisinin yapılarını da içine almaktadır. Milli Mensucat Fabrikası'nın içinde yer aldığı sanayi yapıları bu dönemin 19. Yüzyıl sonu, daha çok 20. Yüzyıl başının eserleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çukurova'nın verimkâr / mümbit coğrafyası, tarım için sunduğu olanaklar ile insanlığın yerleşik hayata geçişinin tarihi boyunca, yerleşim ve nüfusun bu bölgede yoğunlaşmasının ana sebebi olmuştur. Yılda çoğu zaman 3 kez hasadın yapıldığı Ova'nın sonsuz düzlüğünde 20 - 30 m yükseklikteki höyükler, buradaki yaşamın ilk prototiplerini oluşturmuştur.

Tarımla başlayan sonrasında sanayinin gelmesiyle değişime uğrayan Çukurova bölgesi, ülke ekonomi tarihinde çoğu zaman tarım ve sanayisi ile simgeleşmiştir. Bölgenin en önemli iki sektörü 19. yüzyıldan itibaren birbirinden beslenerek, birbirini etkileyerek, birbiri içinde var olarak bölgeyi ve dolayısı ile Adana'yı ülke ekonomisinin önemli metropol kentlerinden birisi durumuna getirmiştir. Bu birliktelik fiziksel çevreyi ve sosyal kültürel yapıyı da yağurmuş, değiştirmiş ve dönüştürmüştür.

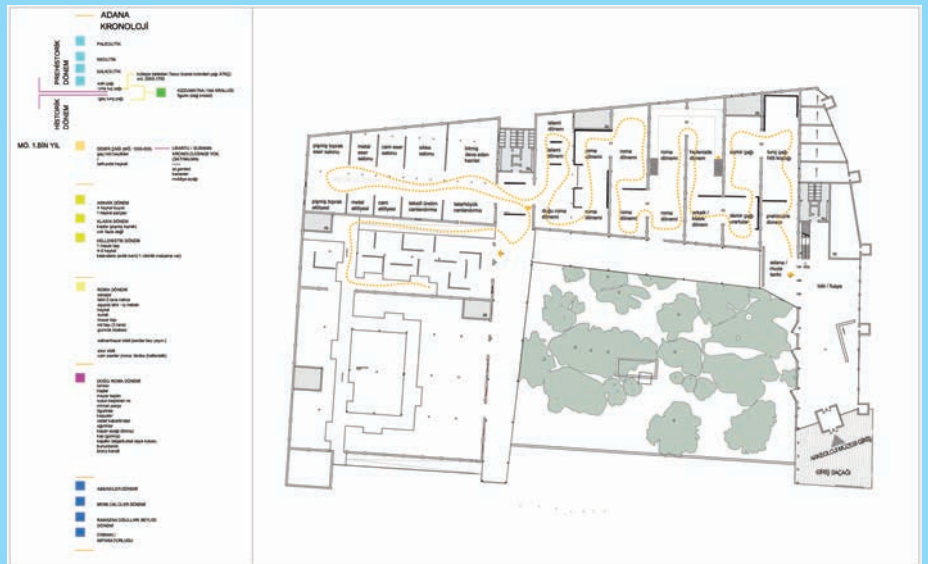
Adana Müzesi kurgusu, arkeoloji - mozaik kısmı ile öncelikle yukarıdaki gibi başlayan antik dönemi ele alırken, Çukurova tarımının ve bütün bölgedeki dönüşümlerin en önemli etmenlerinden olan sanayinin, kentin yakın tarihinin sahnesinde (arka planı içinde) aktarılmasını hedeflemektedir. Bir başka deyişle; aslında bir tür gizli aks/omurga oluşturacak olan Adana kentinin ve Seyhan Nehri'nin lineer yapısının kısmen kronolojik izleğinde, müze temaları nişlerinin konumlanması düşünülmüştür.

Çukurova bölgesini içeren fiziksel, sosyokültürel ve ekonomik araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda; Müze Kompleksinin geçmişten günümüze tarihsel sunumunda ve bunun mekânsal dağılımında sunum nesnelerinin niteliğine göre 2 etap halinde 3 ana bölüm tanımlanmıştır. Bu bölümler;

1. Antik dönemleri içeren uzak geçmişin nesnelerinin sunulduğu Arkeoloji Müzesi (1. Etap depolar bölgesi),

2. Tarım ve sanayinin içi içe geçtiği 19. yüzyıl ve 20. yüzyıl yakın geçmiş ve nesnelerinin sunulduğu tarım, sanayi, etnografya, kent (TSEK) müzesi, (altta ortayolun güneyinde yer alan kısım)

Milli Mensucat Fabrikasının mekanları; somut fiziksel özelliklerinin (konstrüktif, mimari, estetik) yanı sıra, kent belleğindeki yeri ve yazılı kaynaklardaki bilgilerle birlikte emeğin, emekçinin mekânları ve bunların dönüşümünün toplumsal boyutunu aktarmaktadır. Bu tarihin izlerini taşıyan mekânların hikâyesi Adana kenti ile bütünleşik bir kurgunun sahnesi olarak bir dönem Orhan Kemal, Yaşar Kemal gibi yazarların kaleminden ve Yılmaz Güney gibi sanatçıların gözünden sinema perdesinden tüm ülkeye de yayılmıştır. Behçet Çelik'in değerli kitabı ve diğer kaynaklar bir arada incelendiğinde, aslında Adana Kenti için ciddi bir kültürel atılım denebilecek o dönemin 1940'lı yıllarda Abidin Dino'nun Adana'ya sürgün gönderilmesi ile başlamış olduğunu söylemek mümkündür. Bu çerçeve içinde projede; kentsel kamusal bir kültür alanı yaratmak ve bir sanayi alanına bu değerler üzerinden sahip çıkmak koruma ve sunumun temel yaklaşımıdır. İşlevini yitirmiş mekanlarda dönüşümler her dönemde ciddi rant değerleri oluşturmuş ve yeni kullanıcılar kentte başka bir kültür yaratmaya çalışmıştır. İşlevini yitiren bir alan olan Milli Mensucat Fabrikasını içeren çalışma da ister istemez bir dönüşümün konusudur. Ancak bu dönüşümde Fabrika yerleşkesinin,

3. Antikite sonrası dönemlerden (Bizans, Haçlılar, Küçük Ermenistan, Ramazanoğulları ve Osmanlı) oluşan, bölgeyi yakın geçmişe taşıyan bölgede bazı somut yapıları çevrelerin bulunduğu zaman çizelgesinin sunulduğu Arkeoloji Müzesi ile TSEKMüzesini bağlayan ZamanTüneli / Köprüsüdür.

- "Geçmişin belgeliği olarak geleceğe ışık tutacak Adana Müzesi Projesiyle; Endüstri mirasının giderek azalan önemli bir örneği olarak Adana Milli Mensucat Fabrikası'nın değerlerinin korunması, onararak kullanılması, Fabrika mekanlarına entegre olmuş yeni kütlelerle Adana'nın gündelik kentsel yaşam ile bütünleşmesi hedeflenmiştir.
- Parçaları ile birlikte içinde barındırdığı endüstriyel peyzaj içindeki kentsel kamusal mekânın, kent belleği üzerinden yaşayan bir Bölge Müzesi olarak 21. yüzyılın kültürel odağı geliştirme yaklaşımını tarihi, kültürel bir kamusal alan/mekânda sunan "üretme yaklaşımını benimsenmiştir.
- Aynı zamanda iktisadi ve toplumsal devamlık açısından, yaşamdan bağlarını kopartmadan, kentin, semtin (sanayi bölgesinin) özelliklerini dikkate alan, üretimin terk edilmiş olduğu alanda zamana bağlı mekanları, yaşamları, yaşanmışlıkları geçmişten günümüze saklamadan sunan, tüketmeden üreten, yıkmadan koruyan, özelleştirmeden toplumsallaştıran yaklaşım, projenin mekânsal, işlevsel kurgusunu oluşturmuştur.

Bu amaç ve hedefler doğrultusunda; geçmişini sunan, işlevsel olarak geçmiş ile gelecek, kent ile yerleşke, kamusal ile özel, eski ile yeni, üretim ile tüketim karşıtlıklarının düzenleyicisi olarak Adana Müzesi'nin tasarımı;

- *Ulusal ve uluslararası koruma kuralları, mimari normlar ve güvenlik koşulları belirleyici olmuş,*
- *Yerleşkenin tüm bileşenleri ile korunması amaçlanmış, farklı nitelikteki tekil yapıların kullanılması amaca ulaşmada araç olarak değerlendirilmiş,*
- *Alanın karmaşık geçmişlerinin araştırılması; analiz, teşhis, tedavi ve kontrole yönelik veri ve bilginin derlenmesi; sorun/hasar ve bozulma nedenlerinin belirlenmesi çalışmanın yöntemini oluşturmuş,*
- *Disiplinler arası bir ekip çalışması sürdürülmüştür.*

Adana'nın yeni çekim merkezi MİA alanları ile eski kent arasında konumlanan Müze yerleşkesi, Ovalık Kilikya bölgesinin merkezindeki Adana'nın metropoliten bir merkez olarak önemini kültürel yönden de artıracaktır. Bu bağlamda; kent tarihi açısından önemi olan Fabrikanın sürdürülebilir korumasında, kenti dönüştürücü kimliğinde yüklendiği yeni işlevi içeren mimari projenin temel ilke ve yaklaşımları; mekân kullanımları, koruma müdahaleleri ve yeni yapı tasarımları olmak üzere üç grupta tanımlanmıştır.

Fabrikanın müzeye dönüşümünde;

Simonoğlu Fabrikası olarak başlayan, Adana Milli Mensucat Fabrikası'na dönüşen Fabrika kent ve ülke belleğinde yer almış bu yerleşkenin yeni işlevi Müze kullanımında kent kimliği ile bütünleşen isminin Müze ile birlikte kullanılması, somut olmayan bu değerın korunması, belleklerden silinmemesi yeni kullarımdaki ilk temel adım olmuştur. Bu genelyaklaşımla koruma prensipleri;

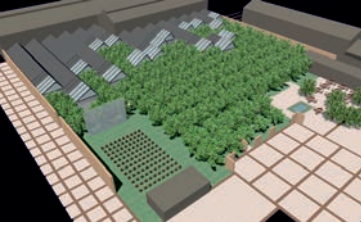
1. *Kent belleğindeki yeri, ülke tarihindeki önemi açısından endüstri mirası olarak korunacak fabrikanın özgün işlevinin doğası gereği üretim alanları (iplik + dokuma), kazan ve buhar daireleri trafolar, idari birimler, su depoları, ambarlar gibi farklı mekan / yapılardan oluşan bütünlüğünün gözetilmesi,*
2. *Alandaki yapılara zaman içinde çeşitli dönemlerde yapılmış olan müdahalelerin dönem eki niteliği taşıyanların muhdes / niteliksiz olanlardan ayırıştırılarak, yapının tarihi katmanlarının okunabilir biçimde onarımı,*
3. *Yapının 100 seneyi aşkın hayatının oluşturduğu her tür patinayı izleri mutlak bir şekilde korumak için çabalamak, (özellikle de tuğla duvarlar üzerinde)*
4. *Yapılara uygulanacak güçlendirme, sağlamlaştırma, dondurma ve benzeri konservasyon uygulamalarında mümkün olan en üst düzeyde minimum müdahale yapmak, uygulamaların çoğunlukla "geri dönebilir" (reversible) olmasını sağlamak,*
5. *Farklı özellikte mekanları içeren yapıların mekânsal özelliklerinin değerlendirilerek yeni işlevle birlikte yorumlanması; özellikle ışık kalitesinin çok yüksek olduğu üretim kısımlarının sergileme alanları için biçilmiş kaftan değerlendirmesi ile küçük ama yüksek kule benzeri su deposu - trafo vb. özel yapıların hak ettiği hassas müdahalenin yeni kullarımda ve onarımda temel unsur olarak ele alınması korumadaki temel yaklaşımlardır.*

Bilginin, bir anlamda depolandığı, yeni katılımlarla birikimin artacağı, bilginin ve eğitimin paylaşıldığı Adana Müzesi'nde; bu değerlerin gündelik yaşamın gerekleri olan restoran, kafe, alışveriş vb. alanlar ile laboratuvarları, sergi ve toplantı salonları gibi eğitim mekânları ile bütünleşmesiyle, yeni bir kültürel ve sosyal etkinlik merkezi olarak Adana'ya yenilik ve dinamizm kazandırması hedeflenmiştir.

Bu genelyaklaşımla, Fabrikanın müze olarak kullanımında;

1. *Fabrikanın gün boyu yaşayan bir müzeler bölgesi oluşturma fikri ön planda tutulmuş, dolayısıyla kamusal kullarımlara en üst düzeyde serbestçe açılması,*
2. *Müzenin nesneleri saklayan sergileyen kurumsal yapısı, alanın değişik noktalarında farklı sosyal ve eğitim faaliyetlerinin de yer alması yolu ile halka açık, bireylerin kaliteli ve keyifli zaman geçirdikleri mekânlar oluşturulması,*
3. *Kentin içinde bulunduğu coğrafyanın iklimsel verilerini de değerlendirerek; Müze Yerleşkesini gelecek için enerji verimli yapılara dönüştürerek, 21. yüzyılın "sürdürülebilir üretim" fikrini devam ettirmek ve yeni işlevin gereksinimlerini bağlamıyla bütünleştirerek bu alanda (Yeşil Bina olarak müze) ilk uygulamayı tarım ve sanayi kenti Adana'da başlatmak hedeflenmiştir.*

Bu bağlamda; yeni kullanım projesinde; Fabrika'nın bulunduğu coğrafyanın güneş enerjisi konusundaki olanakları, şed/kırma çatılarının güneye yönelmiş yüzeylerinin sunmuş olduğu olarak değerlendirilerek, Su tüketiminden, güneş enerjisinin kullanımına, yapının geri dönüşüm aşamalarından, kullanılan malzemelere ve iç mekan kalitesine kadar bir çok noktanın değerlendirilmesi sonucu yapının enerjisini kendi üreten ve tüketen, "yeşil bina sertifikalı bir kamu yapısı" olması yönünde önemli çabalar sarfedilmiştir. Ancak İdare, bu noktada sadece fotovoltaik paneller ile elektrik enerjisi elde edilmesi kısmını uygulamaya karar vermiştir.

Yenitasarımlarda;

Yerleşkenin yaklaşık yarısındaki (%55.40'ındaki) mevcut yapılar ve %44.60'ındaki açık alanlar dönüştürülerek kullanılmıştır. Bunun dışında kalan muhdes yapıların kaldırılması ile açılacak alanların bir kısmında, işlevin gerektirdiği fonksiyonlar için kısmi ek yapılar tasarlanmıştır. Söz konusu yeni yapıların tasarımında; "yerin / bölgenin özelliklerinden yola çıkan, bu kültürden kaynağını alan unsurların yeniden, yeni bir dille işlemesi ve konumlandığı bölgenin ruhu ile uygun olması amaçlanmıştır. İşlevin gerektirdiği ek yeni yapılarda;

- 1. Çağın malzeme ve teknolojisini kullanmak,*
- 2. Geçmişin dinamik yapısını yeni unsurlarla yorumlamak,*
- 3. Korunacak yapılarda güçlendirme amaçlı yapılan uygulamalarının geri dönüşebilir tavrının yerleşke bütününde yeni yapılarda da devamını sağlamak,*
- 4. Geçmiş ile geleceği bağlayan özelliği dikkate alarak bu yapıların şeffaf olmasını sağlamak tasarımındaki temel girdilerdir.*

2. Grup yapılar olarak tescillenen alan içindeki yapılar özellikleri açısından değerlendirildiğinde, alan içinde 660 sayılı ilke kararı çerçevesinde önem ve değerleri açısından farklı niteliklerde iki grup yapı tanımlanabilmektedir. Bunlardan birinci grup; "toplumun maddi tarihini oluşturan kültür verileri içinde tarihsel, simgesel ve estetik nitelikleriyle" diğer yapılardan ayrılan yapılar oluşturmaktadır. İkinci grup ise "fabrika kimliğine katkıda bulunan kültür varlığı niteliğinde alandaki yaşam biçimini yansıtan" yapılardır.

Proje bütününde, alanın koruma değeri ve potansiyelleri ile sorunları değerlendirildiğinde;

Fabrika konseptinin çekirdeği, üretimin ve yönetimin ana mekanlarını oluşturan, Etap II mekanları; yakın geçmişin belgelerinin, mekanda zaman ve üretimin dönemsel sunulduğu; tarım ve sanayi müzesi işlevlerine, sosyal yaşamın kültürel öğelerinin yorumlanarak sergilendiği antropolojik verilere, belleğinin bir parçası olan kent/etnografya müzesi ile kentin hala süregelen gündelik yaşamın parçası rekreasyon mekanlarına; ambar ve depoların tanımladığı Etap I; A ve B bölümleri ise mekanların anlamsal bütünü parçası olarak daha erken dönemin modern depoları olarak arkeoloji müzesine dönüştürülmüş; yerleşke bu dönüşümü ve içinde bulunduğu bölgenin yakın gelecekteki kapsamlı değişimi ile birlikte Adana kentinin de gelecekteki düzenleyicilerden biri olarak tasarlanmıştır.

Bu genel yaklaşımlar sonucu projenin alan ve yapı kullanımına yönelik müdahalelerinde yapılar; korunarak yeniden işlev verilecek tescilli yapılar (TY), ek yeni yapılar (YY) ve kaldırılacak yapılar (KY) olarak üç grupta; açık alanlar için ise iki grup genel müdahale kararları geliştirilmiştir.

**2017 AİDATLARINIZI
ÖDEMEYİ UNUTMAYINIZ !**

Farklı nitelikte uygulamaların yapılacağı alan ve yapılarda müdahale kararları alandaki her yapının kendine özgü koşullarına göre saptanmıştır. Esaslı onarım gerektiren alan bütününde, mevcut durum ve araştırmaların verilerine göre yapılar da;

- Onarım / Restorasyon (restoration): D, E, H bloklarında.
- Sağlamaştırma / Konsolidasyon (consolidation): A, B, G,
- Bütünleme / Reintegrasyon (reintegration) H
- Yenileme / Renovasyon (renovation) H, L
- Yeniyapma / yeniyapı / (rebuilt)

teknikte müdahaleler uygulanmıştır. Son olarak Proje; her türlü enerjisini kentten alarak bağlamsal açıdan, hem de konumu ile şehrin değişik noktaları ile ilişki içinde olan kamu kullanımına açık mekânlara sağlamak ve kentin kültürel anlamda yeni santrali olmak gayesindedir. Olasılıkla, kendi içinde kentle ilgili başka yatırımları da beraberinde getirecek, konumlandığı/bulunduğu yakın çevreyi de kısa erimde değiştirecektir.

Kaynaklar:

- MİYAR MİMARLIK, Adana Milli Mensucat Fabrikası – Adana Arkeoloji Müzesi Restorasyon Raporu 20.08.2014
- MADRAN E., NALBANT K., ÖZGÖNÜL N., 2006, "Eskişehir, Kılıçoğlu Tuğla ve Kiremit Fabrikası", Dosya 03, Endüstri Mirası, Mimarlar Odası Ankara Şube Yayını, Bülten, Kasım 2006, sf. 60-67.
- VARLIK B., EMİROĞLU K., TÜRKOĞLU Ö. Adana Sanayi Tarihi, 2008 Adana Sanayi Odası yayını, Adana. sf.81-88
- ÇELİK B., der., 2012, Adana'ya Kar Yağmış, Adana Üzerine Yazılar, İletişim Yayıncılık, İstanbul. Sf.301
- KUBAN D. 24.07.2015 "İthal Sanayi Kenti ile İletişim Kenti Arasında Yolda Kaldık." Cumhuriyet Bilim Teknoloji Eki
- KÖKSAL, T. G., 1996, Haliç Tersaneleri'nin Tarihsel-Teknolojik Gelişim Süreci ve Koruma Önerileri, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Y. Lisans Tezi, İstanbul.
- NALBANT K. 19-20 Kasım 2015 Kılıçoğlu ve Kartal Kiremit Fabrikaları Dolayısıyla Eskişehir'de Endüstri Mirasının 'Anlaşılması' Anadolu Üniversitesi Endüstri Mirası Sempozyumu
- SANER M. 2012, "Endüstri Mirası: Kavramlar, Kurumlar ve Türkiye'deki Yaklaşımlar", Planlama Dergisi, Sayı: 2012, 1-2, Şehir Plancıları Odası yayını, Ankara.
- COSSONS, N., 1993, The BP Book of Industrial Archaeology, Londra

Web Kaynakları:

- TICCIH, Endüstri Mirası Tüzüğü ve yeni kullanım örnekleri için;
- www.mnactec.cat/ticcih
- www.mnactec.cat/ticcih/industrial_heritage.htm
- http://en.wikipedia.org/wiki/Nizhny_Tagil
- Dünya Mirası Listesi'ne kabul edilen endüstri yapı/alanları için;
- www.international.icomos.org/world_heritage

Mehmet İŞİK

Mimar

1949 Malatya doğumluyum. İlk, orta ve liseyi Adana'da bitirdikten sonra 1967 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesine girdim. 5 yıllık öğrencilik yaşamımda İ.T.Ü bana bir meslek kazandırmasının yanında kişiliğimi de şekillendirdi. Özgür düşünce ortamında dünya görüşüm değişti.

1972 yılında mezun olduktan sonra, aynı yıl, İller Bankası'nda (Adana'da) çalışmaya başladım. 1976 yılında Mimarlar Odası Adana temsilciliği görevine seçimle geldim.

1980 yılında kendi isteğimle İller Bankası'ndan ayrılarak, bir şirket ile 3,5 yıl Libya'da çalıştıktan sonra 1983 yılında Türkiye'ye döndüm ve Adana'da serbest çalışmaya başladım ve halen de serbest çalışmaktayım.

TARİHTEN BİR YAPRAK...

Yıl 1971, Şubat sonu, Mart başı. Ben 4.sınıf öğrencisiyim. Boş zamanlarımızda para kazanmak için haftanın belirli günlerinde Beyoğlu'nda Turgut Cansever'in bürosunda saat ücreti karşılığında çalışıyoruz. Büroda yaklaşık 40 kişi çalışıyorduk. Kimisi mezun olmuş, kimisi son sınıfta, kimisi de benim gibi 4. sınıf öğrencisi (o zaman İTÜ Mimarlık Fakültesi 5 yıl) Bunlar arasında aklımda kalanlar: Pekin Platinel, Faruk Almaç, Tarık Almaç, (Harun Karadeniz'den sonraki Öğrenci Birliği Başkanımızdı.) Mengü Bulguc, Kayhan Şahinbeyoğlu, Hakan Çakır, Sümeyra Çakır (zannediyorum Hasan rahmetli Sümeyra ile iş o zaman pişirmişler ki sonradan evlenmişler.) Hasan hala Almanya'da, Sümeyra genç yaşta orada hayatını kaybetti. Daha isimlerini sayamadığım arkadaşlar harıl harıl çalışıyoruz.

Büyükçe bir proje: Şişli Terakkiperver Lisesi. Yarı prefabrik bir sistem geliştiriliyor, biz projenin son safhalarına yetiştik. Sistem detayları çiziliyor, maket yapılıyor, v.s. Ben yaklaşık 2 ay çalışmıştım ki bütün çalışanlar akşam toplandık, bir karar aldık. Saat ücretimize zam isteyeceğiz, sigorta ve diğer sosyal haklar isteyeceğiz. Vermez ise grev yapacağız.

Ertesi gün sabah büroya vardığımızda ise elimizi sürmeden Turgut Cansever'in gelmesini bekledik. Ve bir süre sonra geldi, şaşırdı, herkes oturuyor. Hayırdır? dedi. Rahmetli Kayhan Şahinbeyoğlu sözcümüzü. Konuşmamız lâzım dedi. O da olur konuşalım, buyurun dedi. Başladık anlatmaya. Tabii biz isteklerimizi sıraladıkça O da renkten renge giriyor, zaten kırmızı benizliydi rahmetli iyice kızardı. Dedi ki : Vallaha , billaha bir kuruş param yok, projeyi teslim edince alacağım, o zaman ödeyeyim. (Tabii biz geçmiş günlerin de sigorta parasını istiyorduk.) Şimdi diyeceksiniz ki, ya sizde amma zalimmişsiniz. Eee, gençlik heyecanı var, işçi ve emekçilerin haklarını savunuyoruz, hatta onlarla grev çadırlarında sabahladığımız oluyor. Bu böyle iken biz de bir emekçi olduğumuza göre kendi haklarımızı savunmayacak mıyız? (Tabii şimdiki kafa ile düşündüğüm zaman gerçekten çok ileri gitmişiz.)

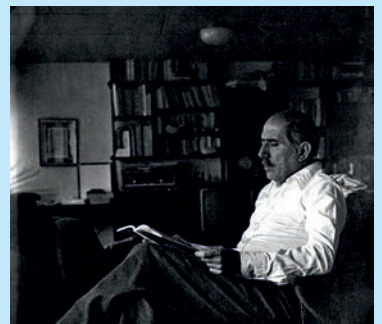
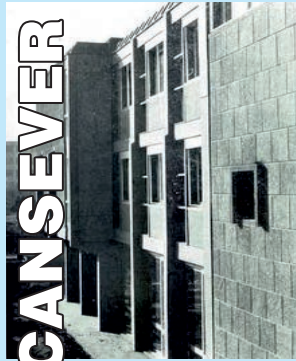
Sonunda O da kabul etti, bu konuyu tartışacağız. Yani okulda yaptığımız gibi, forum yapacağız. O dönemde biz okulda sürekli forum yapıp tartışıyorduk. Özellikle özel okulların devletleştirilmesi gündemimizin başında geliyordu. Derse ara verip hocalarımız dahil (başta Doğan Kuban , asistani Metin Sözen, Kemali Söylemezoğlu, Yıldız Abı v.s. çoğu hocalarımız katılırdı.) Çok demokratik tartışma ortamı oluşurdu. İsteyen herkesle lehte aleyhte söz alıp konuşma özgürlüğüne sahipti. Turgut Cansever dedi ki ; en yaşlı üye olarak oturum başkanı ben olacağım. Tabii biz kabul etmedik. Sen işverensin, olamazsın dedik, tartışma uzadı. O zaman oylama yapalım dedik. Bizim adayımız Tarık Almaç oturum başkanı seçildi ve başladık tartışmalara. Rahmetli en son dedi ki; bakın benim şu anda size verecek hiçbir şeyim yok, aha aşağıda wolksvogenim var, alın onu size vereyim. Biz yine kabul etmedik. Tartışma sürüp giderken hiç unutmuyorum, öğlen vaktiydi , bürodaki radyo her zaman açıktı yine. Tok sesle bir anons : "DİKKAT DİKKAT, ORDU YÖNETİME EL KOYMUŞTUR". Günlerden 12 Mart 1971.. Saat 13,00..

Zaten son günlerde birşeyler bekleniyordu ama ,yine de hepimiz buz kesildik. Kısa bir sakinlikten sonar toparlandık. Tartışmalardan bir sonuç çıkmıyordu, dedik ki biz de projelere el koyuyoruz, bu bizim emeğimiz, gözümüzün nuru, ne zaman şartlarımızı yerine getirirsin, projeleri teslim alırsın. Adamcağız şaşırđı, beklemiyordu. Biz bütün proje ve maketleri topladık, Mimarlar Odasına (o zaman Gümüşsuyu'nda idi) yediemin olarak teslim ettik. Daha sonraki günlerde Oda'nın hakemliğinde tartışmalar sürdü bir süre daha, ama yine sonuç çıkmadı. Ondan sonra biz dağıldık, herkes bir yerlere savruldu. Ben Adana'ya geldim. 1 hafta sonar tekrar İstanbul'a döndüğümde o gece evimin askerler tarafından arandığını yengemden öğrendim (amcamlarda kalıyordum.) Tabii ben artık orada kalamazdım. Tarlabası'nda çatı katında oturan arkadaşların oraya yerleştım ama radyodan arananlar listesinde adım okunuyor, hem de günde belki 10 defa anons ediliyordu. Dışarı çıkamıyorum, evde hapsoldum. Yanlış anlaşılmasın bu direnişimizden dolayı aranmıyorum. Ben Okulda Talebe Cemiyeti Yönetim Kurulundaydım. Yönetimdeki bütün arkadaşlarımız birlikte aranıyorduk. Neyse bu konuyu fazla uzatmayalım, ben daha sonra teslim oldum. (a bir baktım ki bizim koşušta Metin Sözen koşuş kıdemlisi olarak bizimle tutuklu)

Bir gün baktık daha yeni çıkmış turfanda meyvelerden bir sepet dolusu geldi. Kim gönderse beğenirsiniz: Değerli hocamız DOĞAN KUBAN. Bu çok uzun sürmedi, ifadelerimizi aldılar, bizi serbest bıraktılar tabii. Kimsenin burnunu kanatmamışız, her şeyimiz legal, tek suçumuz: DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE, BAĞIMSIZ TÜRKİYE, KAHROLSUN AMERİKA sloganı ile iktidarı titretiyorduk.

Evet gelelim direnişimizin sonuna. Rahmetli Turgut Cansever sonunda bizi mahkemeye verdi. Mahkeme uzun sürdü. Ben 1972 Haziran'ında yıl kaybetmeden okulu bitirdim. Adana'ya döndüm. Kayhan Şahinbeyoğlu hepimizin adına davaları takip etti. Sonunda öğrendiğime göre davayı kaybetmişiz ama sonucun Turgut Cansever'e nasıl yansıdığını bilmiyorum. Sonuç olarak, bugün olsa bunların hiç birini yapmazdım. Sadece ben değil diğer arkadaşlarım da yapmazdı, adama tahmin ediyorum büyük zarar verdik. Diyorum ya; Gençlik işte, baskıya dayatmaya boyun eğmez. Ne demişti rahmetli rektörümüz Ord. Prof. Bedri Karafakioğlu: "GENÇLİĞİN HEYECANI EMİRLERLE KANALİZE EDİLEMEZ" Bizim bu hale gelmemizde biraz da Demirel Hükümetinin kabahati vardı sanıyorum. İşte bunun içindir ki Rektörümüz o güzel sözü o günün iktidarına söylemişti.

TURGUT CANSEVER

"Türk Tarih Kurumu binası (1951-1967, Ankara, Ertur Yener ile birlikte gerçekleştirdiği) ve Ahmet Ertegun evi yenilemesi (1971-1973, Bodrum) ona 1980 yılında iki Ağa Han ödülü getirdi. Üçüncü ödülü ise 1992 yılında aldı. Bodrum'un 9 km. kuzeyindeki Mandalya Koyu'nda toplam 3 otel ve 500 evden oluşan; Emine Öğün, Mehmet Öğün ve Feyza Cansever ile gerçekleştirdiği Demir Evleri Projesi kendisine üçüncü Ağa Han Ödülü'nü getirdi. Üç kez Ağa Han Mimarlık Ödülü almış dünyadaki tek mimar oldu."

Nuriye Ceren KAPLAN

Mimar

'Akdeniz Mimarisi' olarak yazmam gerektiği düşünülen başlık üzerine ,Akdeniz mimarisi kavramına bu şekilde bir yorum getirilmesi ihtiyacı olduğunu farkettim... Aslında birbirini doyuran ama aynı zamanda da çelişki yaratan 'Akdeniz Mimarisi' ya da 'Akdeniz'in Mimarisi'... Tam da üzerinde durmak isteyerek ve sonucun bu noktaya gelmesini isteyerek bir başlangıç yapmak istiyorum... 'Akdeniz Mimarisi' olarak düşünülen ama farklı ülkelerin mimarisinde, hatta aynı ülkelerin farklı bölgelerinde görülen mimari farklılaşmaların oluşumundan kaynaklı olarak açıklık getirmek istedim. Neticede mimariye etkiyen bu kadar etken arasından (sosyokültürel, teknolojik, ekonomik, politik, ekolojik, zaman, dil, din, vs..) sadece iklimsel ve coğrafik olarak mimari bir üsluptan bahsetmek çok kararlı bir duruş olmayacaktır.

AKDENİZ'İN MİMARİLERİ...

Coğrafik olarak Akdeniz havzasında yer almamıza rağmen; Türkiye, İtalya, Fransa, İspanya, Kıbrıs, Fas,... Tüm Akdeniz ülkeleri kendi içerisinde farklı dönemlere ait farklı mimari ve bunun beraberinde yapılaşma göstermektedir. Akdeniz bölgesi ülkelerindeki mimari özelliklere baktığımızda ortak olarak gördüğümüz ve nitelendirebileceğimiz; balkonlar, avlular, panjurlar, uzun pencereler, daha çok boyama ile kendini gösteren fasatlar (çok renkli veya tek tip beyaz) 'Akdeniz' kavramı; biraz coğrafik, biraz kültürel, bunun beraberinde biraz da turistik hisler uyandırır da mimari olarak tek bir yansıması, karakteristik yapısı olduğu ve yapı üsluplarında net bir duruşu olduğunu söylemek pek mümkün değildir. Evet belki fazlasıyla, beyazın, mavinin, yer yer yeşilin ve bunları taçlandıran muhteşem begonvillerin canlı renklerinden bahsetmek mümkün olabilir ama bunu geneli itibarı ile 'Akdeniz mimarisidir!' diye yorumlamanın doğru olmayacağı kanısındayım. Ama geneli itibarı ile tipik bir takım özellikler içerisinde; topografik yapının getirileri olarak yapılar arazinin ve çevresinin enaz hasar göreceği doğaya uygun olarak sürdürülebilir tasarlanmış ve bina iklimlendirmesi, doğal hava sirkülasyonu, iklimin de getirisi olarak nem faktörü de düşünülerek ,doğaya zarar vermeyecek malzemeler tercih edilmiştir. Doğal taş, kerpiç, hatta bazı yapılarda çamur ile sıvanmış olması, maliyeti düşük ama dayanıklı yapılar üretmek için bir anlayışın olduğunu göstermektedir. Yazıda, bu durum örneklerini biraz yaşamımdan, biraz da seyahatlerimden fotoğraflar eşliğinde açıklamalarla bulabileceksiniz... Bu durumu ülke ülke ele alarak açıklarken, ilk sırayı benimde mimari eğitim hayatım sırasında yaşadığım, fazlasıyla bu konuyla ilişkisi bulunduğunu düşündüğüm ve en verilesi örnek olarak gördüğüm İtalya'dan başlamak istiyorum...

İtalya; mimari olarak akla ilk gelen ve başarılı eserlere sahip bir yapıya sahipken, Bir Akdeniz ülkesi olmasına rağmen, 'Akdeniz mimarisi'ne sahiptir diyemiyoruz. Bunun periyodik olarak farklı dönemlere etkiyen, gelişen politik, sanatsal, bilimsel, ekonomik süreçlerinden ve bunların beraberinde yetişmiş yapılara güçlü ve kendi çizgisinde tasarım yorumları katmış mimarlardan dolayı çok sayıda mimari periyotlara sahip olduğunu söylemek mümkündür. Yani İtalya Rönesans dönemi ve eserlerinin merkezi durumundayken, Akdeniz ile genelleştirmek pek doğru değildir.

Bu örnekler sırası ile; Portofino-İtalya(2013),Chania-Girit Adası(2014),Girne-Kıbrıs(2015)-Monaco(2014) kendi kademelerinden karelerdir. Bu örnekler Akdeniz mimarisinin aynı fonksiyona sahip farklı uygarlıklarına ait benzer üsluplardır. Kullanılan yapı malzemeleri farklılık göstermektedir.

Makro-mikro ölççekler üzerinden değerlendirecek olursak, İtalya Kuzey-Güney olarak ikiye alacağımız apayrı bir platformların birleşmiş hali aslında bizler için... Gerek kuzeyinde gerekse güneyinde aynı deniz kıyısına uzanmış aynı ülkenin, mimariye getirmiş olduğu farklı yorumlardan bahsetmek gerekecektir. Güney İtalya'da zamanın ve coğrafik konumunun getirmiş olduğu düzende, materyal olarak taşın sanatsal olarak cephelerde yer aldığını (Özellikle Lazio bölgesinde) görürken, Kuzey İtalya'da (Özellikle 'Liguria' bölgesinde) boyamalar (dipinta) ile mimari bir üslup görmekteyiz (ekonomik sebepler nedeni ile). Örnek verecek olursak Roma'da görülen mimari eserlerde hiçbir masraftan kaçınılmadığına ve en ağır işçiliğin ustaca sergilenişine şahit olmaktayız. Bu, Antik Roma dönemi mimari eserlerinden, günümüze kadar uzanan serüvende net olarak görülebilmektedir. Özellikle çimentoyu keşfetmeleri ile konstrüksiyon tekniklerine yeni bir boyut kazandırarak çok daha dayanıklı yapı tasarımları, kemer ve kubbelerle birleşerek Roma mimarisinin temelinde yer alan unsurlardan olmuştur.

Kuzeyde ise mimari yaklaşımda çok farklı bir durum söz konusudur tam bir liman kenti çehresine sahip bir bölgeden bahsediyoruz. Doğal olarak, yaşam tarzları ve ekonomik uğraşları daha çok balıkçılık ve denizcilığe dayalı bir toplum var. Coğrafik konumu gereği, yemyeşil yamaçlar ile muhteşem mavi bir denizin arasında oluşmuş bir yapılaşma mevcut. Bu tüm Liguria'da fazlasıyla hissetmek mümkün iken en çok da Cenova'nın meşhur köyleri, Portofino ve Cinque Terre'de görmek mümkün olacaktır. Tam bir İtalyan Riviera'sı içerisinde yer alan bu bölge mimari açısından da dağın yamacına, hiçbirisi bir diğerinin manzarasını engellemeyecek şekilde kademeli olarak serpiştirilmiş, dar sokakları içerisinde dolaşp, doğal yapısında ortaya çıkmış sokak taşlarının üzerinde adım adım ilerlerken küçük balkonları, kepenkli uzun pencereleri, bu pencerelerden diğerine raylı sistemleri ile asılmış çamaşırları dahi mimari elemanlarından saymak mümkün. Ama asıl unsur ise İtalya'nın Akdeniz ile eşleştirilmesindeki en önemli unsur ise bu yapıların renkli olmalarıdır. Cenova'da yaşadığım süreçte, bu köylerden olan arkadaşlarımla olan sohbetlerde, kendilerinin coğrafik olarak yeşil ve mavinin birleşmesi onlara deniz tarafından gelirken yamaçta fark edilmesini mümkün kılmak adına renkli bir yapılaşmanın görüldüğünü söylemişlerdi. Bu renkler şimdi Kuzey İtalya'nın Akdeniz sıcaklığına eşdeğer bir tabir oluşturmaya fazlasıyla yetiyor görünüyor. Meydanların çokça yer aldığı İtalya da, bu bölgeler için ana meydanların liman çevresinde oluştuğunu söyleyebiliriz. Ayrıca kişisel bir yapılaşma ve daha az bir nüfusa sahip olduğu için, bu köylerde iç bahçe oluşumu görülmemektedir. Sonuç olarak verilen bu örneklerde mimariyi etkileyen coğrafik, ekonomik ve sosyo-kültürel etkileri görmek mümkün olacaktır.

Roma-Pantheon(2012)

Coğrafik olarak Lazio Bölgesinde bir kasabanın yapılaşması
Supino/Roma

Peki köylerden çıkıp, ölçeği bu seferde makrolaştırıyorum ve Cenova şehir merkezindeki mimari yapılaşmaya bakmak istiyorum. Bu düzen içerisinde kalabalık ve soylu ailelerin yaşadığı ve Palazzo olarak adlandırılan bu saraycıklar geneli itibari ile ortak kullanım alanları olarak genişçe bir iç bahçeye ve bir genel salona sahiptir. Buralarda ekonomik gücüne göre tasarımını şekillendirmiştir. Fakat Liguria bölgesi genel olarak o dönemlerde ekonomik olarak bir Roma'dan daha zayıf olduğu için cepheler de sadece boyama ile dekoratif tasarımlar ve işlemler görmektedir. Bu durum iç mekanda da fresca'lar ile görülüyor. 'Balkon' lar aslında Akdeniz dediğimizde aklımıza ilk sıralarda gelen mimari unsurlardan olduğunu söylemek mümkün. Bunun kullanımı Güneyde fiziksel olarak da yerini alırken Kuzey İtalya'da bazı yapılarda fasadın görünüşünü bozmamak adına boyama teknikleri ile devam ettirildiğini görebiliriz. Bu daha çok dönemin ekonomik durumlarından kaynaklı olarak yapılamadığı için tercih edilmiş bir yöntemdir. Bu durumu bazen de mimari planda düzenli olarak yer almayan açıklıklara, dış cephede devam ediyor hissi uyandırmak için kullanılmıştır. Rölyefer bu bölgede daha seyrek görülse de yine de mimari anlamda İtalya'nın vazgeçilmezleri arasındadır.

Yapılarda strukturu desteklemek adına kullanılmış anchorları hem içeriden hem de dışarıdan görmek mümkün. Şehir tarihten beri liman kenti olması açısından uzun deniz yolculuğundan gelip ve hemen dönecekleri için kiliseye gidememelerinden dolayı dini anlamda kolaylık sağlamak amacı ile düşünülmüş bir detaydır.

Yapılarda çoğunlukla iç bahçe görülmektedir. Bunlar dönemin soylu aileleri tarafından veya kalabalık aile yaşantısının getirileri olarak etkilemiştir mimariyi. Amaç her oda aslında içlerindeki her bir aile için bir daire olarak kullanılmasıdır. Bu nedenle ortak kullanılan alan olarak iç bahçe oluşumu görülmektedir. Bu özellik geneli itibari ile Fas'da dahil olmak üzere Akdeniz mimarisinin ortak özelliklerinden gösterilebilir.

Döşemeyi, söveleri, taşları boyama tekniği ile göstermişlerdir. Bu sistem 'Trompel'oeil' olarak adlandırılmıştır ve amacı tek bir açıdan baktığınızda size birebir gerçeklik hissini vermesidir. Diğer bir örnekte de görüldüğü gibi, fasatta korkuluklar yapılmamış boyama ile varmış izlenimi yaratılmak istenmiştir.

Dönemin ekonomik problemleri sebebiyle cephelerde boyama tekniği (dipinta) kullanılmıştır. Ağır ve yüksek maliyetli malzeme ve işçilikten kaçınılmışlardır. 16. ve 18. yy. lar arasında görülmektedir. Bu örnekler Genova Üniversitesi Kütüphanesine ve Palazzo San Giorgio'ya aittir.

Bu görseller, Cenova tarihi şehir merkezine ve limanına aittir. Coğrafik sebeplerden dolayı fırtınaya mağruz kalan bir şehir olmasından dolayı yapıları neredeyse bitişik yapmışlardır bir çoğuda zaten bitişik nizamdır. Bunun getirisi olarak da inanılmaz dar sokakları ile ünlüdür.

Akdeniz kavramını en çok taşıyan lokasyonlardan olan Yunan Adaları ve Kıbrıs'a gelecek olursak geçmişlerinde aynı uygarlığa ev sahipliği yapmış olmanın verdiği etkilerle (din, dil, kültür), iklim benzerliği oldukça yüksek olmasının sebebi ve ekonomik yaşam kaynaklarının aynı olması, ikisinde mimari yapı tarzlarını ve şehir oluşumlarını benzer kılmıştır.

Sarı kum taş duvar görmek adada sık karşılaştığınız özelliklerdendir... İşlemesi hem kolay hem de ekolojik olarak iklim gerekliliklerine daha çok cevap verebilmektedir. Malzeme açısından iki adanın ortak görülen özellikleri arasındadır. Taş ve kerpiç yalıtım açısından da avantajlı görülmesinden dolayı sıklıkla kullanılmıştır.

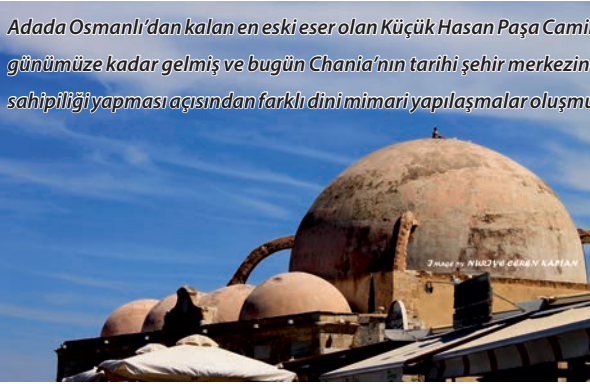

Örnekte görülen resimler Girit Adası'ndan Chania şehrinin ve Kıbrıs'ın Girne şehrinin eski liman bölgesine aittir. Görüldüğü üzere bölgede dönemsel olarak aynı ülkenin hüküm sürmesi ve halkın geçim kaynaklarının liman merkezli olması sebebi ile şehir merkezi oluşumu liman kenti olmalarının temeli olmuştur.

Bu görsellerde çıkmaların bile aynı çizgide tasarlandığı görülebilmektedir. Aynı dönemlerde farklı adalarda olan bu yapılar, balkon parapetlerinde dahi aynı çizgiyi taşımaktadır. Kullanılan malzemeler genelde kolay işlenebilirlik ve tedarik açısından taş, kerpiç ve çevredeki doğal ahşaplar kullanılmıştır. Fonksiyonel olarak konutlarda; yaşama alanlarının dışında sıkça gördüğümüz mutfakla ilişkili büyük önem taşıyan kiler(depo) ve ortak kullanım alanı olarak avlu gelmektedir. Çünkü Kıbrıs'ta bahsedecek olursak, Kıbrıslı aileler için mutfak en önemli yaşam alanıdır ve mevsimsel erzak depolama faaliyetleri için kiler olmazsa olmazdır. Hatta konutların birçoğunda oturma-dinlenme-yeme eylemleri dahi bu alanda ve çevresinde kurgulanmıştır. İklimsel olarak yazları sıcak geçen ada halkı, sevdikleriyle vakit geçirebilmek için özellikle yazları avlularını tercih ederler. Ayrıca bahçelerinde olmazsa olmazlardan taş fırın çok önemli bir yere sahiptir. Bu kavramda kendi ekmeğini kendilerinin yapıyor olma kültüründen kaynaklı olarak geniş pay taşımaktadır.

Adada Osmanlı'dan kalan en eski eser olan Küçük Hasan Paşa Camii'ni görebilirsiniz. Ayrıca birkaç konak da Osmanlı döneminden günümüze kadar gelmiş ve bugün Chania'nın tarihi şehir merkezinde ilgi odağı olmaktadır. Farklı dönemde farklı uygarlıklara ev sahipliği yapması açısından farklı dini mimari yapılaşmalar oluşmuştur.

İnanışlardan kaynaklı olarak; Rumlar akrep girmeyeceğini düşünerek evlerinin açıklıklarının rengini mavi yapmışlardır. Türklerse yine inanışlardan kaynaklı olarak İslam dininin simgesi haline gelmiş yeşili kullanmayı tercih etmişlerdir. Burda da inanış biçimlerinin mimariye yansımaları görülebilir.... Ayrıca cephelerin beyaz olmasının sebebi ise iklimsel ve coğrafi getirilerin sebebi olarak uzun süre gelen güneş ışığını yansıtmak ve maliyeti düşük tutmaktır.

Sonuç olarak şehir ve yapı oluşumu, doğal yaşamın ve bunun getirdiği ekonomik ve kültürel dış etkilerin de şekil vermesi ile, yine doğal coğrafik koşullar ile uyum içinde inşa edildiği görülmektedir. Bu bağlamda daha yaşanılabilir, ekolojik çizgi üzerinden önce fonksiyonelliği gördüğümüzü, iklimin getirisinin tüm ülkelerde aynı kapıya çıkan tasarımlar oluşturmada öncelikli olduğunu ama kültür, ekonomi, yönetim, inanış... gibi faktörlerinde getirileri olarak biraz daha farklılaşmalar gördüğümüz mimari üsluptur diyebiliriz Akdeniz için... Akdeniz mimarilerinde gördüğümüz en önemli olgu, kurgusunu çevre ve çevrenin getirileri ile şekillendirmiş, bu sebeptendir ki yapılaşmasını öncelikli olarak doğa ve iklimle bağdaştırıp, kültür ve yaşam, ekonomik... gerekliliklerle harmanlanarak pişmiş yapılar bugünlere daha sağlıklı örnek teşkil ederek, onun içindir ki iklimi ile ilişkili olarak Akdeniz'i bize çağırıştır.

Nuriye Ceren KAPLAN

Madem çevre ve ekosistem de bu tamamlayıcı öğeler içerisinde, Begonvilleri de Akdeniz'in mimari birelemanı olarak saymak istiyorum...

Adaların liman kenti olması açısından ortak faaliyetleri olan bu iki şehir (Chania-Girit, Girne-Kıbrıs), dolayısıyla aynı fonksiyona hizmet eden elemanları da günümüze kadar şehir simgesi haline getirmiştir...

Konuşmacı: **Hasan Akyüz**
Röportajı Yapanlar: **Hüseyincan Güllü**
Emre Çınar

Yapı ve Tasarım Kulübü Yönetim Kurulu Üyeleri

Otobiyografisi

2014 yılında Çukurova Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünden mezun olmuştur. Mezun olduktan sonra bir yıl süreyle Adana'da konut yapıları, kamu yapıları, kentsel ölçekle projeler, ticari yapılar ve konsept proje çalışmalarına yer veren mimarlık ofisinde çalışarak önemli tecrübeler kazandı. Yine aynı dönem içerisinde ve sonrasında ulusal çapta mimari proje yarışmalarına katılarak bu alanda da çalışmalar yaptı ve çeşitli ödülleri kazandı.

1.Öncelikle hangi yarışmaya katıldın? Bu senin ilk yarışman mıydı?

Adana - Seyhan Sucuzade Mahallesi Kentsel Dönüşüm Alanında Kent Meydanı ve Çevresi Kentsel Tasarım ve Mimari Proje Yarışmasına ekip halinde katıldık. Hayır değildi.

2.Daha önce hangi yarışmaya katılmıştın?

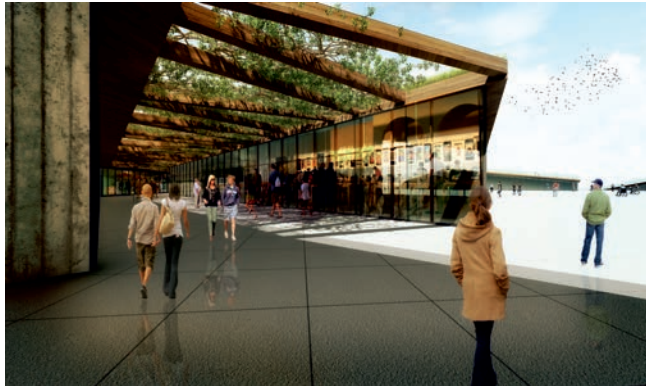
Şehitkamil Belediyesi Sanat Merkezi, Bornova Çocuk Dünyası, Çaycuma Belediyesi Çaycuma Spor Merkezi, Sivas Kızılırmak Köprüsü, Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (TESKİ) Hizmet Binası, 5 Ocak Kent İçin Dönüşüm Ulusal Mimari proje yarışmalarına bireysel ve ekip halinde katılımım oldu.

3.Yarışmaya katılmaya nasıl karar verdin? Seni yarışmaya katılman için teşvik eden biri var mıydı? Ne düşünerek ve umarak katıldın?

Lisans eğitimimi aldığım dönemlerde öğrenci yarışmalarını takip ediyordum fakat bir türlü ekip oluşturamıyordum. Öğrenciliğim sırasında 5 Ocak Kent İçin Dönüşüm Ulusal Mimari proje yarışması açıldı. Yerel bir yarışma olması teşvik edici bir unsur olacak ki lisanstan bir arkadaşımınla beraber ilk yarışmamı katılmış oldum. Yarışmalar için teşvik edici ilk kişi genellikle kendim oluyorum. Bunun sebebiyse açılan proje yarışmalarının konusu hakkında bir sözüm olup olmamasını arayışından kaynaklanıyor.

4.Yarışmanın konusu ve amacı nedir?

Yarışmanın konusu, Adana'da, Seyhan nehrinin batısında ve Seyhan ilçe belediyesine bağlı Sucuzade mahallesi sınırları içindeki Obalar ve Saydam Caddeleri arasında kalan 1. etap kentsel dönüşüm alanı'nın kent meydanı ve çevre yapıları için ayrılan 32832 m2 büyüklüğündeki kesiminin kentsel tasarımı ve bu alanda yer alması öngörülen ticaret, sosyal, rekreasyon ve kültür tesisleri kompleksinin mimari projesinin arazi, çevre ve imar koşulları ve program verileri ile uyumlu ve çevrenin sağlıklı gelişmesine yönlendirici katkıda bulunacak bir bütün halinde hazırlanmasıdır. Yarışmanın amacı, Adana Seyhan İlçe Belediyesi Sucuzade Mahallesi kentsel dönüşüm alanında oluşturulacak "kent meydanı ve çevre yapılarının kentsel tasarım ve mimari projesini elde etmek" üzere güzel sanatları teşvik etmek, kültür, sanat, bilim ve çevre değerlerini rekabet yolu ile geliştirmek, çok sayıda seçenek arasından mimarlık, mühendislik, sanat anlayışı, işletme ve ilk tesis maliyetleri yönünden ekonomik, işlevsel ve yenilikçi çözümleri seçmektir.

5.Projenin konsept sürecindeki seçimler ve çalışmalar nasıl gelişti?

Sucuzade Mahallesi, Adana'nın eski ve önemli ilçelerinden biri olan Seyhan ilçesinde yer almasıyla beraber yoğun bir yapı bloğunun içerisindeydi. Yapılacak meydan tasarımıyla, kullanıcılara kamusal alanda hem kentin en yoğun bölgesinde olup hem de kentin dışında olduğu hissi verecek bir kamusal bir alan sunmak istedik. Bu düşüncelerle beraber tasarımı yönlendiren önemli unsurlardan biri olan tarihi çevre verileri, tasarımında oluşturulan zıtlığı tetikledi. Çevrede yapılacak yapı bloklarının birbirini tekrar eden kütleler olması yerine; kente farklı bakış açıları sunmasını istedik. Bu düşüncelerin getirişiyle projenin kurgusu Adana'da yaşayan insanların mekânsal kullanım alışkanlıklarını kamusal alanda yeniden üretmek üzerine oluşturuldu.

6.Yarışmalara katılmayı düşünen arkadaşlar için, deneyimlemiş biri olarak aşamalar hakkında söyleyebileceğin ipuçları yada püf noktalar nelerdir?

Söylemek istediğiniz bir söz veya bir fikir varsa yarışmalar, bunun için en uygun platformu oluşturur. O yüzden öncelikle fikrinize inanarak başlamak lazım tabi bunun yanında sürekli güncel olmak elde edilecek proje için önemli bir girdi oluşturur. Genellikle yarışma projeleri farklı meslek gruplarıyla ortak bir çalışma bekler, bundan dolayı farklı disiplinleri analiz etmek ve bir çalışma ortamı sağlamak önemlidir. Bu sadece yarışmalar için değil günümüz çalışma sahasında da önemli bir yer alıyor. En önemli unsurlardan birisini de ekip oluşturuyor. Ekip oluşturulurken kimin ne kadar iyi olmasından ziyade kim nasıl katkı sağlar veya çözüm üretebilir ve ekip üyelerinin sorumluluk alması önemli bir faktör. Tüm bunların dışında yarışma sürecinin ve sonucunun oluşturduğu bir takım doğrular ve kıyaslar, deneyim birlikteliğini de beraberinde getirir. Yani yarışmaya katılmayı düşünenler bu deneyimi geçirmek zorunda.

7.Yarışmada derece aldığını öğrendiğinde neler hissettin?

Tabi bu güzel bir duygu. Birçok deneyimli ekibin katıldığı bir yarışmada derece almak ürettiğin fikir doğruluğunu kanıtlar nitelikte.

8.Yarışmalara hazırlanırken bunları yapsaydım ya da şu şekilde yapmasaydım iyi olurdu dediğin, yarışmalara katılacak olanlara yardımcı olabilecek tavsiyelerin var mı?

En başta ekip iyi oluşturulmalı. Bu işi ciddiye alarak önemli bir zaman ayrılmalı. Üretilmek istenen fikir veya tasarım asla vazgeçilemez olmamalı, bu büyük bir sorun çünkü zamana bağlı bir tasarım üretiliyor ve oluşturulmak istenen fikir için bazen nitelikli olmayan bir takım sonuçlar doğuyor. Buda ister istemez tasarıma ve zamana etkisi oluyor.

9.Yarışmalara katılmanın sana neler kattığını düşünüyorsun?

Mimari proje yarışmaları, yaşadığı dönemin sosyal, kültürel, ekonomi, siyasi ve teknolojik verilerinden etkilenmesi, mimarlığın geçirdiği dönüşümleri yarışmalar üzerinden takip etmek sürekli güncel kalmayı da beraberinde getiriyor. Farklı tipolojiler üzerinde çalışmak ve deneyimlemek de önemli bir bilgi.

10.Son olarak mimarlık öğrencilerine önerilerin nelerdir?

Birçok mimari dergi, kitap medya vb. içerikli yayınlarını takip etmek tasarım kabiliyeti yetisi konusunda pozitif katkı sağlayacaktır. Yerli yabancı ünlü mimarların projelerini değerlendirmek ve bu mimarların birde biyografileri bilmek önemli bir bakış açısı getirecektir.

Ali Furkan YÖNDER

Mimar

Kentler; tasarlanmışlıkla rastlantısallığın beraber anlamlı bir bütünlük oluşturduğu yerlerdir. Colin Rowe'a göre kent; "tek tek nesnelerin ya da olayların eklektik biçimde yığılmasıyla oluşmuş bir müzedir."

Önerilen projede, yaklaşık altı aylık proje geliştirme süreci boyunca "Adana için kent meydanı ne anlama gelmektedir?", "Adana'da kent meydanı nasıl tasarlanabilir?", "Adana'da bir meydanı çevreleyen yapılar neye benzemelidir?" sorularının cevapları aranmıştır.

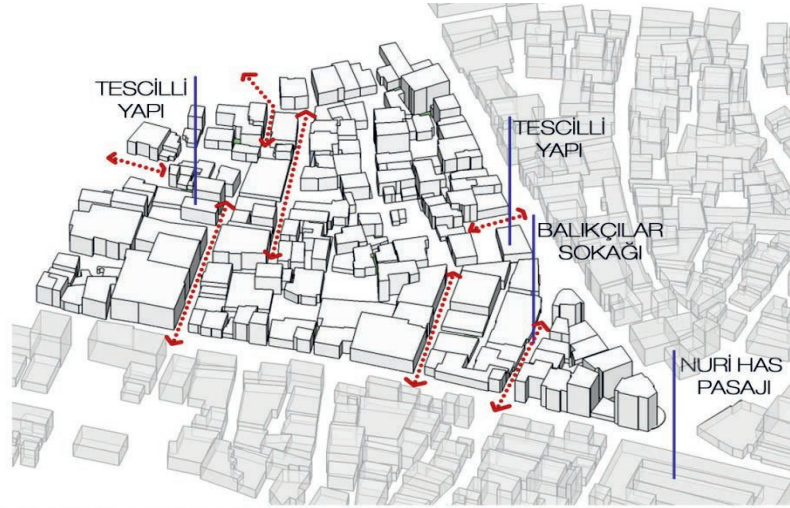
Fred Koetter ve Colin Rowe'un "Collage City" okuması, önerilen projenin en önemli referanslarından biri olmuştur.

görsel kaynak: <https://colinroweconference.wordpress.com/essay/>

KENT MEYDANI

Kent, fazlasıyla planlanmışlarla rastlantıların bir aradalığına izin veren bir nevi dolu-boş diyalektiklidir. Kentler binalar, sokaklar ve meydanlardan oluşan, büyüyen, gelişen, değişen ve dönüşen bir organizmadır. Üzerinde çalışılmış olan kent meydanı ve çevresi kentsel tasarım ve mimari proje yarışmasında fazlasıyla planlanmışlık ve rastlantısallığın çatışması, bir aradalığı ve birbirleri ile dengesinin kurulması hedeflenmiştir. Kentlerin en ilginç ve insanları cezbeden yönü de tam olarak bu çatışma ve bir aradalıktır. Burada ve önerilen projede en önemli olan şeylerden biri de, her iki tarafın da bu çatışmadan ve rekabetten galip çıkmaması gerektiğidir. Aslında bu çatışmadaki gerçek zafer, her iki tarafın da yenilmemesidir.

ETAP 1 MEVCUT DURUM ANALİZİ ve GEÇİRGENLİK

Önerilen proje, çalışma sürecinin en başından itibaren "bulunduğu yere ait olma" durumunu kendine dert edinmiştir.

Bulunduğu yere ait olmayı dert edinen bu projede öncelikle;

- *Bölgenin kendi dinamiklerini de içine katarak,*
- *Bölgenin içinde kaybolmuş bazı değerleri tekrar ortaya çıkararak,*
- *Travmatik sonuçlar doğurmamaya gayret ederek,*
- *Uzlaşmacı olmayı çabalayarak, bölgenin kamuya da kazanımını sağlayarak,*
- *Bulunan yapıların mümkün olduğunca izlerini koruyarak,*
- *Buradaki fonksiyonları tutup yeni işlevler de katarak ve bunların karşılıklı etkileşimlerini sağlayarak bir dönüşüm projesi oluşturmak hedeflenmiştir.*

İdare tarafından Sucuzade Mahallesi'nde açılan yarışma projesi, kentsel ölçekte bir yarışma projesidir ve kentler, devamlı olarak değişen ve değişirken dönüşen şeylerdir.

Dolayısıyla önerilen proje, hala değişmeye ve başka bir şeye dönüşmeye devam etmektedir. Bu dönüşüm, bir yerlerde gizli kalmayı başarmış ve aniden ortaya çıkmış her yeni referansla veya proje üzerine yapılan her yeni kritikte beraber devam edecektir.

Proje, tasarım sürecinde hem vaziyet planı ölçeğinde hem de tasarlanan yapıların kendi özelinde bir takım kurallar ve modüller üzerine oturtulmuştur. Belirlenen kuralların sağladığı esneklik, projenin yapılan kritiklerle veya keşfedilen yeni referanslarla revize edilirken, esasına dair sıkı sıkıya tutunduğu değerlerden kopmamasına da olanak sağlamıştır.

Adana'da bir kent meydanı

Önerilen projenin ana omurgasını merkezinde bulunan kent meydanı oluşturmaktadır.

Antik Yunan'dan günümüze meydanlar sadece alışveriş, dini, siyasi, eğitim, spor vb. gibi farklı işlevlerin bulunduğu kamusal alanlar değil, aynı zamanda halkın ve demokrasinin mekansal bir karşılığıdır. Anadolu kültüründe meydan kelimesinden türemiş, meydana getirmek, meydan açmak, meydana çıkarmak, meydan vermemek, meydanı boş bulmak, meydan dayağı atmak vs. gibi birçok deyim bulunmaktadır. Aslında bu deyimler Anadolu kültüründe meydanların ne denli halkla ilişkili bir şey olduğunu göstermektedir.

Meydanların fonksiyonları tüm kültürlerde Antik Yunan'dan günümüze kadar olan süreçte benzerlikler gösterse de kültürler arasında mekan kurgusu biçimleri farklılıklar gösterebilmektedir. Avrupa'da meydanlar sınırları net şekilde çizilmiş kamusal mekanlar olarak karşımıza çıkarken, İslam kültürünün hakim olduğu coğrafyalarda genellikle camilerin veya çarşıların önünde başlamasına karşın, nerede başlayıp nerede bittiği tam da belli olmayan yerler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu referansla, önerilen projede meydanın başladığı ve bittiği yerler, bilinçli olarak muğlak bırakılmıştır. Aynı şekilde meydanın ana girişi, meydanın doğusunda bulunan sanat galerisi yapısının iç avlusu gibi görünse de, bu da kesin olarak belirlenmemiştir.

Önerilen projede meydan, fazlasıyla planlanmışlığın ve rastgeleliğin çatışmasının sonucunda kendiliğinden oluşmuştur. Fazlasıyla planlanmışlık ile rastgeleliğin çatışması meydanı kendiliğinden oluştururken, meydan ise etrafındaki yapıları oluşturmaktadır.

Sınırları son derece muğlak olsa da, oluşturulan meydanın kuzeybatısında açık hava sinemalarının, amatör konserlerin yapılabileceği bir "Yeşil Meydan", güneyinde ise buluşma mekanı olarak "Su Meydanı" öngörülmektedir. Çünkü Thales'e göre her şeyin başlangıcında "su" vardır ve insanoğlu tarih boyunca buluşma noktaları olarak hep su kenarlarını seçmiştir.

Meydanlar, Saydam Caddesi tarafında kültürel, kamusal, olabildiğince geçişken ve arkadlı yapılar ile Adana'nın geri kalanına bağlanırken, Obalar Caddesi tarafında yaratılan iç sokak ile ekonomik ve sosyal açıdan beslenmektedir.

Ana meydanın farklı ve geçici kullanımlara daha rahat hizmet verebilmesi için zemini gridal biçimde düzenlenmiştir. Bu katı ve disiplinli gridal zemin, tamamen sezgilere dayanarak az sayıda ağaçla ve anadolu insanının tabiri ile "yatıp yuvarlanabilecekleri" ufak, yeşil alanlarla bölünmüştür.

SU

*"Her şeyin başlangıcında su vardır" der
Thales... Yunan mitlerinde su
kaynakları insanların buluşma yerleri
olmuştur. İnsanoğlu çağlar boyunca
her zaman suyun etrafına yerleşmiş,
suyun izini sürmüştür.*

Pazar yapısının avlusunda başlayan su ögesi, proje alanı içerisinde kurgulanmış olan sokakların da içinden geçerek proje alanının güneyinde bulunan su meydanında sonlanmaktadır. Su ögesi, tıpkı geçmişte olduğu gibi insanların izini sürdüğü, birbirleriyle buluştuğu, farklı bir sosyalleşme imkanı yakaladıkları bir "şey" olarak kurgulanmıştır.

Adana'daki parklardaki ve otoyol kavşaklarındaki süs havuzlarının tamamı, yaz aylarında çocukların oyun alanı haline gelmektedir. Adana'da fotoğraflanmış bu trajikomik görsel, kent içerisindeki süs havuzlarının tamamının insanlarla bağlantısının koparılmasının bir sonucudur.

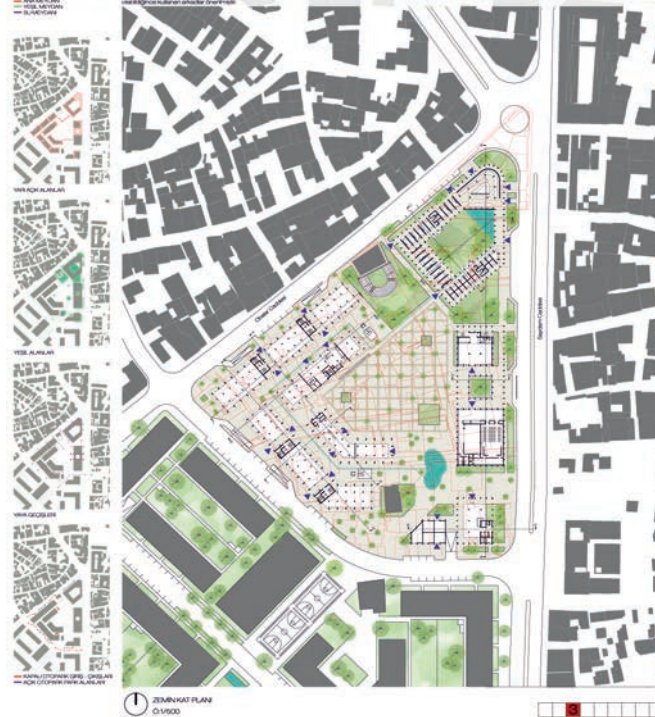

Önerilen projedeki su öğesinin, insanlarla bağlantısının kopmamasına, aksine insanlarla çok daha fazla temas etmesine önem gösterilmiştir. Suyun, insanların sesini dinleyebilecekleri, banklarda oturup kitap okurken ayaklarını sokabilecekleri veya sıcak yaz günlerinde çıplak ayaklarıyla içinde yürüyüp serinleyebilecekleri bir "şey" olması önerilmiştir.

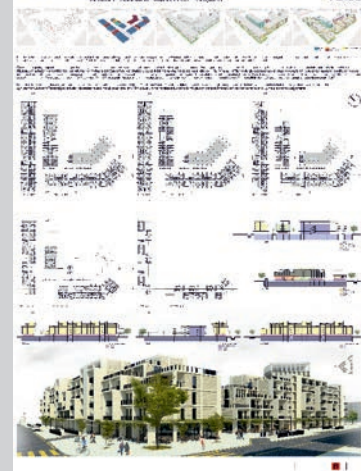
ADANA - SEYHAN SUÇUZADE MAHALLESİ KENTSEL DÖNÜŞÜM ALANINDA KENT MEYDANI VE ÇEVRESİ
KENTSEL TASARIM VE MİMARİ PROJE YARIŞMASI

72159

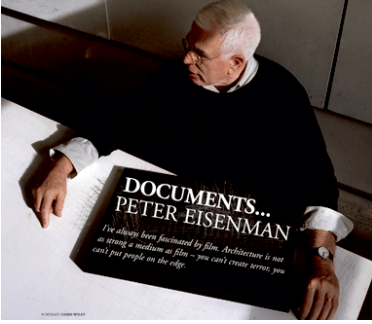
[illegible]

72159

Erdem TÜZÜN

Mimar

Peter Eisenman dünyaca tanınmış bir mimar, teorisyen ve profesör. Bugüne kadar dünyanın bir çok yerinde tasarlamış olduğu binalar arasında Berlin'deki Katledilen Avrupalı Yahudiler Anıtı ve İspanya'daki Galicia Kültür Şehri var. 2012 yılında Aytaç Mimarlık ile katıldıkları Yenikapı Transfer Noktası ve Arkeopark Alanı Uluslararası Mimari Yarışması'nı kazandılar. Peter Eisenman ile Yenikapı Projesinden güncel konulara değin bir çok konuyu konuştuk.

PETER EISENMAN

Erdem Tüzün

Yenikapı Yarışması'na nasıl girdiğinizden bahsedebilir misiniz? Bu yarışmada ilginizi çeken şey neydi?

Peter Eisenman

Öncelikle proje ile ilgili bildiklerimden başlayayım. Orijinalinde proje, üç ayrı demiryolu hattını ve üç ayrı istasyonu birleştiren bir ulaşım binasıydı; banliyö hattı, uluslararası hat ve hafif raylı sistem. Proje ile ilgilenmemizin ana sebebi bir tren istasyonu olması değildi. Yarışmanın bizim için önemli bir kısmı, bu var olan istasyonları, alandan çıkan arkeolojik bulgular ile birleştirme potansiyeliydi. Projeye, hayali ve gerçek arkeolojiler kurgusu kavramları üzerinde zaten çalışmakta olduğumuz ve bu kavramları daha önce de tasarımıımızın temeli olarak kullandığımız için ilgi duyduk.

İstanbulu genç bir mimar olan ve daha önce benim ofisimde de çalışmış olan Alper Aytaç, bize yarışmaya birlikte girmek isteyip istemediğimizi sordu, biz de kabul ettik. Böylece yarışmanın ilk etabında beraber çalıştık ve yarışmaya katılmaya layık görüldük. Sanırım yarışmanın ikinci etabına kalan yaklaşık on mimarlık ofisi vardı. Bu ofislerin arasında İngiltere ve Hollanda'dan mimarlık ofisleri yer aldı. Amerika Birleşik Devletleri'nden sadece biz vardık. Ayrıca birkaç tane de büyük ölçekli Türk ofisi iki aşamaya hazırlanmaya hak kazanmıştı.

Projede ilk aşamada bizi ilgilendiren konu, bu karmaşık ulaşım sistemini nasıl arkeolojik bir deneyim potansiyeli ile birleştireceğimizeydi. Yani Arkeopark, trenden inen insanlar için gidecekleri istikamet ile aralarında bir filtre olarak kullanılabilir miydi? Ana fikrimiz, istasyonu aktif olarak kullanacağı tahmin edilen günde yaklaşık bir milyon insanı alıp, onları arazideki kalıntıların farkına varmasını sağlamaktı. Başka bir önemli nokta da yapacağımız tasarımın; mekânın geçmişine, Osmanlı dönemine ve daha önceki hristiyan dönemlerine bakması ve mekânda olan bitenden haberdar olmasıydı. Arazi bilindiği gibi şehir duvarları ile çevrili bir liman arazisiydi. Bu mevcut duvarları araziye organize eden elemanlar olarak kullanmak ve projemizin bir parçası haline getirmek istedik. Sonuçta yarattığımız binalar, dörtgensele insan yapıtları değil de, sanki arazinin yüzyıllardır bir parçası olan ve duvarların konumlarının izini süren öğelerdi. Sonunda iki ofis ile daha berabere kaldık. Bizi farklı kılan şey bence, müze ve Arkeopark'ın yanı sıra istasyona gelen insanların kullanımı için ticari alan da sağlamış olmamız. Kültürel bir bina yapıyorsanız, binanın masraflarını karşılayacak alternatif bir gelir kaynağı olması tabii ki çok yararlı bir şey. Bu noktada, kamu – özel ortaklığı açısından ticari bir bina mantıklı bir adımdı. Sonunda anladığımız kadarıyla yarışmayı kazandık. Bizden projemizin Yenikapı kentsel planı, vaziyet planı ve bina ölçeği açısından ne anlama geldiğini ve bu farklı ölçekler arasındaki bağın ne olduğunu incelememiz istendi. Son altı aydır yaptığımız da bu; üzerinde bir müze, arkeoloji parkı ve ulaşım merkezi olan bir genel vaziyet planı üzerinde çalışmak ve bütün öğeleri bu plan üstünden birleştirmek.

ET

Projeniz üç farklı ölçekte birden çalışıyor; kentsel vizyon, kentsel tasarım ve mimari tasarım. Öncelikle kentsel vizyondan başlarsak, arazinin hem yatay, hem dikey kesitinde birçok katmanı var. Kuzey-güney kesitine baktığımızda, şehir dokusunun yoğun olduğu Aksaray'dan başlayıp, ulaşım merkezi Marmaray, Arkeopark, Kennedy Caddesi ve İSKİ Park üzerinden Marmara Denizi'ne varıyor. Dikey kesiminde ise benzer şekilde farklı zamanlardan kalıntılar mevcut. Bu çok katmanlılık tasarımınızı nasıl etkiledi? Var olan tabakalara karşı tutumunuz nedir?

PE

Öncelikle, bizim ilgi duyduğumuz kentsel planlar her zaman birden fazla zamanı temsil eden planlar oldu. Bu, 18. yüzyılda Roma'nın en büyük kartografi olan Giovanni Battista Piranesi'den öğrendiğimiz en önemli şeylerden biri. Piranesi Roma'nın haritasını çizen ilk kişi. Söylediği şey bunun bir arkeolojik araştırma olduğuydu, ama aslında yaptığı Roma'nın birinci yüzyıldaki halini yeniden icat ve hayal etmekte. 1, 5, 12 ve içinde bulunduğu 18. yüzyıldan farklı stillerdeki binalar alıp tek bir harita üzerinde bir araya getirdi. Aynı şeyi bugün yapabilme imkânı beni hep inanılmaz heyecanlandırmıştır.

ET

Piranesi'nin yaptığı gibi, geçmişin sanal olarak yeniden inşası ile ilgilendiğinizi söylediniz. Peki o zaman yapmaya çalıştığınızın, Piranesi'ninkinden farkı nedir?

PE

Öncelikle Piranesi, bir kilise binası dışında hiç bir bina inşa etmedi. O aslında bir tarihçi, antik zamanları kaydeden bir kişi. Esasında yaptığı iş; antik binaları ölçmek olarak da tanımlanabilir. Roma'daki etnik ve çağdaş binaları çizdi aslında grafik tasarım yönü çok kuvvetli bir mimardı. Haritalar üretti, yeni icatları oldu. Piranesi çizdiği binaların inşa edilmesi ile ilgilenmiyordu. Onu ilgilendiren çizdiklerinin ne anlama geldiğiydi yani inşa edilmiş binalar olarak düşünmüyordu. Mesela Sebastiano Serlio ile Piranesi arasındaki farka bakarsanız, ikisi de çok değerli insanlar. Serlio, inşa edilmeyecek olan binalar çiziyordu, çizim ardına çizim yapıyordu. Piranesi ise inşa edilmeyecek binalar çizmedi. O, ya zaten inşa edilmiş binaları çizdi, ya da asla inşa edilemeyecek olan hayali şehirler çizdi. Yani Serlio'dan çok farklı. Ben Piranesi gibi değilim. Yaptığım çizimler, haritalar, fıkırlar sonuçta çizim sanatının değil, gerçek bir binanın uğruna. Yani çizim binaya hizmet ediyor, çizim adına çizim yapmıyorum. Bu Piranesi'den farklı. Çizim burada tabi ki sadece bir araç da değil, binaya giden surecin bir parçası. Piranesi'nin sureci, bina uğruna çizim yapmaktan geçmiyordu.

ET

Projenizin üstüne kurulduğu Karelennmiş Arkeoloji (Archeology Squared) konseptinden biraz bahsedermisiniz?

PE

Freud birinci yüzyılda Roma'da yapılan kazılardan bahseder. Der ki, Roma bir çok katmanı temsil eder. Birçok farklı sanal zaman bugün üzerinde bir araya gelir. Bu sebeple farklı zamanları birbirinden ayıramazsınız. Bizim bu sanal bağlama belirli bir strüktür vermemiz gerekti. Kentsel planlar genelde, mesela Roma zamanında, cardo ve decumanustan başlar. Cardio kuzey-güney aksına, Decumanus doğu batı aksına verilen isimdir. Bütün Roma şehirlerinde bir cardio ve decumanus bulunur ve ortada kesişirler. Bu kesiştikleri yer şehrin sembolik merkezidir. Fark ettik ki doğu bahçe düzenlemelerinde, Hindistan'dan Osmanlı'ya birçok yerde bu dört parça mevcut. Roma'daki gibi cardio ve decumanus gibi olmasa da benzer dört kare var. Düşündük ki bu sembolik olarak araziye bölmek için çok kullanışlı bir aracı yöntem. Böylece kuzeybatı bölümünde mevcut doku, kuzeydoğu bölümünde ulaşım, güneydoğu bölümünde eski şehir, güneybatı bölümünde ise İSKİ Parkı konumlandırıldı. Sonuçta elimizde dört çok farklı bölüm var. Bu bölümlerin merkezindeki doğu-batı çizgisi binayı temsil ediyor. Kuzey-güney çizgisi ise yaya trafiğini. Projenin kemiğini bunlar oluşturuyor. Bu yöntem, araziye birçok farklı ölçek, fonksiyon, zaman ve değer üstünden organize etmenin imkânını sağlıyor ve bunların hepsi esasında Osmanlı ve doğu anlayışından yola çıkıyor.

ET

Planda tasarımı yönlendiren gerek tarihsel gerek bağlamsal birçok iz var ve bu çizgiler alanlar arasındaki sınırları bulanıklaştırıyor. Nedir bu çizgiler?

PE

Bu sanal bir strüktür, gerçek anlamıyla bir strüktür değil. Amacımız aslında öyle bir bina yapmak ki iki ve daha çok şekilde okunabilsin. Başka bir deyişle, bu bina burada ve kendi strüktürü var demek yerine dedik ki, bu strüktür burada aşağı geliyor, burada şu şekilde vurgulanıyor, orada ise çizgiler merkezden dışarıya doğru uzanıyor ve bambaşka bir okumaya imkan sağlıyorlar. Sonra bu çizgileri çeşitli fonksiyonlar ile bağdaştırdık. Mesela bazıları arkeolojik kazıların gelecekteki temelini oluşturdular. Yahut binalara giriş ve çıkışların temelini oluşturdular. Sonuç olarak biz her zaman tek bir okumadan birçok okuma çıkarmanın yollarını arıyoruz. Stratejimiz bu.

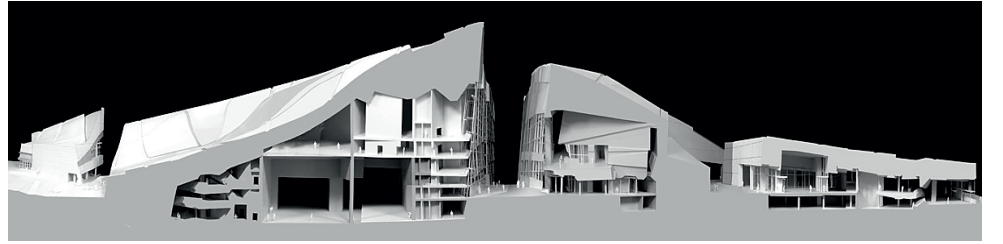
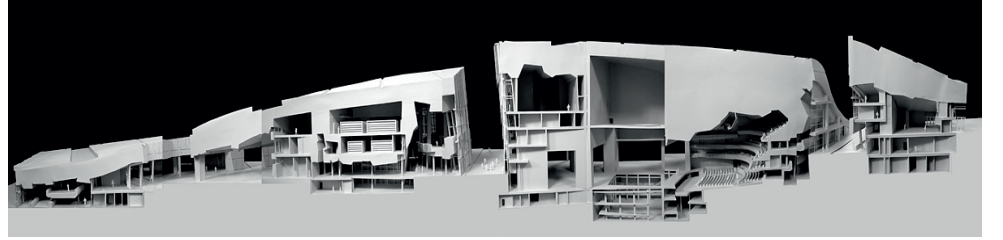
ET

Arazinin kuzeyinde doğu-batı yönünde iki tane çizgisel bina var, biri müze, diğeri transit binası ve bu binalar bağlamsal olarak ikonik bir görünüme sahipler. Bu form nasıl ortaya çıktı? Bu kararın evriminden biraz bahsedebilir misiniz?

PE

Burada asıl fikir başka bir ölçekte bir duvar ima etmektir; aynı zamanda bir bina olan güncel bir duvar. Çünkü eskiden de bina olan duvarlar vardı.

Bu bina bir ucundan bir ucuna yaklaşık 500 metre uzunluğunda, yani çok uzun bir bina. Bir yaya geçidi tarafından bölünüyor ama genel hatlarıyla kalın bir duvar olarak okunuyor. Başka bir deyişle içinde bina olan bir duvar. Sadece ayıran bir duvar değil, aynı zamanda transit binasından mahallenin içine doğru uzanabilen bir duvar, Arkeopark'tan İSKİ Parka uzanabilen bir duvar. Yani bu sadece bir duvar değil, aynı zamanda bir filtre. Ama ikonik açıdan duvar olan bir bina. Pek ender görülür böyle binalar, mesela Le Corbusier'in Opus planında böyle binalar var. Bizimkisi 500-600 metre uzunluğunda duvar gibi gözükken bir bina ve bu aynı zamanda da şehrin duvarlarının orijinal yerlerine de gönderme yapıyor.

ET

Bu iki binanın fonksiyonları tasarım sürecinizi nasıl etkiledi?

PE

Biz opera binalarının opera binalarına, evlerin evlere, müzelerin müzelere benzemesi gerektiğine inanmıyoruz. Dikey yüzeylerimiz yani cephelerimiz ile ilgili kararlarımızı arazinin içinde bulunduğu bağlamdan alıyoruz. Başka bir deyişle, alanda eskiden bulunan bina ve benzeri elemanları planımızda okuyor ve kendimizce yorumluyoruz ve ardından üçüncü boyuta taşıyoruz. Burada asıl bizi ilgilendiren, arkeolojinin izlerinin kendilerini cephede yahut planda göstermesi; yoksa, yok efendim, binamız bir ulaşım binasına yahut bir müzeye benzemek zorunda diye bakmıyoruz olaya. Sonuç olarak tüm binaların görünüşleri, diyagramın ve arkeolojinin izlerinin direk bir sonucu, fonksiyonlarının değil. "İçerde bir oditoryum var o zaman dışarıya bir oditoryum yansıtalım" gibi bir mantık asla kurguladığımız bir şey değil. Bu yüzden hiç bir binamız oditoryuma, müzeye, konuta, ofis binasına falan benzemiyor, sadece bulundukları alana benziyorlar. Bir bina aslen, içinde bulunduğu alanın okunup yorumlanmasıdır; o alan ile ilgili bir yazıttır, hiyerogliftir. Yani binalara baktığınız zaman, alanda bulduğumuz şeylerle ilgili bir yorum görebilmeli, okuyabilmelisiniz.

ET

Binaların okunabilir olduğunu ve okunması gerektiğini her fırsatta vurguluyorsunuz. Fakat binalarınız, karmaşık katmanlar sebebiyle çoğu zaman kolay okunabilen, anlaşılabilen binalar değil. Bu sizi rahatsız ediyor mu?

PE

Burada okumaktan kastettiğimiz şey tek cümlelik bir espri ya da pop müzik değil. Aksine, zor bir sanat eserini okur gibi, zor bir formu okur gibi okumak. Bence inanıyorum ki insanlar eğer uğraşırlar ise binayı anlayabilirler, belki profesyonel olmadıkları için her şeyi değil ama birçok şeyi. Ben manaların karmaşıklığına, formların karmaşıklığına inanıyorum. İnsanlara meydan okumak gerektiğine inanıyorum, farklı anlamlar bulabilmeleri için. Beklentim sadece basit bir, "ne güzel bir bina" ya da "bu gemiye benziyor, uçağa benziyor" falan değil. Bu tarz metaforlar ile ilgilenmiyorum. İlgilendiğim daha ziyade sözdizimsel manalar, yani dramatik manalar, bu manalar arasındaki hassas farklar, ton farkları. Jacques Derrida buna un-decidable (karar verilemez) diyor. Yani bu mu, o mu olduğuna karar veremediğin manalar. Ara tonlar. Ve sonunda bir belirsizlik, karar verilemezlik durumuna varmaya çalışıyorum. Bu da bence bir insanın mekânda ve zamanda olan varlığını sorgulamasına yol açıyor, meydan okuyor.

Sonuca kolay okunabilir olmalarına çalışmıyorum. Tıpkı bir resim gibi! İyi bir resme bakıp, "a ne güzel, buna bak, şuna bak" demezsiniz. Anlamak için uğraşmanız gerekir. Edebiyatta da aynısı geçerli! Orhan Pamuk okumak ile herhangi bir popüler Türk yazarını okumak aynı şey değil. Çok farklı bir okuma tarzı. Diyebilirim ki benim işlerim de böyle farklı bir okuma gerektiriyor.

ET

Peki, sizce her zemin kendine ait özel bir okumayı mı gerektirir, yoksa bu okuma insanın iradesi tarafından mı şekillenir?

PE

Öncelikle nasıl bir okuyucu olduğunuza bakar. Freud Roma'yı psikolojik açıdan okur, ben başka şekilde, mimari açıdan okurum. Zemine ait bir doğru yoktur. Olasılıklar vardır. Bunların ne kadarını görebildiğinize bakar. Ben birçok şey görürüm. Yenikapı'ya ilk başladığımızda şu an tasarladığımız gibi binalar tasarlayacağımızı bilmiyordum. Fakat zemini yorumlayışımızdan bu binalar doğdu. Bunların, yaratılmış arkeolojiler adını verdiğim şeyin bir parçası olan binalar olması gerekiyordu. Gerçek arkeoloji yoktur. Hepsi tarihsel kurgudur. Bizim yaptığımız da bu, gerçek olup olmadığı belli olmayan bir şeyden bahseden bir bina yaratmak. Gerçek ile ilgilenmiyorum. Çok sıkıcı.

ET

İstanbul hızla büyüyen ve değişen bir şehir... Özellikle son on senede, yetkililer birçok alanı değiştirmek ve yeniden şekillendirmek istediler. Bunlardan kimisi gerçekleşti, kimi gerçekleşmedi. Bu bağlamda, Marmaray tüneli projesi de, rotası ve güzergâhı ele alındığında, çok ciddi bir kentsel müdahale hamlesi. Tarihi İstanbul yarımadasının ve özellikle Yenikapı bölgesinin geleceği ile ilgili sizin tahminleriniz nelerdir?

PE

Doğrusu, projenin alanı dışındaki alanlarda fazla bir yargıya vardığımız söylenemez. Yarışmada bir noktada Kennedy Caddesi'ni yer altına çekmekten ve insanların su kenarına ve parka olan ulaşımını arttırmaktan bahsettik. Bu ve benzeri birçok fikrimiz uygun ve yapılabilir bulunmadı. Alanda ele alınması gereken muazzam bir trafik var. Aslında bu projede özünde yaptığımız şey ihtiyaç karşılamak. Öncelikle, az katlı bir bina yapıyoruz. Alçak olsun ki var olan şehir silüetini bölmesin, civardaki önemli binalar ile çatışmaya girmesin. İkincisi, park alanı sağlıyoruz. Başka bir deyişle, şehirlinin nefes alabileceği, halkın bir araya gelebileceği bir ortam yaratıyoruz. Bunu yapmak çok önemli! Ayrıca alanda sadece yeni bir kültürel yapı değil, bu kültürel tesisler ile bir bütün oluşturmak adına muhtemel ticari tesisler de sağlıyoruz. Kültür ve ticareti bir araya getiriyoruz.

Günün sonunda, tüm mahallelerde bir müze olmalı mı diyoruz, tabi ki hayır. Ya da karma kullanımı mı olmalı diyoruz, hayır. Fakat bu projeden genelleyebileceğimiz bir şey şu ki, yeşil park alanları ile İstanbul'un yoğunluğunu azaltmak aslında iyi bir fikir. Gözlemlediğimiz kadarıyla İstanbul fazlasıyla yoğun ve yeterince park ve dinlenme alanı yok. Tabi ki geçen baharda olan politik eylemlerde de bu anlaşıldı. İnaniyoruz ki İstanbulluların gerçekten de istedikleri bir şey yapıyoruz. İleride değişime açık, kamusal bir açık alan sağlıyoruz.

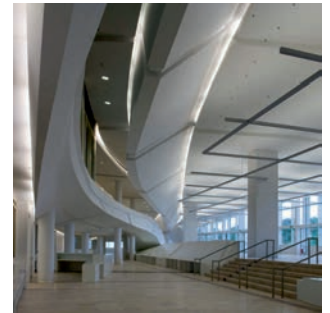
ET

Bu güne kadar birçok Bienal'e katıldınız. En Son 2012 Venedik Bienali'ndeki Piranesi Varyasyonları isimli serginizde Piranesi'nin işleri üzerine bir çeşit arkeolojik kazı uyguladınız ve mimari deneyler yaptınız. Bienaller sizin için ne ifade ediyor?

PE

Bence Bienaller fikirleri test etmek için harika. Bence dünyanın her yerinden mimarlar her iki senede bir mimaride neler olup bittiğini göstermek için bir araya gelmeli. Biz zannedersem 7 bienale katıldık. Her seferinde bir proje ile katıldık. Kurt Forester'in Bienali'nde katmanlı mekânlar üzerine bir proje yaptık. Galicia projemiz ile ilgili iki bienale katıldık. Piranesi varyasyonları projemiz var, dört. Amerikan banliyöleri üzerine bir proje yaptık, beş. Romeo ve Juliet Kulesi var, altı. Bir projemizle ilgili daha vardı, unuttum, yedi. Toplamında yedi. Yok, bir saniye, bir de Frank Gehry ile olan var, unuttum, Amerikan Pavyonundayken, o da sekiz.

Bence önemli olan bir organizasyon yapmak değil üç boyutlu bir enstalasyon yapmak. Her sergi yaptığımızda bir enstalasyon yaptık. Sergilediğimiz şeyler ile mekânı değiştirdik, sadece duvara asmadık. Kısacası, bence fikirlerinizi her iki yılda bir gerçek bir mekân ve zamanda test etmek için harika bir fırsat. Katılmak önemli. Ben bu sebeple katılıyorum. Tabi ki benden genç insanlar için daha çok şey ifade ediyor olabilir, sonuçta ben bienalden dolayı bir iş almayacağım onlar gibi. Fakat katılmak kendi içimde bir meydan okuyuş!

ET

Bu yılki Venedik Bienali'nin teması "Fundamental" ve bu sefer de İstanbul ile ilgili bir sergi hazırlıyorsunuz. Nasıl başladı bu fikir?

PE

Milano'daki bir galeri bize Yenikapı projesini sergilemek isteyip istemediğimizi sordu, çünkü projenin ele aldığı konular bienalin konusu ile alakalı ve ilgi çekici. Özellikle de Venedik ve İstanbul arasındaki ilişki açısından. Bize yapmamız için iki proje teklif ettiler. Birincisi geçen sene Ai Weiwei'nin işlerinin sergilendiği o da da İstanbul Projesini sergilememiz, tüm maketler ve çizimler ile beraber. Ardından bizi Arsenal'e götürdüler. Arsenal'e bildiğiniz gibi, Venedik Bienali'nde bahçenin dışındaki alanda bulunan koca salonlar. Ve bize bu salonlardan birini alıp, ki koca salonlar bunlar yaklaşık 1000 metre kare yani büyük bir proje, bu salonda bir enstalasyon yapmak isteyip istemediğimizi sordular. Bu salonda uzun bir bina-duvar yapmanın nasıl bir şey olacağı fikri üstünden başladık. Yani üç boyutlu bir fikir. Organizatörler ile bu bina-duvar enstalasyonu için fon toplamaya çalışıyoruz. İstanbullular bu Arsenal'deki ikinci sergi fikri ile ne kadar ilgileniyor ve enstalasyonu yapacak fonu toplamamız mümkün mü onu anlayacağız. Öyle ki bu sergi gerçekten de çok önemli ve heyecan verici bir sergi, hem İstanbul ve proje için hem de Türkiye için.

ET

Arsenal'deki bu serginin konusu ve içeriği ne olacak?

PE

Venedik ve İstanbul arasındaki ilişki, ki bu bence önemli bir bağlantı. 17. yüzyılın ortasında İstanbul'da Cenevreliler ve Venedikli insanların yaşadığı bir bölge vardı. Yapmaya çalıştığımız şey, buradaki zaman ve mekân boyutunda ilişkileri, Venedik zaman ve mekân boyutunda gösteren ve üç boyutlu şekilde ifade eden bir enstalasyon yapmak. İstanbul'un bir kısmını Venedik'e taşımak istedik, ama karikatür haline değil, aralarındaki ilişkiyi soyutlamış bir biçimde. Çok zor bir proje! Durum şu ki toplayabileceğimiz fon miktarı projeyi şekillendirmede önemli bir rol oynayacak. Eğer yeterince fon toplayamazsak, projeyi yapamayız çünkü çok fazla üç boyutlu hazırlık gerektiriyor.

ET

İstanbul'daki mimarlık camiası ile senelerdir yakınsınız. Burada yarışmalara katılıyorsunuz, konferanslar veriyorsunuz. Öyle görünüyor ki Türkiye'deki sanatsal/entelektüel ortam son senelerde daha büyük bir canlılık gösteriyor. Mesela İstanbul Bienali dünyaca ünlü bienaller arasında yerini aldı ve bu sene ikincisi gerçekleşecek olan İstanbul Tasarım Bienali de o yolda ilerliyor. Türkiye bu yıldan itibaren Venedik Mimarlık Bienali'nde kalıcı bir pavyon sahibi olacak. Bu değişen entelektüel ve mimari üretim ortamı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

PE

Aslında bence bu değişim dünyanın her yerinde oluyor. Önce bir çekirdek olarak orta Avrupa'da başladı. Değişim derken, mimarinin bir sanat aktivitesi değil, kendi içinde otonomi sahibi ciddi bir disiplin olarak algılanması yönündeki değişimden bahsediyoruz. Sadece fonksiyonel ya da sosyal bir aktivite olarak değil disiplinler bir aktivite olarak algılanmasından. 20. yüzyıl boyunca bir çok fikir Avrupa'dan Amerika'ya ve başka ülkelere yayılıyordu; Japonya'ya, Avusturalya'ya, Güney Amerika'ya, ve ardından da Orta Doğu'ya. Bu tarz mimari fikirlerin yayılması, mimarlığın sadece fonksiyonel, sosyal ve yapısal değerleri üzerinden değil, mimari fikirler üzerinden de değerlendirilmesi gerçekten de umut verici. Bunun Orta Doğu'da yaşanıyor olması çok umut verici. Mayısta İran'a gidiyoruz, bu disiplinler genişleme hakkında konuşmak için bir konferansa çağırıldık. Daha önce Türkiye'de de konuşmuştum, on sene kadar önce, International Union of Architects Congress isimli bir organizasyondan. Bu algıyı Türk öğrencilerde de görüyorum, aynı Londra'da AA'daki bir kadro öğrencide, Almanya'da ki Politeknik'teki bir grupta, Amerika'daki bir grupta olduğu gibi. Her yerde. Mimarının disiplinler yapısı ile ilgili derinleşen bir algı var. Bence mimarinin sadece sosyal olmak ya da çevreci ya da fonksiyonel olmaktan farklı, disiplinler bir yönü olması önemli. Bu çok önemli bir değişim ve en sonunda İstanbul'a da geldi.

ET

Bazı sanatçı ve film direktörleri ile yakın olarak çalıştığınızı biliyoruz. Mesela Richard Serra ile ortak projeleriniz oldu ve Michael Haneke ile de yakından ilgilisiniz. Sanat ve mimari arasındaki ilişkiyi nasıl tanımlarsınız?

PE

Bence her sanatçı sanatlar arasındaki ilişkileri anlama sorumluluğuna sahiptir. Başka bir deyişle, benim sinema seyretmem önemli, roman okumam önemli, televizyon, müzik ve edebiyatı takip etmem önemli. Hepimiz bunlardan etkileniyoruz. Ben çok okurum, sinemaya giderim, müzelere giderim. Bence mimarlık da her zaman güncel sanat ile ilgilendi ve ondan etkilendi, bu sanat her ne olursa olsun. Mesela mimarin yer/zemin ile olan ilişkisini ele alalım. Bu bağlamda mimari heykelden fazlasıyla etkilendi. Eskiden heykeller kürsü üstündeki figürlerdi. İkinci Dünya Savaşından sonra modern heykeltıraşlık yer ile olan ilişkisinin nonspesifik olmamasını istedi. Robert Smithson ve Michael Heizer gibi minimalist sanatçılar eserlerinin zemin üstünde olmasını istediler. Bunu istedikleri andan itibaren aslında mimarinin sınırları içine giriyorlardı, çünkü mimarlık her zaman yer ile ilgiliydi. Ardından mimarlar ne yaptı? Mesela Le Corbusier binayı zeminden yükselten ilk mimarlardan biridir. Benim zemine geri dönüş ile ilgili projem literal anlamda zeminde olan bir mimarlık değil, kavramsal anlamda zeminde olan bir mimarlık. Zemindeki izlerden bahsettiğimde kastettiğim, fenomenolojik bir zemin değil kavramsal bir zemin.

Yapmaya çalıştığım, mimarinin eskiden yaptığından farklı bir şeyler yapmak. Ya da heykelin 50 sene önce zemin-spesifik olmak için çalışırken yaptığından. Yani üstünde çalıştığım zeminler bir heykel değiller, onlara figür-figür kentselleşmesi adını veriyorum. Sonuç olarak sanat ve mimarinin arasında kesin bir ilişki var. Mesela mimarinin ve heykelin izledikleri yolları takip edersek, ikisinin de en önemli ilişkisinin zemin ile olduğunu görüyoruz. Modern dönemden önce heykel zemin ile ilgilenmiyordu. Ardından heykel zemini ele geçirdi ve mimarinin bunu bir şekilde tekrar ele geçirmesi gerekiyordu. Ama bunu heykeli taklit ederek ya da mimarinin geçmişte yaptıklarını yaparak yapamazdı. Bence bugün mimarların test ettiği şey de bu, zemin ile olan ilişkileri.

ET

New York MoMa'nın sergi alanlarını genişletmek için, çok sevilen çağdaş bir yapı olan Folk Art Müzesini yıkma kararı ile beraber mimari koruma alanında birçok tartışma doğdu. İstanbul'da da AKM'nin yıkılma kararı da benzer tartışmalara yol açtı. Sizce mimarlık, korunmayı bekleme hakkına sahip mi?

PE

Hayır. Ben inanmıyorum. Öyle olsa yeni hiç bir şey inşa edilemezdi. Ben korumaya inanmıyorum. Mesela Guggenheim Müzesi'ni ele alalım. Frank Lloyd Wright Guggenheim'i yapacağı zaman Park Bulvarı sakinleri karşı çıktı. "Yapamazsınız, Park bulvarını bozar bu bina" dediler. Neyse ki Wright gene de binayı yapabildi. Aynı insanlar yakın dostum Charles Gwathmey'in eklemesi yapılacağı zaman da "dokunamazsınız" dediler, "bu bir eser, ekleme yapamazsınız." Yani bu tamamen bir iki yüzlülük. 1960'larda İtalya'ya ilk gittiğimde, Mantua dışında küçük bir kasabaya gittim; San Benedetto diye. Orada 11. yüzyılda fresklerini Giulio Romano'nun yaptığı ama aslında daha erken bir döneme ait küçük bir kilise vaftizhanesi vardır. On sene sonra geri döndüğümde freskler gitmişti! Nereye gitti diye sordum. Dediler ki, kiliseyi onarır ve 11. yüzyıldaki haline geri döndürürken, freskoları da çıkarmışlar. Aman Tanrım dedim kendi kendime! Restorasyon adı altında sanatı katletmişler. Yüzlerce on birinci yüzyıldan kalma vaftizhane var ama bunlardan sadece bir tanesinde Romano freskleri vardı, onu da katlettiler. Restorasyoncular bir çeşit köktenci ve bu beni endişelendiriyor. Yarardan çok zarar doğuruyorlar. Bence her Peter Eisenman binası korunmak zorunda değil. Özellikle kötü bir binaysa!. Kötü binaları korumaya inanmıyorum.

ET

Peki binaların yerini değiştirerek korunması veya yeniden inşa edilmesi konuları hakkında ne düşünüyorsunuz?

PE

Bir binayı bir yerden başka bir yere taşıyabilir misiniz? Yani mesela Barcelona Pavyonunu tekrar yaptılar. İlk yapıldığında bambaşka bir durum içerisindeydi, tıpatıp aynı yerde olmasına rağmen. Çevre okadar farklı ki bugün, komik duruyor. Yerleri tekrardan yaratmaya inanmıyorum, ya da bir binayı bir yerden başka bir yere taşımaya. Hadi Ayasofya'ya Trabzon'a taşıyalım demek gibi bir şey. Ben buna inanmıyorum. O yerin bir parçası. En başta MoMa, Folk Art Müzesi'ne başka bir yer önermişti, bina daha yapılmadan önce, kabul etmediler. Orada yapılsa bambaşka bir bina olurdu.

ET

MoMa'nın Genel Direktörü Glenn Lowry, Architecture League'deki bir panelde "mimari; resim ve heykel gibi otonom bir obje olarak var olamaz," dedi. Hayatını mimarinin otonomisine adanmış bir mimar olarak Lowry'nin bu yorumu hakkında ne düşünüyorsunuz?

PE

Aynı fikirde değilim. Bence mimari de en az resim ve heykel kadar otonom. Öyle olmasa, müzede adına kurulmuş departmanlar olmazdı.

Bence bir resmi korumak ile bir binayı korumak arasında fark yok. İyi binaları korursunuz, iyi resimleri koruduğunuz gibi. Her binayı korumazsınız. MoMa tartışmasına girmek istemiyorum, ne yapılması gerektiği konusunda. Fakat yanlış olan, mimariye otonom değil demek. Mimari, otonom bir sanat ve her zaman böyle oldu.

Glenn Lowry'nin ve başka birçok insanın belirli bir dönemde ne düşündüklerini kayıt altına alan, kültürün gittiği noktayı yansıtan bir dal. Beatles'tan önce kimse Beatles gibi müzik yapmıyordu. Buddy Holly diye bir adam vardı ve favorilerinden biriydi. Ama Buddy Holly, Beatles'tan çok farklı şarkı söylüyordu diyelim. Bob Dylan'dan önce kimse Bob Dylan gibi söylemiyordu, çünkü onun elektronik gitarı vardı. Yani enstrümanlar değiştikçe, müzik de değişir, müziğe olan tavır da. Mimaride de aynı şey geçerli. Enstrümanlar değiştikçe, kapasiteler değişti böylece mimari değişti. Yani mimarinin kültürü yansıtmak bağlamında Beatles'tan hiç bir farkı yok. Çok benziyor. Kimse orijinal Beatles pikaplarını geri çevirmez.

ET

Gelelim spora olan ilginize. . . Futbolu çok yakından takip ettiğiniz herkesin malumu. 2005'de UIA'da sizi Galatasaray forması ile gördük, ardından Yenikapı sunumuna Fenerbahçe forması ile çıktınız. Nedir bu ilginin kaynağı?

PE

İlk Avrupa'ya geldiğimde çabucak öğrendiğim bir şey var ki, o da, bir ülkenin sosyal ve kültürel doğasına yakınlaşmanın yolunun spor üzerinden geçtiği. Buna her daim inandım. Mesela bir İtalyan restoranına gittiğinizde, İtalyanca konuşmanıza gerek yok, yerel bir futbol takımının ismini söylemeniz kafi. Hemen İtalyanca ile ilgili bilmeniz gereken her şeyi öğreniyorsunuz, yemekleri, içecekleri, başka bir şey bilmenize gerek kalmıyor, değil mi? 1960'larda ilk Avrupa'ya geldiğimden beri, yani 50 seneden çok oluyor, futbolun sosyoekonomik hayatın ne kadar büyük bir parçası olduğunu görmek beni hayretler içinde bıraktı. Formalar toplamaya başladım. Gittiğim yerlerden topladığım yaklaşık 180 tane formam var. Maçlara gitmeye başladım elimden geldiğince. 4 tane dünya kupası gördüm. Avrupa kupası maçları seyrettim. İspanya'da, İtalya'da, Portekiz'de, Fransa'da, Hollanda'da, Rusya'da, kısacası bulduğum her yerde maçlara gittim. İnsanları anlamanın yolunu buldum. İngiltere'de bir maça giderseniz ayrı bir his, ayrı bir ortam, İstanbul'da ise bambaşka bir his ve ortam!

İnternette spor gazetelerini takip ediyorum. Eskiden La Gazzetta Dello Sport ve Correo Gallego alırdım, dillerini okuyabildiğim için. Okuduğumu anlayacak kadar İspanyolca biliyorum ve aslında konuyu biliyorum. Türkiye'de ise daha zor, çünkü yazıyı okuyamıyorum ve anlayamıyorum. Fakat yavaş yavaş, kültürü anladıkça, öğreniyorum. Mesela farklı sınıflar olduğunu biliyorum, üst sınıf ve işçi sınıfı. Asya ve Avrupa olduğunu biliyorum. Kulüpler arasında ancak zaman içinde algıladığımız ufak farklar var. Liglerin organizasyonundaki farklılıklar, büyük takımların küçük takımları ezmesi, nerede egaliteryan oldukları nerede olmadıkları, yani bir sürü ilginç şey. Dünyanın tarihi ile ilgili, spor üzerinden çok şey öğrendim.

*Tercüme veredaksiyonda yardımcıları için Yasemin Tarhan'a ve bu söyleşinin gerçekleşmesine sebep olan Pelin Özgen'e ve İstanbul ArtNews'a teşekkürler.

*Fotoğraf: İsa Şimşek tarafından İstanbul ArtNews için çekilmiştir.

ADANA'NIN YÖNETMELİKLERLE İMTİHANI...

Ozan TÜZÜN

Şube Başkanı

Adana'nın imar yönetmeliğiyle imtihanı çok eskilere dayanıyor. 1985 yılında Tip İmar Yönetmeliği ile birlikte, Büyükşehir belediyelerine kendi imar yönetmeliklerini yapma yetkisi verilmiş, bundan ilk yararlanan Adana Büyükşehir Belediyesi olmuştu. Yoğunluk sistemine dönüşümün icat edildiği bu dönemde yönetmelikler, imar planlarını aşmak için en geçerli yöntem olarak kullanılıyordu. Yeni sisteme göre binalar daraltılıp yükseltilebilir hale gelmişti. Genişletilip alçaltılabilirdi de ama buna şahit olan olmadı.

Bu gün olduğu gibi o gün de konuşulan emsal hesabının nasıl yapılacağıydı. Bacalar, balkonlar, boşluklar... Önce serbest olan balkon alanları, sonra emsal alanın yüzde yirmi beşine, sonra on beşine düşürüldü. Rivayet odur ki salonun içinde hava bacaları o dönemin eseridir. Hatta katta yer alan dairelerden birinin balkon olarak gösterilmesi o döneme ait şehir efsanesi olarak dilden dile dolaşmaktadır. Sabah kalktığınızda elinize bir meclis kararı geçer, projeleriniz buna göre düzenlerdiniz. Yönetmelik maddelerinin projeden önce mi, sonra mı çıktığına dair kimsenin elinde bir ipucu da olmadığı gibi, danışacağınız kimse de yoktu, herhangi bir başvuru kaynağınızda.

Sonrasında (1992) Adana Şube yönetim kurulunun teklifi ile Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği şubemizde kurulan bir komisyon vasıtasıyla, şubemizin bir odasında (zaten başka da odası yoktu) yeniden yazıldı. Eleştiriler almış olabilir ama hiç değilse derli toplu, aradığınızı bulabileceğiniz, ne dediği anlaşılır bir yönetmelikti.

Bir süre sonra, belli istek ve ihtiyaçları çözememiş olmalı ki, revizyonlar dönemi yeniden başladı. Emsal alan hesapları yeniden ve sıkça değiştirilir oldu. Giriş holleri, merdivenlerin bir bölümü gibi bazı alanlar dışarıda bırakıldı. İş yerlerinde kullanılmayan balkon alanları konut alanlarına eklendi. İdare her seferinde, değişikliğe kamusal bir fayda yamamaya çalışıyor savunmasını bu şekilde yapıyorsa da, sürekli daha fazla inşaat alanı kazanımı üzerine öneriler, geliştiriliyordu. Bir dönem dış duvarların bile emsal alan hesabından çıkarılması gündemdeydi.

Yıllar, yoğunluk artışına neden olan yönetmelik maddelerine açılmış davalarla geçti. Dava süreçleri devam ederken, hükümet, Büyükşehir Belediyeleri'nin hazırladığı imar yönetmeliklerini iptal ederek birdöneme son verdi.

Yeniden 1985 yılında yayınlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'ne dönmüştük. Artık tüm ülkede aynı yönetmelik geçerli olacak, düzenleme Bakanlık tarafından yapılacaktı. Yayınlandığı yıldan bu yana pek az değişikliğe uğramış olan söz konusu yönetmelik, tüm ekonomiyi inşaat sektörü üzerinden yürütecek bir politika izleyen hükümet tarafından deneme tahtasına döndürüldü. Peş peşe değişiklikler birbirini izledi. 2013 yılında, haziran, eylül gibi çıkarıldığı tarihlerle anılan, tip bir, tip iki gibi türevlerle çoğaltılan, geçici maddelerle yönlendirilen, genelge ve sorulara verilen anlık cevaplarla detaylandırılan, aynı soruya verilen farklı cevap ve yorumlarla iyice karmaşılaştırılmaksureti ile bir kaosu içine girmiş olduk.

2016 yılına geldiğimizde geçici 10. Madde (önce 6) ile üç yönetmeliğin birden geçerli olduğu bir alanda iş yapmaya, yapı tasarlamaya, ruhsat için proje yapmaya çalışıyoruz.

Her ne kadar, biz Adanalı mimarlar, dokuz ayrı dönem de yapılmış, dokuz ayrı kütleye sahip yapı barındıran caddelerimizle çoklu yönetmeliğe ve hızlı değişimlere alışkın olsak da Mimarlar Odası bu çoklu hukuka itiraz etti. Haklıydı. Kent silueti diye bir şey vardı ve bu çağdaş kent algısını inkâr ediyordu. Mahkemeye başvurdu. Danıştay yürütmeyi durdurma kararı verdi ve Bakanlıktan yeni bir düzenleme istedi. Geçici 10. Madde yayınlandı. Sonuçta, önce, sonra demeden, tip bir, tip iki ya da Büyükşehir İmar Yönetmeliği demeden "seç birini; nasıl istiyorsan öyle yap" seçenekleriyle süre bir yıl daha uzatıldı.

Galiba tarih tekerrür ediyor. Yerelden takip edemiyoruz ama binlerce konut kapasiteli, milyon metrekaireli tesisler için projelerin mi, yönetmeliklerin mi önce yapıldığını anlamak çok güç bir hal aldı. İş o kadar karmaşılaştı ki, her yiğidin yönetmeliğe getirdiği bir yorum var ama, tümünü anlayıp projesini bir seferde yapıp ruhsatını alacak babayiğit kalmadı.

Planları belli süreçlerden geçmiş, imar durumu önüne gelen bir mimar, (plana itirazı nedeniyle işi reddetme hakkını kullanmıyorsa) elindeki yönetmeliğe göre, projelerini hazırlayıp hizmetini tamamlama peşinde olur. Tersini de görmedik değil ama, mimarın ilgisi fazla alana değil bir bütün olarak yapısındadır. İnceliklerin alan kazanımı üzerine kurulduğunu da görmedik değil ama mimar, oranlarla, mekânla, yaşamla ilgilenir. Konumuz istisnalar olmadığına göre, rahatlıkla, mimar için yapı, yönetmeliklere uygun ancak eser niteliğine kavuşması için harcanacak bir çabanın ürünüdür ve bu nedenle bir mimar için yönetmeliğin nasıl olduğunun pek anlamı yoktur, olmamalıdır.

Ne yazık ki bütün bu kaostan faturası mimar meslektaşlarımıza çıkıyor. Belirsizlikler emek ve zaman kaybı yaratıyor, ortak dilden uzak yönetmeliklerin yarattığı haksız rekabet, en çok meslektaşlarımızı etkiliyor. Yönetmeliklerdeki karmaşa ve yorum farklılıkları, fazla alan kullanma arzusu içindeki, başka tür inceliklerin peşindekilere menfaat sağlıyor.

Uzun zamandır süregelen kaos ortamını bertaraf etmek için dönem başından beri bu duruma vurgu yapıyoruz. Yönetim kurulumuz, yönetmelik komisyonumuz buna çare bulmaya çalışıyor. Belediyelerimize çağrılar yaptık. Ortak dil oluşturmak için masaya davet ettik.

Kimi belediyeler temsilcilerini iletiler, kimisi kendi bildiği yolda ilerledi. Bu derleme ile çağrımızı yenileyeceğiz. Yeni yılda yönetmelikler değişse de değişmese de bu masayı kuracağız ve ortak dili oluşturacağız. Temsilci göndermeyen belediyeleri yeniden açık olmaya davet edeceğiz. Kaosun parçası olmayı kimse istemez, buna inanmak istiyoruz.

Geçtiğimiz yıl, Büyükşehir Belediye Başkanı, tüm kesimlerin katkı ve önerileri doğrultusunda yeni bir yönetmelik hazırlayacağından bahsetmişti. Yakın zamanda Kent konseyi bu konuda çalışma başlattı. İkinci toplantıda, üç aşamalı bir yol izleneceği öneriliyordu. Oda ve belediyelerden gelecek sorunlu maddelerin derlenmesi, yönetmeliğin ana ve alt başlıklar altında incelenmesi ve bir çalıştay sonucunda tamamlanacak çalışmaların ilgili bakanlığa aktarılması.

Yönetmeliklerle ilgili fikrimizi orada da tekrar ettik. Asıl ve acil çözüm bekleyen problemin ortak dil oluşturulması olduğunu belirttik ve konsey tarafından benimsenen bu görüşün geliştirilmesi için çalışmaların Mimarlar Odası tarafından yürütülmesi benimsendi.

Yukarıda da belirttiğim gibi çok sayıda yönetmelik çalışması gerçekleştirilen kentimizde, mimarlar odası her zaman aktif olarak yer almış olmasına karşın, ne yazık ki hiç biri tam da mimarlar odasının istediği anlamda gerçekleşmemişti. Son dakikada araya giren bazı eller yönetmeliklerde değişiklikler önermiş ve eklemeler yapmayı başarmışlardı. İşte bu nedenle, bütün yönetmeliğin yeniden hazırlanması yerine, bahsettiğimiz güncel problemin acilen ele alınması zorunlu bir ihtiyaç olarak görünmektedir.

Yönetmeliklerin bütünü hakkında görüşlerin bir yandan geliştirilmesi mümkün olmasına karşın uzun vadeli ve müdahil olamayabileceğimiz zor bir süreçtir. Oysa enerjimizi, mevcut yönetmeliklerde yer alan ve sektörde her kesim için haksız rekabet nedeni olan maddelerin tespit edilerek, ayıklanmasına ve ortak dil oluşturulmasına harcamalıyız.

Mimarlar Odası olarak, süreçten beklentilerimizi aktarmak, üyelerimizin karşılaştığını somut sorunları tespit etmek ve çözüm için yerel yönetimlerle işbirliği içinde olmak gibi bir görevimiz var. Sürdürülemez hale gelen bu ortam yalnız üyelerimiz arasında değil Müteahhitler arasında da haksız rekabet nedenidir.

Yazının konusu değil ama burada bir parantez açmak istiyorum. İmar yönetmelikleri bazen öyle maddeler kapsıyor ki evrensel mimarlık kurallarını ve tekniği hiçe sayıyor. Örnekler çoğaltılabilir; 40 metre cephe şartı veya 150 cm konsol şartı gibi maddelerin, teknolojinin getirdiği yenilikleri reddetmesi hiç anlaşılır değil. Literatürde ya da seyahatlerimizde imrenerek incelediğimiz yapıların, bu yönetmelik anlayışı ile ülkemizde yapılmasına imkân yok. Sanki her şey "apartman yapmak", "plakaları üst üste koymak" üzerine kurulmuş gibi; oradan çek, buradan yükselt, emsal vs. Bir yapı 41 metre yerine 40 metre cepheye sahip olduğunda estetik, sağlam ve kullanışlı olmuyor. Ya da 1600 metre karelik (yönetmeliğin izin verdiği gibi 40x40 metre ebadında) bir bazaya oturan binanın, beton teras manzaralı konut katları için, estetik, sağlam ve kullanışlılık üçlemesinden bahsedilemez. Umarım, ekonomik değeri tartışma konusu olabilecek, şehrin bir köşesinde, tüm taban alanını kullanma alışkanlığından vazgeçeriz...

Yine konu dışı ancak bahsetmekte fayda gördüğüm, bir parantez de projelerin kontrol yöntemleri için açmak istiyorum. Belediyeler tarafından verilmiş ruhsatların zaman zaman müfettişlerce incelendiğini, denetlemeleri yapan kişilerin olaya matematik gibi baktıklarını, yönetmeliklerdeki maddelerin izlerinden yürüdüklerini duyuyoruz. Suçlamalara maruz kalmak istemeyen proje kontrol görevindeki meslektaşlarımız bu durum karşısında doğal bir savunma geliştirmek zorunda kaldılar. Dolayısıyla, yönetmeliklerde yazmayan hiçbir şey yapılamaz oldu. Oysa yönetmelikler bize yapacağımızı değil yapmayacağımızı söyler. Dilerim denetlemelere karşı geliştirilen bu savunma mekanizmasının yarattığı olumsuzluklardan yakın zamanda kurtuluruz.

Yeniden konumuza dönecek olursak; tespit edilen, yönetmelik komisyonumuz uzunca süredir üzerinde çalıştığı, yerel yönetimlerle eşgüdüm içinde, kolaylıkla düzenlenerek ortak dil oluşturulabilecek birkaç maddeyi sıralamak isterim.

* Aynı mevzuatın, her ilçe belediyesince farklı yorumlanması (emsal hesaplaması, kat holü tanımı, açığa çıkan bodrum uygulamaları, 60,50'yi geçen yapılarda çekme mesafeleri vb.),

* Değişen yasa ve yönetmeliklere ilişkin bilgilendirmenin hızlı ve sağlıklı yapılamaması,

* Belediyelerin yönetmeliklerin bazı maddeleri için prensip kararları üretmesi ve bilginin gerekleriyle (imar planı, yönetmelik maddesi ya da bu konuda yayınlanmış bakanlık görüşü ile) açıklanmaması ve bilgilendirmenin başvuru anında yapılması,

* Her ilçe belediyesinin mimari proje çizim standartlarını farklı belirlemesi,

* Ruhsat başvuru evraklarında farklılıklar olması,

Bütün sorun ve özellikle yorum farklılıklarının belediyelerle yapılacak birkaç toplantı çözülebileceği kanaatindeyiz. Belediyelerimizi ve proje onay merciinde çalışan meslektaşlarımızı inanmadıkları bir uygulama ile baş başa bırakmak istemeyiz. Ayrıca, her maddeyi, her belediye ya da meslektaşımız tarafından aynı yoruma kavuşturmak için zamana da ihtiyaç olduğunun farkındayız. Ortak dil oluşturma çalışmalarını iki aşamada çözebiliriz. Yorum farkı yaratan maddeleri tespit ettikten sonra, ilkin belediyelerin ve proje kontrol görevinde olan meslektaşlarımızla, serbest çalışan, projelerini onay için belediyelere sunan meslektaşlarımız arasındaki dil birliğini çözmeliyiz. İkinci aşamada, tüm belediyeleri ve meslektaşlarımızı aynı yorum üzerinde buluşturmalıyız.

Son olarak, haksız rekabetin çözümünü yapıların denetlenmesinde gördüğümüzü de söylemek gerekiyor. Yapı denetim yasasının ilk uygulama alanı olmasına rağmen, Adana'da yapıların denetlendiğinden emin değiliz.

Yetersiz denetim, proje dışı imalatlar için yapımcıları cesaretlendirirken, bir yandan bahsettiğimiz yorum farklarından kaynaklı olumsuzluklara neden olmaktadır. Yapanın yanına kar kalmasını istemiyorsak, yapılar projelere uyumluluğu çerçevesinde denetlenmelidir. Proje safhasında yönetmeliği uygun ancak imalatları bakımından şüphe uyandıran tasarımların önüne bu şekilde geçilebileceği kanaatindeyim. Kimse polis değil, kimse hırsız da değil.

Bitmiş bir binanın hemen yanı başında, o binayı, (yüksekliği, alan kullanımı, yaklaşma mesafeleri ya da çatı uygulamaları vs bakımından) emsal olarak, yeni bir bina yapmaya girişen, ancak başaramayan hiçbir meslektaşımızın, her nasılsa bitirilmiş binanın aynısından yapamadığı için "beceriksiz"likle suçlanmasını kesinlikle istemiyoruz...

Şubemiz tarafından, dağınık duran yönetmelikleri, görüşleri derleyen, rehber niteliğinde belge, ortak dil oluşturabilmek amacıyla yayınlandı. Gözümüzden kaçmış görüş veya genelgeler olma ihtimali vardır. Eksiklerin zaman içerisinde, gelecek katkılarla tamamlanacağını düşünüyoruz.

Yazıyı okuduğunuz bu günlerde belki de yönetmeliklerin geçerlilik süresi yeniden uzatılmış, mimarlar odası olarak yerel yönetimlere çağırımızı yenilemiş, haksız rekabete neden olduğunu düşündüğümüz aksaklıkların giderilmesi için masa etrafında uzlaşma çabaları içinde olacağız. Belediyelerimizin de ortak dil oluşturma çalışmalarımıza katkı ve desteklerini bekliyoruz.

**MESLEKİ DENETİM YAPTIRMAYI
UNUTMAYINIZ !**

MİMARLIK

GÜNEY

SAYI: 23
ŞUBAT 2017

ISSN 1309-9639 23

9 771309 963006

ETKİNLİKLER BÜLTENİ

MİMARLIK HAFTASI ÇEŞİTLİ ETKİNLİKLERLE KUTLANDI....

Her yıl Ekim ayının ilk pazartesi günü Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) ve Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) tarafından "Dünya Mimarlık Günü" olarak ilan edilmiştir. "Daha İyi Bir Dünya Tasarla" temasının işlendiği mesleğimize ait özel gün bu yılda ekim ayında çeşitli etkinliklerle kutlandı.

Atatürk anıtına çelenk konması, saygı duruşu ve basın bildirisi ile başlayan kutlamalar, şubemizde düzenlenen kokteyl ile devam etti.

MİMARLAR ODASI ADANA ŞUBESİ EKİM AYI ETKİNLİKLERİ	
03 EKİM 2016 PAZARTESİ	
SAAT: 11:00	ATATÜRK ANITINA ÇELENK KUYMA VE BAŞIN AÇILMASI
YER:	ATATÜRK PARKI
SAAT: 17:00	MESLEK YILINA SAYI ÖDÜL TÖRENİ
YER:	YENİ İPEKLERLE TANIMA VE HİZMET TÖRENİ
SAAT: 18:00	KOKTEYL
YER:	MİMARLAR ODASI ADANA ŞUBESİ
05 EKİM 2016 CARSAMBA	
SAAT: 11:00	ORTAÖĞRETİMDE MİMARLIK MESLEK TANITIMI
YER:	ŞİNİRLİREY ANADOLU LİSESİ
06 EKİM 2016 PERŞEMBE	
SAAT: 17:00	SÖYLEŞİ "MEVZAT SAYIN"
YER:	MİMARLAR ODASI ADANA ŞUBESİ
07 EKİM 2016 CUMA	
SAAT: 12:00	ORTAÖĞRETİMDE MİMARLIK MESLEK TANITIMI
YER:	İCMAİL SAFA ÖZLER ANADOLU LİSESİ
11 EKİM 2016 SALI	
SAAT: 17:00	SERBEST ÇALIŞAN İYİLEŞİ TOPLANTISI
YER:	İYİNEMLER, MESLEKİ DENETİM, ÇALIŞTAY RAPORU
14 EKİM 2016 CUMA	
SAAT: 12:30	MİMARLIK ÖĞRENCİLERİ MEZUNLAR İLE BULUŞUYOR
SAAT: 15:00	SÖYLEŞİ "CEMİZ BEKİTAS"
YER:	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ İSADİ
11-14 EKİM 2016	
YER:	XX. ULUSAL MİMARLIK ÖĞRENCİLERİ SERGİSİ
17-21 EKİM 2016	
YER:	XX. ULUSAL MİMARLIK ÖĞRENCİLERİ SERGİSİ
22 EKİM 2016 CUMARTESİ	
SAAT: 20:00	MİMARLIK BALOSU
YER:	MİMARLAR ODASI ADANA ŞUBESİ

Aynı gün 30, 40 ve 60 yıldır mesleğini icra eden meslektaşlarımıza mesleğe saygı plaketi ile aramıza yeni katılan meslektaşlarımıza hoş geldin rozeti takdim edildi.

Mesleğinde 30 yılını dolduran mimarlar; Kazım Özgan, Naile Tümen, Aysun Özgen Aslan, Ergun Tekin, Gülertan Akyüzlüler, Murtaza Yıldırım. 40 yılını dolduran mimarlar; Yusuf Serin, Rıdvan Sinanoğlu, Kemal Tamburoğlu, Zeynep Çavuşoğlu, Yaşar Serttaş, Kadir Ateşok, Mustafa Duysak, Adnan Atılğan, Erol Doğan, Kadem Eryiğit, Sabriye Nilgün Serin, Can Tapanyığıt ile meslekte 60 yılını dolduran Zeki Yüzüak'ı kutluyoruz.

Mesleğe adım atan meslektaşlarımız, Nurullah Kaya, Caner Saydan, Nihal Büyükgüzel, Kadriye Nur Yatağan, Caner Dereli, Hande Burcu Dumaneniz, Ceren Mengüç, Gizem Eynallı, Çağatay Ketrez, Cansu Güner, İlyas Toprak, Ece Sultan Karacık, Özge Şire, Tuğçe Örnek, Nuriye Ceren Kaplan, İsmail Seyfioğlu, Pelin, Tanatar, Beste Taş, Sümeyranur Özdemir, Burcu Fındıkkıran, Gizem Küpeli, Ersin Aslan, Zahide Rüveyda Sertkaya, Serdar Gümüştaş, Tuğba Dilara Dülger, Merve Nur Balçık, Sevgi Şirinyüz, Melehat Altan, Osman Güven Köksal, Tibet Pekkiyıcı, Duygu Şaşmaz, Ebru Gece, Hilmi Çuhadar, Seyfettin Acet, Mustafa Katanalp, Bahri Tümen, Elif Taşkan, Burcu Uzun, İlyas Yetişmiş, Mustafa Elbistan, Duygu Tiyekli, Muhammet Safe Erdeve, Alperen Özkan, Mehmet Zahir Aslan, Hamit Koray Atalay, Ökkeş Karşı, Merve Meke ve Melis Ece Pelit hoş geldin ve başarı dilekleri iletili, rozet takdim edildi.

NEVZAT SAYIN MİMARLAR ODASI ADANA ŞUBESİNDE.

Mesleki bilginin ve tecrübenin paylaşılması amacıyla düzenlediğimiz söyleşilerde konuk olan Nevzat SAYIN; "Dört Farklı Süreç" söyleşisinde meslek hayatında yaşadığı deneyimleri dört farklı ölçekteki projesi ile üyelerimiz ve öğrencilerimiz ile paylaştı.

NEVZAT SAYIN
DÖRT FARKLI SÜREÇ

SÖYLEŞİ | 6 EKİM 2016 / PERŞEMBE

MESLEK TANITIM GÜNLERİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

Sungurbey Anadolu ve İsmail Safa Özler Anadolu Liselerinde meslek tanıtım günleri kapsamında orta öğrenim kurumlarında meslek tanıtım günleri, meslektaşlarımız Gökçe Çelik, Serhat Mehmet Altuner ve Emrah Güllüoğlu'nun katılımlarıyla gerçekleştirildi.

MESLEKTAŞLARIMIZLA TOPLANTILARIMIZ DEVAM EDİYOR...

Bir araya gelmenin dayanışmanın güçlenmesine olumlu katkısının yanında haksız rekabetin giderilmesine de yardımcı olacağına inancımızdan her kesimde mesleğini icra eden arkadaşlarımız ile problemlerini görüşmek ve çözüm yollarını aramak üzere serbest ve ücretli çalışan üyelerimiz ile toplantılar düzenlemekteyiz.

KENTSEL DÖNÜŞÜM ÇALIŞMALARI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Yerel yönetimler, kentimiz üzerinde gerek parsel bazında gerekse ada bazında kentsel dönüşüm projeleri konusunda çalışmalar yapmaktadır. Konu ile ilgili Mimarlar Odası Adana şubesi adına söylemler geliştirmek, kentin ve kentlinin mağduriyetini giderebilmek amacı ile Kentsel Dönüşüm Komisyonu çalışmaları hakkında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

SERBEST ÇALIŞAN ÜYE SORUNLARI TOPLANTISI

Serbest çalışan üye sorunlarının değerlendirildiği 2010 da gerçekleşen çalıştayın güncellenmesi ile, belirlenen sorular ışığında çözüm arayışlarına girmeye başladık. Serbest çalışan üyelerimizin sorunlarını dinlemek, daha önceki dönemlerde yapılmış olan çalıştay sonuç raporlarının güncellenmesi ile ilgili çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunmak ve çözüm önerileri üretmek üzere, ilki Ekim ayında düzenlenen toplantının 2. Ayağı gerçekleştirilmiştir. Serbest çalışan üyelerimizin sorunlarını dinlemek, çözüm önerileri üretmek ve birlikte bir yol haritası belirleyebilmek üzere "Serbest Çalışan Üyeler" gündemli bir toplantı düzenlenmiştir.

BİR ÇALIŞAN OLARAK HAKLARINIZ
İŞ HAYATINDA YAŞANAN SORUNLAR İLE İLGİLİ
HUKUKİ SÜREÇ

ÜCRETLİ ÇALIŞAN ÜYELER TOPLANTISI

Şüphesiz mesleğe yeni atılmış ve ücretli çalışan meslektaşlarımızın, problemsiz bir meslek hayatı sürdürdükleri söylenemez. Bu amaçla ücretli çalışanlar sorunları üzerine düzenlediğimiz ilk toplantı sonucunda, çalışanların haklarını ve yalnız olmadıklarını bilmesi amacı ile odamız avukatı ile birlikte bir kitapçık hazırlanmıştır. Ücretli çalışan meslektaşlarımızın sorunlarının tespiti, görüşlerinin alınması ve konulara ilişkin çalışma ve çözüm yöntemlerinin geliştirilebilmesi amacıyla ilk toplantı düzenlenmiştir.

14. DÖNEM 2. BÖLGE TOPLANTISI

Şubemizin 14. Dönem birinci bölge toplantısı Osmaniye Temsilciliği'mizin ev sahipliğinde Osmaniye'de yapılmıştı. Bu kez Osmaniye, Kadirli, Kozan ve Ceyhan'daki meslektaşlarımızın yoğun katılımı ile 12 Nisan 2016 tarihinde Kozan'da yapıldı.

Osmaniye ve Ceyhan belediyelerinde proje kontrollerinin mimarlar tarafından yapılmıyor olması, Ceyhan'da hazırlanmakta olan imar planlarından kaynaklı sorunlar, Kozan'da proje kayıtlarının resmen alınmadan ön incelemeye tabi tutulması ve MİA uygulamaları gibi sorunlar dile getirildi. Adana'da yaşanan yönetmelik sorunlarının benzer şekilde birimlerde de yaşandığı dile getirildi ve hazırlanan kitapçığın ilgili yönetimlere iletilmesine karar verildi.

Toplantılarda, sürdürülmekte olan mesleki denetim uygulamalarının ve aidat ödemelerinin yaygınlaştırılması ve bu konuda yapılacak ödemelerin kolaylaştırılması için temsilciliklere pos cihazı alınması gerekliliğinin üzerinde duruldu.

Bölge toplantısı öncesinde Kadirli, Ceyhan, Kozan birimlerini yerlerinde ziyaret eden yönetim kurulumuz yereldeki sorunların, kamuoyu ile paylaşılması amacıyla ortak etkinlik yapılması konusunda görüş birliğine vardılar.

Temsilcilerimizin, üyeler arasındaki dayanışmayı artırmak, haksız rekabet konularında ve yerel problemlerin çözümünde şube ile bağların kuvvetlendirilmesi bakımından daha aktif olmalarının görüşüldüğü toplantılarda Oda temsilcilikleri için temayül yoklamaları yapıldı. 21 Kasım 2016 tarihinde Kadirli ve Ceyhan'da, 24 Kasım 2016 tarihinde Kozan'da birim üyelerinin katılımıyla yapılan temayül seçimleri sonucuna bağlı olarak, yönetim kurulu kararıyla; Ceyhan temsilciğine Murat Mirzaoğlu, Kozan Temsilciliğine Yaşar Gök, Kadirli Temsilciliğine Ömer Gökçeli atandılar. Meslektaşlarımıza başarılar diliyoruz.

MESLEK TANITIM GÜNLERİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

31 Mayıs 2016 Tarihinde yapılan 2. danışma kurulunda o güne değin yapılan çalışmalar hakkında üyelere bilgi verilerek, komisyonların yapmış olduğu çalışmalar aktarıldı ve geleceğe dair üye görüşleri alındı.

MESLEK İÇİ EĞİTİM

Mesleki bilgi birikimin artması amacıyla kasım ayında Kamulaştırma Bilirkişiliği Sertifika Eğitimi düzenlenmiş olup katılan üyelerimize sertifika düzenlenmiştir. Ceza ve Hukuk Mahkemelerinde bilirkişi olarak görev yapabilmektedirler.

SÖYLEŞİ " ATATÜRK'ÜN KENT VE KENTLEŞMEYE BAKIŞI "

10 Kasım 2016 tarihinde, Mustafa Kemal Üniversitesi öğretim üyesi, Doç. Dr. Şafak KAYPAK' ın katılımıyla, Mustafa Kemal Atatürk' ü anma kapsamında "Atatürk' ün Kent ve Kentleşmeye Bakışı "konulu söyleşi gerçekleştirildi.

Söyleşi kapsamında, Doç. Dr. Şafak KAYPAK, Ankara kenti örneği ile Atatürk'ün Kent ve Kentleşmeye verdiği öneminden bahsetti.

SÖYLEŞİ; YARIŞMADAN UYGULAMAYA...

Mimari proje yarışmaları, mimarların kendilerini sınavabilecekleri, sunabilecekleri ve deneyim kazanabilecekleri, tasarım denemelerinin üretilip ifade etmelerine imkân sağlayan ortamlar oluşturmaktadır.

Mimari Proje Yarışmalarına sıklıkla katılan ve çeşitli başarılar elde eden, Cihan SEVİNDİK ve Zeynep Canan SEVİNDİK "Yarışmadan Uygulamaya" söyleşisi Çukurova Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Konuşmacılar, yarışma projelerinin hayata geçme aşamasındaki tecrübelerini öğrencilere aktardı.

İNSAN HAKLARI HAFTASINDA, “KENTSEL DÖNÜŞÜMDE İNSAN HAKLARI” PANELİ DÜZENLENDİ.

Hem fiziksel hem sosyal ve kültürel hem de politik boyutları bulunan bir olgu olarak kentler, günümüz koşullarında, fiziksel çevrenin deforme olması, gecekondulaşma, trafik sorunu, doğal ve tarihi yerlerin yitirilmesi tehlikesi, plansız yapılaşma, kentsel ekonominin çöküşü, kent kimliğinin dejenere olması ve kentsel yoksulluğun artması gibi problemlere çözüm bulmak amacıyla yapılması beklenen kentsel dönüşüm uygulamaları, yapılan yanlış uygulamalar nedeniyle yargı konusu olagelmektedir.

Ülkemizde, gecekonduların yıkılarak yerine yüksek katlı apartmanlar yapılması olarak algılanan ve uygulanan kentsel dönüşüm süreçlerinde insan kavramına dikkat çekilmesinin hedeflendiği panel “Ölçek: İnsan” başlığıyla “Kentsel Dönüşümde İnsan Hakları” kapsamında irdelendi.

Doç. Dr. Hossein Sadri, Doç. Dr. Senem Zeybekoğlu Sadri ve Avukat Mustafa Çinkılıç’ ın konuşmacı olarak katılımları ile gerçekleştirilen panelin band çözümlerinin kitaplaştırılması hedeflenmektedir.

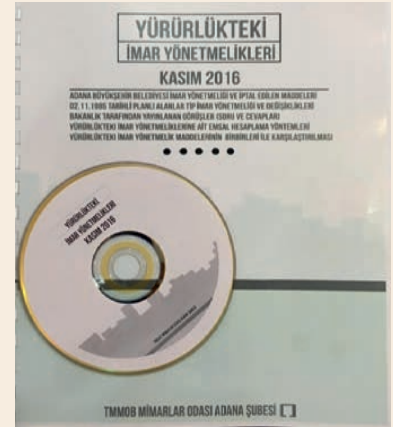

YÜRÜRLÜKTEKİ YÖNETMELİKLER DERLENDİ

Adana Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği Tip İmar Yönetmeliği Ve Değişiklikleri

Ürettiğimiz Projeler, geçerli olan birden fazla yönetmelik ve bunlara bağlı mahkeme kararları, genelgelere göre incelenmekte ve farklı yorumlanmakta, böylelikle durum içinden çıkılmaz bir hale sürüklenmektedir. Bu durum gerek meslektaşlarımız, gerekse müteahhit firmalar arasında haksız rekabetin oluşmasına neden olmaktadır. Söz konusu farklılıkları gidermede ortak dil oluşturmak gerekliliği zorunlu ve acil bir hal almıştır. Bu amaçla yürürlükteki tüm yönetmelikler ve mevzuat derlenerek CD ortamında üyelerimizin hizmetine sunulmuştur. Derleme, bütün yerel yönetimlere gönderilerek, ortak dil oluşturma çağrısı yapılmıştır.

Yasa ve Yönetmelikler Komisyonu’nun katkılarıyla yürürlükte olan 3 yönetmeliğin, komisyon ve bakanlık görüşlerine yer verilen kitapçık, dijital olarak Mimarlar Odası örgütüne de iletilmiş, tüm örgütün aydınlanabileceği bir doküman olarak yer bulmuştur.

Yürürlükteki İmar Yönetmelikleri derlemesini ve alan hesaplama yöntemlerinin excel tablolarını cd ortamında odamızdan temin edebilirsiniz.

KENTSEL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI BİLGİLENDİRME KİTAPÇIĞI...

Belediyeler tarafından yürütülmekte olan kentsel dönüşüm uygulamaları geçtiğimiz mart ayında Divan otelinde yapılan bir dizi toplantılarla kamuoyunun bilgisine sunulmuştu. Bundan sonraki dönemlerde benzer konularda yapılacak çalışmalar için bir kaynak oluşturması amacıyla çalışmaların arşivlerde de yer alması gerektiği düşüncesiyle, sunumlar bir kitapçıkta derlenmiş ve CD ye kaydedilmiştir. Üyelerimiz söz konusu dokümanları şubemizden edinebilirler.

HABERLER

Seyhan kent konseyi çalışmalarını sürdürüyor. Şubemiz, şube Başkanımız Ozan Tüzün ve Başkan Yardımcısı Murat Ulaş tarafından temsil ediliyor. Ayrıca, Cemalpaşa ve Reşatbey mahalle meclislerinde Ozan Tüzün, kent ve kent kültürü geliştirme enstitüsünde Ozan Tüzün ve Duygu Saban, spor meclisinde Can Karyaldız, kültür sanat meclisinde Erol Doğan ve Murat Ulaş Mimarlar Odası Adana Şubesini temsil etmektedir.

Sançam Belediyesi'nde Kent Konseyi kuruldu, şubemizi Ayşe Kabaklı Tatlıcıoğlu ve Derman Gökçe Çelik temsil edecekler. Sarıçam Belediyesi bünyesinde "Kent Estetik Kurulu" kuruldu. Şube temsilcimiz olarak Yusuf Serin atandı.

Çukurova Belediyesi danışma kurulu üyeliğini Ozan Tüzün ve Eren Tümer sürdürüyorlar.

"Neoliberal Kentleşme Koşullarında Belediyecilik" paneli 16 Kasım 2016 tarihinde Seyhan Belediyesi Yaşar Kemal Kültür merkezinde yapıldı. Panele Mimarlar Odası Genel Başkanı Eyüp Muhçu konuşmacı olarak katıldı.

Büyükşehir Kent Konseyi yönetmelik komitesi yeni imar yönetmelikleri hazırlık toplantısı yapıldı. Şubemizden Ozan Tüzün, Gökçe Çelik ve yönetmelikler komisyonu üyemiz Alim Erdoğan katıldı. Yeni yönetmelik hazırlamanın uzun bir süreç olduğu, yürürlükteki mevzuatlar dikkate alındığında, proje hazırlanmasında ve ruhsat aşamalarında acil çözüm bekleyen sorunlara öncelik verilmesi gerekliliği temsilcilerimiz tarafından dile getirildi.

Tepebağ Höyük Ve Çevresinin Kentsel Dönüşümünün Yeniden Keşfi gerçekleştirildi. Mersin Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi tarafından hazırlanan atölye çalışması gerçekleştirilmiştir.

Adana'nın iki takımına birden ev sahipliği yapan ve kaldırılması düşünülen 5 OCAK STADYUMU ve çevresindeki spor kuruluşları, Adana halkı için güçlü bir simge dir.

Kent dışına yeni bir stadyum yapılarak, bugünkü stadyumun yerine rant odaklı projelerin yerine kent odaklı projeler için yarışma düzenlenmiştir. Söz konusu yarışmada ödül alan projeler kitapçık haline getirilmektedir. Yarışma Kitapçığı tüm kamuoyunun bilgisine sunulacaktır

TEKNİK GEZİLERE DEVAM EDİLDİ...

Dayanışmanın birlikte vakit geçirmekle kuvvetleneceğinden hareketle, dönem içinde düzenlenen gezilerde yakın çevrede bulunan tarihi ve kültürel mekanlar ziyaret edilerek üyelerin birlikte vakit geçirmelerine ortam sağlamaya gayret ediliyor. Aynı amaçla, yalnız Adana Şubesinde kayıtlı üyeler arasında değil bölgemizde yer alan diğer şubelerinde katılımına önem verilmektedir. Bilindiği üzere daha önce Şubemiz tarafından düzenlenen, Kadirli Karatepe gezilerine ek olarak, Payas gezisine Mersin ve Antakya şubelerinin üyeleri de katılmış, Tarsus gezisi, Mersin şube ile birlikte gerçekleştirilmişti.

Berlin seyahati ülkemizin olağanüstü koşullarından dolayı ertelenmiş olmasına karşın, üye oda ilişkilerinin sağlıklı yürütülebilmesi için gezilere devam edilmesi düşünülmektedir.

KASTABALA KALESİ, ANAVARZA ANTİK KENT VE KOZAN TEKNİK GEZİSİ

27 Kasım 2016 Tarihinde Kastabala Kalesi, Anavarza Antik Kent'ine düzenlenen gezi, Erol Doğan ve Serhat Mehmet Altuner'in anlatımlarıyla gerçekleşti. Sabah kahvaltısı ile başlayan gezi, Kozan ilçesinde yapımı süren sokak sağlıklılaştırılmasının yerinde görülmesi ve akşam yemeği ile son buldu.

MERSİN-ANAMUR ARKEOLOJİ GEZİSİ

24-25 Eylül 2016 tarihlerinde Mersin Şube tarafından düzenlenen Mersin-Anamur Arkeoloji gezisine katılım sağlandı. Mersin'den başlayarak Anamur'a kadar süren iki günlük gezi Anamuryum Antik Kenti'nin yerinde incelenmesi ile son buldu.

KOLOKYUM

Seyhan Belediyesi tarafından açılan Adana – Sucuzade Mahallesi Kentsel Dönüşüm Alanında Kent Meydanı ve Çevresi Kentsel Tasarım ve Mimari Proje Yarışması sonuçlandı. Birincilik ödülünü 7 Nolu Proje ve Rumuz: 65382 katılan ekip kazandı. Yarışmaya ait kolokyum 22 Ekim 2016 tarihinde Kız Lisesinde gerçekleştirildi.

KATILIMLAR

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TÜRKOLOJİ
ARAŞTIRMALARI MERKEZİ**
KONUŞMA
KISACIKZADE KONAĞI:
DÜNÜ BUGÜNÜ
Mimar Mehmet Murat ULAŞ
TMMOB Mimarlar Odası Adana Şubesi
Başkan Yardımcısı

**Çukurova Üniversitesi Türkoloji
Araştırmaları Merkezi Kültür Evi**
Kısacıkzade Konağı
Seyhan Kaymakamlığı [Eski Vilayet] Binası Yanı
10 Subat 2016, saat 15.30

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TÜRKOLOJİ
ARAŞTIRMALARI MERKEZİ**
KONUŞMA
**GELENEKSEL MİMARİDE
TÜRKÇE MEKÂN İSİMLERİ**
Güniz BAYKAM
Mimar

**Çukurova Üniversitesi Türkoloji
Araştırmaları Merkezi Kültür Evi**
Kısacıkzade Konağı
Seyhan Kaymakamlığı [Eski Vilayet] Binası Yanı
31 Mart 2016, saat 15.30

Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Kültür Evi'nde, Geleneksel Mimaride Türkçe Mekân İsimleri sunu Üyemiz Güniz Baykam tarafından verildi.

Kısacıkzade Konağı'nın dünü ve bu günü konulu sunum üyemiz Murat Ulaş tarafından Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Kültür Evi'nde gerçekleştirildi.

WEB SİTESİ YENİLENİYOR

Şubemize ait web sitesi, meslek alanında ihtiyaç duyulan dokümanlar (yürürlükteki mevzuatlar, plan notları..v.b) kent ile ilgili haberler, ihaleler, yarışmalar ve duyuruların yer alacağı şekilde güncelleniyor. Sitede, iş ve eleman arayışlarını kolaylaştırmak amaçlı sitemizde bir platform oluşturuldu. Üyelerimize özel sunulan çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından sağlanan indirimler duyuruları dayer alacaktır. İlan kampanyası devam ediyor. Şubemiz tarafından sürdürülen etkinlikler ve elde edilen yayınlar için sponsor arayışları sürmektedir. Söz konusu yayınlara ilan vermek isteyen firmalar için meslektaşlarımızın yönlendirmeleri beklenmektedir.

Yeni iş kuracak meslektaşlarımız, KOSGEB desteklerinden **HABERİNİZ VAR MI?**

Ofisimi açarken destek alabilir miyim?
Kendi işinizi kurmak istiyor ve desteğe ihtiyaç duyuyorsanız. KOSGEB'ni yeni girişimcilik desteğinden faydalanabilirsiniz.

Ne Kadar destek alabilirim?
KOSGEB, yeni kuracağınız işletmenizin masraflarını 50.000 TL'ye kadar olan kısmını karşılıksız. 100.000 TL'ye kadar olan kısmını faizsiz geri ödemeli olarak karşılamaktadır.

Nasıl faydalanabilirim?
Destekten faydalanmak için, "Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi"nin tamamlanması ve başvuru tarihi itibarıyla son 1 yıl içerisinde aynı faaliyet konusunda şahıs işletmesinin bulunmaması gerekmektedir.

Ayrıntılı Bilgi İçin;
<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1231/girisimcilik-destek-programi>

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Başvurusu İçin;
<http://esube.iskur.gov.tr/Kurs/KursOnAir.aspx>

TMMOB MİMARLAR ODASI ADANA ŞUBESİ

ASKIDA GÖNYE

Sizce de çizim malzemeleriniz dolapta çok beklemiyor mi?

Peki kullanmadığınız çizim malzemelerinizin tekrar kullanılmasını istemez misiniz?

Bu sorulara **EYET** cevabını verdiğinizde hadi durmayın çizim malzemelerinizi (gönye, cetvel, eskiz, dergi, kitap, çizim kalemi, rapido, boyama kalemi, maket kartonu vb.) Mimarlar Odası Adana Şubesine getirin biz de onları kullanacak mimarlık öğrencilerine iletelim.

Belki bu küçük bir adım ama unutmayın ki her taşarım bir çizgiyle başlar...

tmmob
mimarlar
odası
adana şubesi

Askıda gönye kampanyası devam ediyor. Kullanmadığınız malzemelerin tekrar kullanıma kazandırılması ve öğrencilerimize iletilmesini sağlıyoruz. Kullanmadığınız malzemeler için şubemizle irtibata geçebilirsiniz. Yeni iş kuracak meslektaşlarımızın, KOSGEB desteklerinden faydalanması için bilgilendirmeler yapılmıştır.

ÜNİVERSİTE & MİMARLAR ODASI

Mesleğimizin gelişmesinde olduğu kadar meslek etiğinin devamlılığının sağlanmasında da üniversitenin önemin farkındayız. Bu amaçla Çukurova Üniversitesi Mimarlık Bölüm öğrencileri ile birlikte yoğun bir çalışma içerisindeyiz.

Çukurova Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğrencilerinin kurduğu YTK, (Yapı Tasarım Kulübü) Öğrencilerinin bireysel ve kitlesel olarak; mesleki, kültürel, sosyal alanda farkındalık ve yaratıcılığın gelişimini sağlama amacıyla birçok çalışmaya yapmaktadır. Çukurova Üniversitesi mimarlık bölümü öğrencilerinin kurmuş olduğu Yapı Tasarım Kulübü'nün gezi vb. teknik anlamdaki etkinliklerini destekleme faaliyetleri devam etmektedir.

MEZUNLAR ÖĞRENCİLER İLE BULUŞUYOR

Meslektaşlarımız ve öğrencilerimizin aralarındaki ilişki güçlendirmek amaçlı düzenlediğimiz "Mezunlar Öğrenciler İle Buluşuyor" söyleşisinde öğrenciler mezun olduktan sonra yaşayacakları süreç ve çalışabilecekleri alanlar hakkında bilgi edindiler. Geçtiğimiz aylarda Cengiz BEKTAŞ "Geleneğe Eklenmek" konulu söyleşisinde meslek hayatı boyunca yaşadığı süreçleri anlattı. Karatepe hakkındaki mesleki birikimini, öğrenciler ile birlikte gezi düzenlenerek aktardı.

TEKNİK GEZİ

Öğrencilerin mesleki açıdan gelişmesini sağlamak amaçlı teknik geziler düzenlenmektedir. İlk olarak Tarsus Organize Sanayide yer alan Fibrobeton ve Teknopanel fabrikalarına gezi düzenlendi.

XV. ULUSAL MİMARLIK ÖDÜLLERİ SERGİSİ

Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, başarılı genç mimarların ortaya çıkmasına katkıda bulunduğu gibi, Türk mimarlarının uluslararası tanınırlığına da olanak sağlıyor. Türkiye mimarlığını uluslararası ortamda temsil etmek üzere önemli mimarlık ödülü programlarına aday gösterilecek mimar ve eserler, ödül alanlar ve/veya ödül adayları arasından seçiliyor. Mimarlık eserinin kamusalılığının artırılması, mimarın hak ve sorumluluklarının tanınması ve mesleki pratiğin ayrıntılarının yaygınlaşması süreçleri destekleniyor.

Bu sene XV. düzenlenen Ulusal Mimarlık Ödülleri Sergisi ilk olarak üniversitede ve sonra siz meslektaşlarımıza yakından ulaşması amacı ile Mimarlar Odası Adana Şubesinde sergilendi.

2017 Ekinci Global Ofisler / Mersin

2017 Hilton Müze Otel / Antakya

2016 Kayseri Holiday Inn / Kayseri

2015 Dedeman / Osmaniye

2014 Crater Otel / Tatvan

2014 Mandarin Oriental Spa / Bodrum

2012 Maset Otel / Adana

2012 Seyhan Oteli / Adana

2011 Water Planet Otel / Alanya

2009 Hiltonsa / Mersin, Adana

2005 Bogazici Otel / Antakya

2000 Gungör Ujdu Kenti / Antakya

1999 Fabrikaya Geçiş / Organize Böl.

1998 Fransız Tatil Köyü / Fethiye

1997 Tekfen Motel / Adana

1995 Nihat Restoran / Sakıpasa Havaalanı

1992 Sanpaş / Ankara

1984 Milli Ailesi Ofis / Adana

1982 Kuruluş / Adana

Projeli Ahşap İşleri

www.cenbay.com / bilgi@cenbay.com

T: 0090 322 394 41 02-03-04 / F: 0090 322 394 41 05 / Adana Organize Sanayi Bölgesi Cumhuriyet Bulvarı No:9 Sarıçam / ADANA

SANDVIÇ PANELDE LİDER TEKNOPANEL

Poliüretan (PUR), Poliizosiyanurat (PIR), Taş Yünü, Cam Yünü ve EPS dolgulu sandviç paneller,
ihtiyacınıza uygun yalıtım, renk ve fonksiyon seçenekleriyle
Türkiye'nin sandviç panel lideri Teknopanel'de.

0850 777 0850
teknopanel.com.tr

